

Pestrobarevný svět scénického tance v českých zemích
druhé poloviny 20. a počátku 21. století

KATALOG VÝSTAVY

Dorota Gremlicová (ed.)
Jiří Lössl
Elvíra Němečková

Tanec jako záliba v regionech

NIPOS Praha 2023

Tanec jako záliba v regionech

Pestrobarevný svět scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. a počátku 21. století

**Odborná kniha vznikla na základě institucionální podpory
dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace
poskytované Ministerstvem kultury.**

Publikace je výstupem výzkumného projektu NIPOS
Živá minulost scénického tance (řešitel Jiří Lössl).

Editorka

Dorota Gremlicová

Spolueditorka

Karolína Bulínová

Autoři jednotlivých částí

Dorota Gremlicová (6–22, 120–121), Jiří Lössl (24–119), Elvíra Němečková (6–22).

Recenzovala

Mgr. art. Ivica Liszkayová, PhD.

Fotografie na obálce

Pavčina Šafusová (Uhrová) v choreografii Jeny Janovske *Rhapsody in blue*, (1981).

© Dorota Gremlicová, Jiří Lössl, Elvíra Němečková, 2023

© NIPOS 2023

Translation © Václav Tintěra 2023

Foto © archiv NIPOS, Kyliánův taneční archiv v Praze, soukromé archivy

ISBN 978-80-7068-386-6

Obsah

Úvod: o projektu Tanec jako záliba v regionech	06
I. Regionální hnutí scénického tance v historické perspektivě	08
Scénický tanec jako případ amatérského uměleckého tance	08
Historické kořeny a geneze scénického tance	10
Dětský scénický tanec do roku 1990	14
Celostátní soutěže dětských tanečních kolektivů nefolklorních	14
Scénický tanec mládeže a dospělých do roku 1990	16
Přehledky souborů mládeže a dospělých	16
Hnutí scénického tance po roce 1990	18
II. Scénický tanec v regionální kultuře: teoretické perspektivy a otázky dalšího výzkumu	20

III. Katalog k výstavě	23
Plzeňský kraj	25
Karlovarský kraj	32
Ústecký kraj	40
Liberecký kraj	48
Královéhradecký kraj	55
Pardubický kraj	62
Olomoucký kraj	68
Moravskoslezský kraj	74
Zlínský kraj	81
Jihomoravský kraj	88
Kraj Vysočina	96
Jihočeský kraj	101
Středočeský kraj	108
Hlavní město Praha	113
Summary	120
Seznam zkratk	122
Prameny a literatura	124
Soupis účastníků	126
O autorech	150

Úvod: o projektu Tanec jako záliba regionech

Katalog *Tanec jako záliba v regionech: pestrobarevný svět scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. a počátku 21. století* je spolu s výstavou, ke které se pojí, dalším dílčím výstupem dlouhodobého výzkumného projektu Živá minulost scénického tance, jehož řešitelem je v Národním informačním a poradenském středisku pro kulturu (NIPOS) Jiří Lössl. Projekt se zabývá mapováním, analýzou a interpretací fenoménu scénického tance, který se jako jedna z podob amatérského uměleckého hnutí v českých zemích rozvíjí od šedesátých let 20. století do současnosti. V rámci projektu postupně vzniká jedinečný soubor pramenných zdrojů ve formě orálně historických rozhovorů, dokumentů písemných i fotografických a dalších materiálů, které poskytují základ pro různě zaměřené studium tohoto v Evropě jedinečného fenoménu. V roce 2021 byla jako jeden z výstupů projektu publikována rozsáhlá monografická práce *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých*

zemích druhé poloviny 20. století, vytvořená stejným autorským kolektivem jako tento katalog. Publikace nahlížela na hnutí scénického tance především v historické perspektivě a „shora“, z globálního úhlu pohledu, který zdůrazňoval obecné rysy hnutí, jeho stěžejní a formativní představitele (tvůrce a soubory), podmínky a koncepci jejich činnosti. Vedle obsáhlého studia historických pramenů se ve velké míře opírala o orálně historické rozhovory, z nichž čerpala reflexi osobní zkušenosti a chápání smyslu amatérské umělecké činnosti v souborech scénického tance, jak je formulovali narátoři z řad vedoucích i členů souborů. Autoři se prostřednictvím těchto zdrojů snažili postihnout, jaké síly a vlivy formovaly podoby scénického tance, jak se v jeho rámci utvářelo pojetí amatérského a profesionálního tanečního umění, jak koncipovali vedoucí souborů jejich uměleckou tvorbu a jak tuto tvorbu vnímali jejich členové. Hnutí scénický tanec se vynořilo jako soustředěný, tvořivý, svérázný svět,

v němž choreografové nalézali prostor pro osobitou tvorbu a tanečníci příležitost vnímat a rozvíjet sebe sama, prožívat svůj podíl na umělecké aktivitě a užívat si sociální interakce, dalece přesahující vlastní taneční aktivitu, prostupující jejich každodenní život a jeho hodnoty.¹

Jak bylo řečeno, předchozí publikace se soustředila na „centrální“ dění scénického tance, jeho podoby a koncepci prostřednictvím toho, co se jako hodnotné ocitlo v poli pozornosti, co působilo jako vzor a měřítko a o čem, upřímně řečeno, bylo nejsnazší získat podrobnější informace. Bylo však jasné, že jsou to jen výseky celku, nápadné a pozoruhodné, ale přesto dílčí. Reprezentovaly mnohem rozsáhlejší a barvitější svět souborů a skupin, tvůrců a jejich tanečníků, rozestých po celém teritoriu českých zemí, ve větším počtu ve velkých městech, ale se zastoupením i v menších městech a městečkách ve zdánlivě odloučených regionech a lokalitách. Svět těchto reprezentantů hnutí scénického tance je

¹ GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021. ISBN 978-80-7068-368-2.

méně známý: méně se o něm vědělo, méně bylo zaznamenáno a dosud prostudováno. Odehrávaly se v něm i aktivity, které nikdy neprošly na centrální úroveň, ať už proto, že jí nedosahovaly (nevyhovovaly jejím kritériím), nebo proto, že takovou pozornost a uznání nehledaly, neodpovídala smyslu, který ve své činnosti aktéři viděli. Idea výstavy a doprovodného katalogu s názvem Tanec jako záliba v regionech tedy vycházela ze snahy vstoupit do tohoto zatím málo viditelného prostoru scénického tance a pokusit se vytvořit obraz jeho pestrobarevné podoby, i když zatím ne úplně ostrý či detailní. Při koncipování výstavy i tvorbě textů pro katalog jsme se opírali vedle již existujících výsledků výzkumů o probíhající systematické studium terénu jednotlivých krajů, podle kterých jsme se rozhodli výstavu členit. Spolupracovníci (vesměs spolupracovnice) výzkumu, jakési jeho místní spojky, shromáždili podle určitých koncepčních východisek materiály vztahující se k aktivitám souborů scénického tance a zejména osobnostem, které ho

v regionu rozvíjely a rozvíjejí: rozhovory, dokumenty a fotografie, přehledy souborů a skupin apod. V některých krajích vznikly již teď bohaté a reprezentativní soubory materiálů poskytujících ucelenou informaci o vývoji a stavu scénického tance na jejich území a podněty pro analytické úvahy o specifičnosti regionálních projevů i jejich společných, obecných charakteristikách. Jiné kraje ještě zůstávají z hlediska scénického tance spíš „neviditelné“ a čekají na odkrytí jejich skutečné taneční podoby, aby bylo možné je doplnit do husté sítě, mapy scénického tance v českých zemích. V tomto smyslu Tanec jako záliba v regionech představuje „work in progress“, momentku, zachycující aktuální objem znalostí, který se, jak věříme, i díky reakci, kterou vyvolá výstava a katalog mezi aktéry a pamětníky hnutí scénického tance, podaří rozšířit a doplnit. Poděkování patří všem spolupracovníkům, kteří v jednotlivých krajích podnikli výzkum, mluvili s pamětníky i současnými aktéry hnutí, shromáždili

dokumentární materiály a podklady pro další bádání. Poskytli nám nedocenitelný zdroj informací. Stejně tak děkujeme všem narátorům, kteří v rozhovorech a ve svých vzpomínkách poskytli cenné, jinak často nedostupné informace, reflexi hnutí a jeho situace v dané době, názory a postoje, z nichž můžeme čerpat pochopení fenoménu amatérského scénického tance v jeho celistvosti, lokálním kulturním významu a specifičnosti.

I. Regionální hnutí scénického tance v historické perspektivě

Scénický tanec jako případ amatérského uměleckého tance

Jak již bylo řečeno, pojem scénický tanec označuje v českém kontextu specifickou sféru amatérského hnutí uměleckého tance, která se zformovala během šedesátých let 20. století a vyvíjela se vedle dalších dvou amatérských sfér tance, lidového tance (soubory lidových písní a tanců a jejich umělecká tvorba v rámci folklorního hnutí) a společenského tance (předtančení, parketová vystoupení a podobné žánry s výraznými prezentačními prvky). Než se ustálilo používání pojmu scénický tanec jako distinktivního označení pro zvláštní odnož amatérského tance, byl tento proud dlouho vymezen negací vůči lidovému tanci jako nefolklorní.

Složitě vztahy pojily a pojí scénický tanec se sférou profesionálního tance. Pro ten byla v ideologickém konceptu socialistického umění vyčleněna především sféra baletu a klasického tance jako pohybového materiálu, případně lidového tance v profesionálních souborech typu Československého souboru písní a tanců. Pro scénický tanec se zdál být příhodnější, z ideologického hlediska tak trochu paradoxně, taneční

styl zděděný z meziválečného modernistického hnutí výrazového tance a rytmiky, nově označovaný jako novodobý tanec a další nové taneční metody a styly. Oproti profesionální taneční sféře mohli tvůrci scénického tance někdy tvořit z hlediska pohybového stylu relativně volněji a nezávisleji, jak tomu bylo v případě Evy Blažičkové, Josefa Prouzy, Ivanky Kubicové, Jana Hartmanna či Jiřího Rebce. Mezi sférami profesionálního baletu a scénického tance vládlo určité neporozumění. Postoje profesionálů, kteří často zasedali v porotách celostátních soutěžních přehlídek, v sobě mívaly nádech nadřazenosti a poučování a mnohdy postrádaly porozumění podmínkám, specifikům a smyslu amatérské umělecké taneční činnosti. Polarita amatérského a profesionálního uměleckého tance byla rozrušena novými společenskými a ekonomickými podmínkami po roce 1989, které odstranily ideologické přehradu mezi těmito sférami, ale ustály nové složité existenční překážky pro všechny. Z uměleckého hlediska hranice profesionálního a amatérského

tanečního umění dále zpochybnilo prosazení postmoderních a současných uměleckých přístupů, které probíhalo také v devadesátých letech 20. století.²

V regionálním měřítku má vztah amatérského scénického tance a profesionálního tanečního umění ještě jeden rozměr, jehož různorodost ukazují dobře i rozhovory pořázené s místními aktéry scénického tance. Týká se toho, zda v příslušném regionu existuje profesionální těleso/tělesa a jak probíhá interakce mezi ním/nimi a amatérským prostředím. Scénický tanec může různě interagovat s profesionální scénou, spolupracovat, sdílet osobnosti i být alternativou rozvíjející pojetí tance, které se tam nepěstuje. V případech, kdy v regionu takový profesionální taneční svět chybí, stává se scénický tanec jediným lokálním nositelem a zprostředkovatelem takové prezentační taneční kultury, utváří a může utvářet představu veřejnosti o jejích hodnotách a smyslu. Rozmanité vazby pojí scénický tanec v konkrétních regionech také s dalšími tanečními kulturami, zejména se společenským

² K pojmům amatérského a profesionálního tance ve vztahu ke scénickému tanci podrobně GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021. ISBN 978-80-7068-368-2.; zejména s. 232–241.

tancem a s lidovým tancem v rámci souborů lidových písní a tanců.

Scénický tanec coby amatérsky provozovaný umělecký tanec s ambicí autorské choreografické tvorby s autonomními hodnotami můžeme považovat za ryze český fenomén, který nemá ve světě přímou obdobu. K jeho specifickým rysům patří i skutečnost, že umělecké ambice a potenciál se nevidí jen v souborech mládeže a dospělých, ale i v těch dětských. Umělecké záměry byly základem také činnosti souborů lidových písní a tanců, které měly podle ideologických představ formulovaných v padesátých letech 20. století využívat prostředky lidového tance a lidového umění nejen k jejich scénickému ztvárnění, ale i k vytvoření nové tvorby zrcadlící soudobé společenské a kulturní proměny. V jejich případě však scénické produkce vždy byly jen jednou z aktivit souborů, které se obvykle významně podílely na lokálním kulturním dění i jinými způsoby. Ve vztahu k požadavku angažované tzv. nové tvorby proběhla na konci padesátých let 20. století ve folklorním hnutí závažná debata, zejména o tom, jestli jsou prostředky tradičního lidového umění skutečně schopné takovému účelu vyhovět. Tato debata, pokračující i v šedesátých letech, otevřela mimo jiné prostor pro budoucí rozvoj scénického tance, který mohl využít niku, která tím v prostoru pro amatérskou uměleckou činnost ve

sféře tance vznikla.³ Z jiné strany působil ve prospěch scénického tance i strach ideologů řídících dobovou kulturu z masové popularity populární hudby, jazzu, rock'n'rollu a rocku u mladé generace, vedle kterých vypadal scénický tanec, opřený o moderní taneční styly a často podobnou hudbu, hodnotově přijatelnější.

Hnutí scénického tance se formovalo během šedesátých a sedmdesátých let 20. století, v době politického a společenského uvolnění a potom, a to významněji, během období tzv. normalizace. Byl jaksi dodatečně doplněn do systému lidové umělecké tvořivosti (LUT), později pojímané jako zájmová umělecká činnost (ZUČ), k etablovaným souborům lidových písní a tanců a klubům společenského tance. Byl začleněn do existujících organizačních struktur, které hnutí řídily, kontrolovaly, ale i rozvíjely a podporovaly. Sdílel s celkem amatérského hnutí silnou centralizaci, danou řídicí úlohou státních orgánů, především Ústředního domu lidové umělecké tvořivosti (ÚDLUT), později transformovaného v Ústav pro kulturně výchovnou činnost (ÚKVČ), jehož dědicem je dnešní Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), útvar Artama. Na dění však působily synchronně i další státní orgány a organizace. Idejím centralizace, sjednocení, vřazení do jedné linie, podřízení politickému a ideologickému

konceptu sloužily zejména soutěžní přehlídky, jejich systém postupující od okresních přes krajská k celostátním kolům, podporované semináři a školením pro vedoucí souborů a vydávanými vzdělávacími materiály. Proti tendenci centralizace, která posilovala „taneční“ pozici Prahy jako centra, však působila jiná ideologická premisa, podle které bylo nutné demokratizovat umění, zpřístupnit ho lidem, zrušit jak společenské, tak geografické přehradu. Proto soubory a skupiny scénického tance vznikaly i mimo metropolitní aglomerace a celostátní přehlídky se nekonaly v Praze, ale v menších regionálních městech (Kladno, Kutná Hora, Sedlčany, Mladá Boleslav, Ústí nad Orlicí, Jablonec nad Nisou).⁴ Síť souborů scénického tance byla nepoměrně chudší než síť folklorních souborů, v poměru k této sféře také scénický tanec početně více stál na dětských skupinách než na souborech mládeže a dospělých a byl výrazně feminizovaný. Vyskytoval se však na celé ploše území českých zemí a zachoval si svůj prostorový potenciál i po transformaci reagující na změněný kulturní kontext po roce 1989. Není nějakou exkluzivní kulturní komoditou dostupnou jen pro ty, kdo se nacházejí v centru, ale je součástí života lidí žijících na různých místech, v různých společenských a kulturních podmínkách a naplňuje jejich rozmanité kulturní a umělecké potřeby.

³ K diskusi o tzv. tíze folkloru a nové tvorbě podrobně STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3286-7.

⁴ Podrobně GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021. ISBN 978-80-7068-368-2. K fungování státní kulturní politiky ve vztahu k amatérským uměleckým aktivitám, speciálně folklorním souborům v době socialismu STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3286-7.; kapitola Ideologie, státní politika a oficiální obraz folklorního hnutí v letech 1945–1989, s. 33–56 (autor Miroslav Vaněk).

Historické kořeny a geneze scénického tance

Fenomén scénického tance v sobě absorboval rozmanité impulsy a zdroje, navázal na historické předchůdce a koexistoval a sdílel prvky a záměry s dalšími současně působícími uměleckými a tanečními fenomény. Jako specifická sféra amatérského uměleckého tance v kontextu socialistického Československa se stal distinktivním, samostatným hnutím pozdě, dávno poté, co byla ideologicky tato sféra ustavena, a tak ho vlastně minul ten nejpřísnější a nejdogmatictější ideologický tlak, kterému byly např. vystaveny folklorní soubory a jejich tvorba. Nejdřív těžil z kulturního uvolnění šedesátých let 20. století a z krize folklorního hnutí, v sedmdesátých letech se zdánlivě nepochopitelně rozvíjel v podmínkách politické a společenské normalizace. Nepochopitelně proto, že jeho profil tvořily zejména tři ideologicky problémové taneční kánony: výrazový tanec spojený s buržoazním modernismem a obdobím první republiky, jazz dance (džezbalet) americké provenience a v normalizačních sedmdesátých letech dokonce americký modern dance, především technika a styl Marthy Grahamové. Ochota tolerovat buržoazní a západní provenienci těchto uměleckých prostředků

pramenila pravděpodobně z obav z nekontrolované, nesystémové obliby západní populární hudby, která poznamenala postoje mladých lidí od šedesátých let 20. století a radikálně snížila jejich ochotu naplňovat ideologické vize o masovém trávení volného času v organizacích zájmové umělecké činnosti, jako byly soubory lidových písní a tanců. Třeba si ideologové mysleli, že by tento méně nebezpečný scénický tanec mohl zabavit masy. Možná se v tom projevila ztráta autenticity, která postihla komunistickou ideologii v umění v době normalizace. Schémata socialistického realismu, stále proklamovaného jako jediný umělecký kód, se stále víc vyprazdňovala a sloužila jako kulisy, vyvěšovaná hesla, která se mýjela s uměleckou praxí. Ta se schizofrenně utvářela zdánlivě pod jejich patronací, ale bez vnitřní vazby, pod kontrolou, ale v jakémsi mezisvětí.⁵ Pozdní ustavení hnutí scénického tance a jeho specifické podmínky ovlivnily jeho další vývoj a povahu až do současnosti. Jak se ukázalo v rozhovorech pořizených s hlavními osobnostmi hnutí, vnímaly ho a svoji uměleckou činnost v jeho rámci mnohdy jako v určité míře nepodřízenou ideologickým konceptům, nesystémovou,

vybočující. V postsocialistickém vývoji si významná část hnutí tuto ideu nezávislosti nadále uchovává.

Pátráme-li po kořenech hnutí scénického tance, můžeme se vrátit až do 19. století. Zdeněk Jírový, jeden z hybatelů českého amatérského hnutí po druhé světové válce, a historik Robert Kvaček, autor předmluvy k Jírového publikaci *Osvětou ke svobodě*, se domnívají, že počátky amatérské tvorby u nás je nutné hledat již v tzv. době obrozenectvé⁶. Mezi dobrovolné, „volnočasové“ aktivity, vykonávané z lásky k umění a národu členy vlastenecké společnosti, patřil i tanec. Doba rozkvětu amatérsky provozovaného uměleckého tance ale přišla až po roce 1914 se vznikem Československé republiky a pod vlivem rozvíjejícího se hnutí výrazového tance. Tehdy vznikaly soukromé školy určené především pro laické zájemce a s nimi spojené taneční skupiny s vlastní choreografickou produkcí. Nejčastěji šlo o různé zaměřené školy výrazového tance, ale početné byly i školy klasického tance. V rámci hnutí výrazového tance se rozvíjelo i jevištní ztvárnění lidového tance a inscenování historických dvorských a společenských tanců.

⁵ STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3286-7.; speciálně kapitola Ideologie, státní politika a oficiální obraz folklorního hnutí v letech 1945–1989, s. 33–56 (autor Miroslav Vaněk).

⁶ JÍROVÝ, Zdeněk. *Osvětou k svobodě: jedna z cest české kultury k současnosti*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPPOS), 2005. ISBN: 80-7068-198-5.

Kultura výrazového tance se neomezovala na největší města, ale měla své aktéry i v regionech, kam navíc zajížděly vystupovat významné skupiny domácí i ze zahraničí. Již tyto regionální školy uměleckého tance vytvořily kulturní povědomí o amatérsky provozovaném tanci a připravily půdu, na kterou mohlo navázat hnutí scénického tance v novém společenském kontextu.⁷ V prostředí soukromých škol výrazového tance se utvořily určité pedagogické principy a umělecké postoje, které následně prostřednictvím významných osobností prostoupily i do poválečných aktivit. Vedle škol byl oporou tohoto hnutí i spolek Tanec – Rytmika – Gymnastika, založený v roce 1934. Významnou roli, a to zřejmě také v regionálním měřítku, měla Česká obec sokolská. Obě organizace však po válce ztrácely vliv a nakonec zanikly. Nicméně hnutí výrazového tance a jeho stěžejní osobnosti se významně podílely na formování nového hnutí, které jsme si od šedesátých let minulého století postupně zvykli nazývat scénický tanec. Jeho dnešní podoba se formovala nejprve v období ohraničeném roky 1948 a 1991, poté v nové konstelaci po roce 1992.

První etapa vývoje hnutí scénického tance začala po komunistickém převratu v roce 1948. Důležitým milníkem byl rok 1950, kdy byly rozpuštěny všechny amatérské spolky, zrušeny existující kulturní

časopisy a různé druhy kulturních organizací včetně soukromých tanečních škol byly do roku 1958 postupně převedeny pod státní dozor. Protože bylo amatérské umělecké hnutí jednou z důležitých položek v kulturní politice a ideologické rétorice vládnoucí Komunistické strany, dostávalo se mu podpory, zároveň však bylo pod neustálou kontrolou. Tu zajišťovaly zastřešující státní organizace: Národní fronta Čechů a Slováků (NF), Revoluční odborové hnutí (ROH), Československý svaz mládeže (ČSM), na venkově Osvětová beseda (OB). Jejich prostřednictvím se prosazovaly principy socialistické lidové umělecké tvořivosti postavené na masovosti, ideálech komunistické morálky a hodnot.

I před rokem 1948 existovaly organizace, které pečovaly o amatérské umělecké aktivity. První z nich byly založeny ještě v době Rakouska-Uherska, například Svaz osvětový (1906–1925). V roce 1926 jej nahradil rozšířený a zreorganizovaný Masarykův lidový ústav. V roce 1939, s nástupem německé okupace, však byly jeho aktivity postupně omezeny a utlumovány a po konci války ho nahradily nové instituce plně řízené státem. Tanec, jako všechny ostatní amatérské aktivity, byl zařazen do systému lidové umělecké tvořivosti (LUT), později zájmové uměleckou činností (ZUČ). V roce 1953 byl založen Ústřední dům lidové tvořivosti (ÚDLT), a to jako orgán,

kteřý měl amatérům poskytovat potřebný servis, ale zároveň měl také bdít nad jejich politickým směřováním. V roce 1960 se v názvu organizace objevil odkaz na uměleckou povahu souborů, které měla v gesci: byla přejmenována na Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti (ÚDLUT). Další změnou instituce prošla v roce 1971, tedy v období normalizace, kdy byl ÚDLUT sloučen s Osvětovým ústavem v Ústav pro kulturně výchovnou činnost (ÚKVČ).

Jednou z hlavních činností, které zastřešující kulturní organizace po roce 1948 pro amatérské umělecké aktivity vykonávaly, byla organizace přehlídek a soutěží. Na těchto setkáních mělo docházet k vzájemné konfrontaci a inspiraci účastníků. Postupně se přidávaly snahy i o jejich systematicky řízené vzdělávání. Zároveň ale byly soutěže a přehlídky také mocenským nástrojem kulturní politiky socialistického státu. V prvních letech na soutěžích LUT participovaly téměř všechny druhy amatérských aktivit, od řezbářství až po dechové kapely. Megalomanský formát přehlídek přestal být postupem let organizačně zvládnutelný. V šedesátých letech počet amatérských zájmových těles, která se jich chtěla účastnit, dospěl do kritického bodu a bylo jasné, že je nutné soutěž reorganizovat. Postupně se tak začaly formovat specializované přehlídky jednotlivých oborů, typů a později dokonce i žánrů. Na léta

⁷ K problematice soukromých škol uměleckého tance např. BENEŠ, Ladislav. *Právní a organizační rámce soukromých škol uměleckého tance 1900–1945*. Diplomová práce. AMU Praha, 2019; týž. *Spektrum a síť uměleckých tanečních škol v Praze mezi válkami*. Bakalářská práce. AMU Praha, 2017; SIBLÍK, Emanuel. *Tanec mimo nás i v nás*. Praha: Nakladatelství Václav Petr, 1937 aj.

1965–1967 byla vyhlášena nově koncipovaná soutěž amatérských tanečních souborů, která měla podle původní představy probíhat za vzájemně obohacující konfrontace různých tanečních žánrů, včetně scénického tance. Tato koncepce „všetaneční“ přehlídky se však neosvědčila. Pro lidový tanec se konala v roce 1968 samostatná přehlídka určená souborům z českých zemí a na ni navázal v roce 1971 první Celostátní soutěžní festival amatérských souborů lidových písní a tanců v Popradu.⁸ Geneze přehlídek scénického tance byla komplikovanější a zdouhavější, trvala od konce šedesátých let až do roku 1977, kdy se tento žánr dočkal konečně své plné legitimizace.

Ať už byl důvod vzniku těchto soutěží a přehlídek jakýkoliv, v různých obměnách se konají dodnes. Vždy sloužily jako výloha, ve které je možno zhlédnout to, co nejlépe naplnilo tvůrčí kritéria, která se v každém čase na choreografickou tvorbu souborů vztahovala. V jejich rámci se ustavovaly principy hnutí, jeho hodnotové stupnice. Na nich se vynořovaly problémy

a témata pro diskuse a kontroverze. Na nich se setkávaly centrální, vůdčí soubory a jejich tvůrci s těmi lokálními, pravidelní účastníci s těmi, kdo se tam objevili jen výjimečně. Tam se hledala inspirace a vzory k následování. Zprávy o nich jsou významným zdrojem našich poznatků o hnutí scénického tance a o jeho proměňující se povaze, o jeho celkovém obraze, mimo jiné i z hlediska vztahu mezi jeho centrem/centry a perifériemi, centrálními a lokálními podobami.⁹

Vlastní oborové přehlídky se dočkaly dříve soubory dětské než soubory mládeže a dospělých. To souviselo zřejmě s tím, že dětský scénický tanec našel svou podobu mnohem rychleji, možná mělo jeho oborové vyčlenění větší podporu jako součást komplexní estetické výchovy, o které se včetně místa taneční výchovy v jejím rámci hojně diskutovalo, jak můžeme např. vidět na stránkách odborného časopisu *Taneční listy*. Rozštěpil se na větev folklorní a nefolklorní¹⁰ již během šedesátých let, i když v taneční výchově jejich propojení nikdy zcela nezanklo.¹¹ Geneze samostatné sféry scénického

tance mládeže a dospělých trvala mnohem déle a postupovala pomalu během šedesátých a většiny sedmdesátých let 20. století. Můžeme ji sledovat na jednotlivých událostech, které v různých kontextech a s různými záměry představovaly soubory tohoto typu. Za jakési mezníky lze považovat: představení v Brně v rámci ústřední přehlídky Soutěže tvořivosti mládeže (STM) v moderním scénickém tanci v roce 1964, kde vystoupil i Vysokoškolský umělecký soubor (VUS) s jazzovými choreografiemi Františka Pokorného,¹² Koncert tanečních studií uspořádaný v Ostravě v roce 1970,¹³ Setkání estrádních tanečních skupin v Písku (1971) nebo Večer moderního scénického tance v Hudebním divadle v Nuslích pořádaný ÚKVČ a Pražským kulturním střediskem v roce 1974 za účasti Vysokoškolského uměleckého souboru (Ivanka Kubíková, Jan Hartmann, František Pokorný), skupiny Rytmica při Lidové škole umění (LŠU) Praha 5 (Božena Viskupová), skupiny při Domu kultury Vítkovických železáren a strojíren Klementa Gottwalda (DK VŽKG) v Ostravě (Jarka Calábková), souboru MAT při LŠU Brno-

⁸ STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021, s. 179–191. ISBN 978-80-200-3286-7.

⁹ Podrobně k systému přehlídek a jejich dobové reflexi GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021, s. 176–253. ISBN 978-80-7068-368-2.

¹⁰ Významovou bezradnost tohoto dlouho používaného pojmu jsme již komentovali.

¹¹ O zvláštní pozici lidového tance v tanečním vzdělání STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021, s. 251–258. ISBN 978-80-200-3286-7.

¹² HOŠKOVÁ, Jana. Amatérský scénický tanec v Brně. *Taneční listy*, 1964, roč. 2, č. 6, s. 82–83.

¹³ J. C. Koncert tanečních studií 6. 12. 1970 DPB Ostrava. *Taneční listy*, 1971, roč. 9, č. 3, s. 16.

Žabovřesky (Eva Turková), Experimentálneho štúdia moderných foriem tanca z Bratislavy (Elena Molárová).¹⁴ Od roku 1977 se začaly konat Národní přehlídky scénického tance; pohled na skladbu účastníků první z nich ukazuje, že scénický tanec v té chvíli nezastupovaly jen soubory z Prahy (i když převažovaly), ale i dvě skupiny z Kladna, jedna z Brna, Ostravy, Plzně a Mladé Boleslavi.

Dětské soubory scénického tance stejně jako soubory mládeže a dospělých potřebovaly tvůrčí osobnosti, které by je vedly a byly autory choreografií. Nedostatek profesionálně školených a umělecky zdatných vedoucích byl další překážkou intenzivnějšího rozvoje hnutí scénického tance. Idea amatérského tanečního hnutí speciálně v oblasti scénického tance narážela na limity dobového tanečního vzdělávacího systému. Ten nemohl naplnit požadavek designérů amatérské umělecké sféry, aby vedoucí těchto amatérů byli profesionálně školení odborníci. Tanec se na rozdíl od hudby nestal oborem vyučovaným na pedagogických fakultách, taneční oddělení konzervatoří a katedra tance Akademie múzických umění (AMU) v Praze byly soustředěné na profesionální sféru a výuku klasického tance. Tam vznikl pětisemestrální kurz pro taneční pedagogy primárně působící v amatérské sféře, ani ten však nemohl

pokryt poptávku po vzdělání, navíc nešlo o standardní, plnohodnotné studium. ÚKVV a krajská a okresní kulturní střediska pořádaly různé kurzy a školení, těm však podle reakcí z obou stran chyběla soustavnost i dobrá organizace. Během jednorázového semináře nebylo možné zvládnout novou taneční techniku. Soustavnější vzdělání umožňovaly vedoucím tanečních souborů a skupin z různých žánrů amatérského tance lidové konzervatoře, které organizovaly dvouleté a tříleté kurzy s výukou obvykle jednou týdně. V nich se vedle tanečních technik, lidového tance a společenských tanců vyučovaly i teoretické předměty a choreografie. Lidové konzervatoře se začaly objevovat koncem padesátých let, jejich chod však limitovaly nedořešené provozní podmínky. Přesto některé z nich působily v oblasti tance dlouhodobě a fundovaně. To se týkalo především tanečních oddělení lidových konzervatoří v Praze, Ostravě a Sokolově.¹⁵ Jejich vliv, jak dosvědčuje řada dosud shromážděných rozhovorů, se týkal výrazně i regionálního dění scénického tance a tanečních oddělení LŠU. Omezené kapacity odborných vzdělávacích organizací vedly k tomu, že mnozí vedoucí souborů scénického tance a učitelé tanečních oddělení LŠU odborné taneční a tanečně pedagogické vzdělání postrádali nebo šlo o bývalé tanečnický z divadel, kteří vzhledem

k tehdejšímu pojetí distinkce mezi profesionálním a amatérským tancem někdy nechápali specifika amatérského tanečního dění. Nehledě na obtíže spojené s erudicí vedoucích a choreografů se v regionálních podmínkách objevily osobnosti, jejichž osobitý přístup k výuce a tvorbě ovlivnil a inspiroval žáky a následovníky, takže vznikl jakýsi specifický lokální koncept scénického tance, dále předávaný a rozvíjený.

Problematika odbornosti vedoucích a pedagogů v amatérské taneční sféře se přece jen o něco zlepšila po roce 1989, kdy se pozměnila koncepce výuky pedagogiky tance na katedře tance Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění (HAMU) v Praze, některé taneční konzervatoře (např. Konzervatoř Duncan centre) začaly věnovat pozornost vzdělávání pedagogů taneční výchovy, vznikly další vzdělávací instituce a iniciativy, nové zdroje informací. Také v regionálním prostředí tak přibývalo tanečních pedagogů a choreografů s uceleným vzděláním, kteří se orientují v soudobém tanečním dění a zároveň mají vlastní tvůrčí potenciál. To přispívá k vyrovnávání celkové podoby hnutí scénického tance, v níž lokální tvůrčí se svými soubory mohou hrát stejně ústřední a výraznou roli jako ti z metropolitních center.

¹⁴ -jy. Neprofesionální scéna. Večer moderního scénického tance. *Taneční listy*, 1974, roč. 12, č. 7. s.14.

¹⁵ STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021, s. 255–256. ISBN 978-80-200-3286-7.

Dětský scénický tanec do roku 1990

Velkou zásluhu na rozvoji a formování dětského scénického tance měly představitelky předválečného výrazového tance, jako byly Jarmila Kröschlová, Eva Kröschlová, Eliška Bláhová, Elmarita Divišková, Jarmila Jeřábková a další, které po komunistickém převratu nemohly pokračovat v choreografické tvorbě a nezávislé taneční kariéře. Proto svou kreativitu zaměřily na taneční výchovu dětí a mládeže. Dalším důležitým faktorem, který dětský scénický tanec formoval, byla nově vznikající síť tanečních oddělení lidových škol umění (LŠU), které byly založeny nařízením Ministerstva školství v roce 1961 jako umělecké školy určené dětem a mládeži se čtyřborovou strukturou, tvořenou hudebním, literárně-dramatickým, výtvarným a tanečním oddělením. Výuka tanečních oddělení byla od počátku koncipována v návaznosti na ideje meziválečné dětské taneční pedagogiky, jejíž principy vtělily do prvotních osnov Jarmila Kröschlová a Jarmila Jeřábková. Tento duch pokračoval, jak dokládá podoba osnov z roku 1981, včetně doporučené literatury z této oblasti, která vycházela ve Státním pedagogickém nakladatelství.¹⁶ Síť tanečních oddělení LŠU se stala oporou rodícího se hnutí scénického tance, při něm vznikala od počátku většina dětských skupin a po roce 1989 jejich význam ještě vzrostl vzhledem k zániku jiných dosavadních zřizovatelů a podporovatelů tohoto hnutí. Staly se,

nově v podobě základních uměleckých škol (ZUŠ), hlavní záštitou i skupin mládeže. Na vztahu sféry dětského scénického tance a tanečních oddělení LŠU je od počátku vidět vícekolajnost zájmové umělecké činnosti, protože LŠU měly a (dnes jako ZUŠ) mají vlastní systém soutěží.¹⁷

Zároveň např. na první Národní přehlídce dětských souborů nefolklorních v Kladně bylo v celkovém počtu dvanácti skupin sedm zástupců z LŠU. Taneční oddělení těchto škol vznikala také v regionálních centrech a měla tak zásadní význam pro šíření scénického tance mimo metropolitní oblasti. Sbližovala je i skutečnost, že pro obě tyto sféry byl základem tzv. novodobý (označení pro styly vycházející z výrazového tance) a následně moderní tanec (v některých LŠU se vyučoval i jazz dance). Taneční pedagogové LŠU byli důležitými aktéry šíření určitého pojetí taneční výchovy, které potom často formovalo i hnutí scénického tance.

Celostátní soutěže dětských tanečních kolektivů nefolklorních

V roce 1967 Ústřední poradní sbor tanečního oddělení Ústředního domu lidové umělecké tvořivosti (ÚDLUT) rozhodl o samostatných přehlídkách dětských skupin, kde hlavním proudem měl být tanec nefolklorní. První z nich pod názvem Národní přehlídka dětských

tanečních kolektivů nefolklorních se konala 29. listopadu až 1. prosince 1968 v Divadle Jaroslava Průchy v Kladně. Městu Kladnu zůstaly dětské celostátní přehlídky věrné až do roku 1990. Od roku 1992 probíhaly (a dosud probíhají) jako celostátní přehlídky dětských skupin scénického tance a jejich novým domovem je Městské Tylovo divadlo v Kutné Hoře. Do roku 2000 byly pořádány jako bienále, od tohoto data se konají každoročně.

O podobě národních přehlídek dětského scénického tance mezi roky 1968 a 1992 již máme poměrně ucelenou představu, díky pečlivé a dlouhodobé práci pracovníků tanečního oboru organizace NIPOS, útvaru Artama, zejména Daně Ždímalové, Bohumíře Cveklové, Jiřímu Lösslvi a v počátcích také Zuzaně Smugalové, kteří ze střípků různých dokumentů, torza dochovaných propagačních materiálů a neúplných informací z dobových periodik složili vcelku ucelený obraz tohoto hnutí. Přesto nám ještě zdaleka není známo všechno. Některé důležité informace se bohužel doposud dohledat nepodařilo. I přes to se podobu a obsah přehlídek podařilo částečně zrekonstruovat v publikaci 20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003, kterou v redakci Bohumíry Cveklové vydal NIPOS, útvar Artama roku 2005.¹⁸ Dalším zdrojem pro pohled do nitra soutěží jsou články v odborných časopisech, zejména

¹⁶ Ministerstvo školství české socialistické republiky. *Učební osnovy, přípravné studium a I. stupeň základního studia na lidových školách umění. Taneční obor.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981.

¹⁷ Před rokem 1989 existovaly i další paralelní soutěžní systémy v tanečním oboru, např. se zaměřením na učňovské kolektivy apod.

¹⁸ CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003.* Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005. ISBN 80-7068-195-0.

v Tanečních listech a mezi nimi zejména ty z pera Elmarity Diviškové, která dětskou sféru soustavně sledovala a komentovala.

Národní (celostátní) přehlídky se konaly většinou na podzim. Pro celistvý pohled na jejich náplň a dopad v regionálním měřítku nám však chybí více informací o nižších kolech, o postupových přehlídkách v okresech a krajích. O nich se ve veřejném tisku nereferevalo a nedochovaly se ani zápisy z jejich průběhu, které byly pravděpodobně uloženy v zaniklém archivu oddělení scénického tance ÚKVČ. Je to značná rána pro výzkum regionálního vývoje hnutí. Podoba a tvorba souborů, které výběrovým sítím propadly, a důvody, které k tomu vedly, by mohly udělat obraz dětského scénického tance tohoto období barvitějším a poskytnout lepší perspektivu pro interpretaci specifických rysů scénického tance v jednotlivých oblastech českých zemí i ve vztahu k centrálním vzorům.

Protože šlo o přehlídky dětských souborů, kritéria hodnocení zohledňovala (stejně jako dnes) jak uměleckou hodnotu choreografií, tak pedagogickou práci vedoucích souborů. Soubory, které se přehlídek účastnily, pracovaly pod hlavičkou různých organizací, jako byly domy pionýrů a mládeže (DPM), zájmové kroužky při základních školách nebo při domech kultury (DK) a podobně. Mnohé z nich, jak už bylo zmíněno, byly zřizovány lidovými školami umění (LŠU). Už v roce 1982 se v debatách následujících po přehlídce objevilo mnoho komentářů zmiňujících, že soubory z LŠU začínají převažovat. Vyvolávalo to obavu, že se pro soutěž tvoří

nerovné prostředí, protože pedagogové a vedoucí souborů působící při LŠU mají nesrovnatelně lepší časové a prostorové podmínky k výuce a umělecké tvorbě než například ti, kteří vedou kroužek při základní škole. Možná, že tyto hlasy měly pravdu. Zdá se ale, že faktor těsného propojení tanečních oddělení LŠU a scénického tance způsobil, že dětské soubory přestály zemětřesení, které nastalo po změně režimu v roce 1989, mnohem snadněji, než soubory mládeže a dospělých.

Přesnějším postižení kvalitativní struktury sféry dětských nefolklorních souborů, jak se profilovala v souvislosti s centrálně organizovanými přehlídkami, brání citelná absence podrobné dokumentace průběhu a závěrů porot, především na krajské a okresní úrovni. Jen ty by mohly poskytnout celkový přehled o četnosti, práci a kvalitě souborů. Máme však k dispozici alespoň vzorek těch nejúspěšnějších, které sítím výběru prošly až do kola nejvyššího. I na této úrovni jsou mezi tvůrci a soubory patrné rozdíly. Některá jména se v soupisech objevují často, na jiná narazíme třeba jen jednou. Jména některých choreografů se objevují postupně u různých souborů: jejich na přehlídkách osvědčená choreografická kvalita vedla k tomu, že se uplatnili i mimo svůj domovský soubor a významně tak utvářeli podobu tvorby pro děti, její rysy a hodnoty. V ohlasech na národní přehlídky je často nacházíme mezi oceněnými. Mezi takové vedoucí souborů a choreografky patřily například Vlasta Šteflová, Marie Petrášová, Eva Zetová či Eva Veverková. Z dalších se mezi účastníky často objevovaly Věra Tesařová, Lenka Homolová, Helena Ruthová, Věra Petříková, Jena

Janovská, Věra Jirešová, Martina Hroudová, Irena Pavlitová, Milena Michálková, Jiřina Máčelová, Svatava Čížková, Daniela Fimbingerová, Věra Hanzlíková, Eva Malátová Kreiselová, Marie Bohušová nebo Edita Kotzianová. Mezi oceněnými choreografkami byla také Eva Blažičková a Božena Viskupová, i když tyto významné pedagožky a představitelky hnutí scénického tance se v nejvyšším kole soutěže s dětským kolektivem objevily pouze dvakrát. K nejvíce oceňovaným souborům patřily například soubor při Ústředním domě pionýrů a mládeže Julia Fučíka Praha, soubor Kovářiček ZDŠ Mánesova Česká Lípa, LŠU Karlovy Vary, LŠU Pardubice-Polabiny, OB Ostrava-Poruba, soubor LŠU Praha 6, LŠU Tachov, LŠU Havířov, LŠU Ostrava-Poruba nebo LŠU Brno Žabovřesky. Již z tohoto výčtu je patrné, jak významný podíl patřil mimopražským skupinám, a to nejen z velkých měst typu Brna nebo Ostravy, ale i z menších měst.

Vzhledem ke genezi dětského scénického tance by se dalo očekávat, že mezi vedoucími souborů a choreografy nalezneme především ženy. Toto hnutí bylo a stále je značně feminizované, nicméně v národních kolech přehlídek najdeme mezi vedoucími a choreografy dětských souborů i muže. Patřil mezi ně J. Dráb, J. Zahradník,¹⁹ Vladimír Kubát, Zdeněk Maxa, Zdeněk Kaňka, Milan Rác, Karel Řídel, Antonín Gebert, Jan Pirner, Jasan Bonuš aj. Jiří Melichar se národních přehlídek zúčastnil celkem třikrát. Nejčastěji (pětkrát) se v seznamech dětských přehlídek amatérského scénického tance objevuje jméno Jiřího Kulčického, vedoucího skupiny Delta Šumperk.²⁰

¹⁹ Bohužel u těchto choreografů se nepodařilo dohledat křestní jména, jsou známé pouze iniciály.

²⁰ Jiří Kulčický (nebo Kreisel Kulčický) působil jako vedoucí, pedagog a choreograf souboru Delta Šumperk, který v roce 1961 založil jako kroužek společenských tanců Prokop Šimírouš. Nejlepším tanečníkem tehdejší skupiny byl Ivan Unger, který postupně převzal vedení souboru, zatímco Jiří Kulčický se věnoval stále více pouze choreografii. V roce 1966 se soubor rozdělil, část přešla s Jiřím Kulčickým do závodního klubu Pramet, do budovy dnešního Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj v Šumperku, a přejmenovala se na Jazzbalet. Jako choreograf Kulčický spolupracoval také se Severomoravským oblastním divadlem. Národních přehlídek dětských souborů scénického tance se zúčastňoval se souborem Gama DK Pramet.

Scénický tanec mládeže a dospělých do roku 1990

Soubory scénického tance mládeže a dospělých měly, jak jsme již komentovali, mnohem komplikovanější start než ty dětské. Na vině bylo složité postavení, v němž se ocitl meziválečný výrazový tanec a jeho umělecké postoje po roce 1948, respektive 1950. Jako typický produkt umělecké moderny byl v kontextu socialistické kulturní ideologie typickým příkladem buržoazního formalismu a individualismu, neslučitelným s uměleckými postuláty socialistického realismu. Jeho aktéři se v lepším případě nadále soustředili na dětskou taneční výchovu, uchýlili se do nových mezioborových útočišť (pohybová a taneční výchova herců, folklorní hnutí) a jen příležitostně rozvíjeli své původní umělecké ambice. Od roku 1954 se však způsob veřejné reflexe výrazového tance začal zvolna měnit, začalo se mluvit o jeho přínosu a hodnotách. V šedesátých letech se výrazněji otevřel prostor pro pěstování scénického tance nezaloženého na lidovém umění v reakci na krizi folklorního hnutí i na radikální změnu vkusu u mladé generace a s podporou momentálních proměn společnosti a kultury. Tehdy bylo možné otevřeněji navázat na výrazový tanec (i když pod novým označením novodobý tanec) a velkoryseji uvažovat o rozvíjení scénického tance v kategorii dospělých, což pokračovalo i v době normalizace.

Tento žánr mohl být prohlášen za vhodný nástroj pro reflexi současného světa prostředky moderního umění, vhodnější než lidové umění zakořeněné v tradici, jak se o tom uvažovalo již v roce 1958.²¹ V normalizačním kontextu, kdy se jednotlivé obory amatérského uměleckého hnutí víc a víc soustřeďovaly na zvyšování úrovně, prohlubování odbornosti, měl scénický tanec jako disciplína vyžadující zvládnutí komplikované taneční techniky také odpovídající profil. Dalším problematickým faktorem, který limitoval rozvoj souborů scénického tance mládeže a dospělých, byl věk tanečníků. Kategorie začínala na dodnes diskutované hranici čtrnácti let a teoreticky neměla vrchní věkový limit. Už tehdy se ovšem ukazovalo, že soubory scénického tance mládeže a dospělých tvořili převážně středoškolská nebo vysokoškolská studenta. Při tehdejší mnohem řídké síti vysokých škol to ovlivňovalo i potenciál jednotlivých míst v této souvislosti.

Existovaly výjimečné soubory dospělých, mezi které na jedné straně patřily téměř profesionální soubory, na straně druhé skupiny bez větších uměleckých, choreografických či interpretačních ambicí, u kterých se do popředí dostával komunitní charakter, který je pro fenomén amatérských uměleckých aktivit, včetně hnutí

scénického tance, velmi důležitý.²² Mezi těmito dvěma krajními póly se pohybovaly ostatní skupiny, různě se k nim přibližovaly a oscilovaly mezi jejich požadavky.

Soubory mládeže a dospělých vznikaly při vysokých školách a velkých státních podnicích, ale také například při jednotlivých zemědělských družstvech (JZD) i organizacích typu Československý svaz mládeže / Socialistický svaz mládeže (ČSM/SSM). Věkový profil a zájmy jejich typických „studentských“ členů by také mohly vysvětlit, proč se v nich dařilo i tanečním stylům, které nebyly v profesionálním baletu příliš vítány, proč se soubory scénického tance staly platformou pro nově se objevující formy společenských tanců a proč do nich postupně pronikaly i další vznikající taneční techniky a styly včetně těch ze Západu: jazz dance, disco, modern dance, break dance, urban dance, street dance a další.

Přehlídky souborů mládeže a dospělých

Soubory mládeže a dospělých se vlastní celostátní přehlídky dočkaly až v roce 1977. Předcházela tomu však řada událostí, které byly jakousi přípravou na přehlídky. Za jistou formu předchůdců přehlídek by se daly považovat samostatné aktivity některých souborů, které

²¹ STANOVSKÝ, Vladislav. Tíha folklóru, tíha na folklóru (na okraj jedné debaty). *Kultura*, 1958, roč. 2, č. 29, s. 3.

²² GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021. ISBN 978-80-7068-368-2.

do svých tanečních programů zvaly hosty z řad spřátelených nebo obdivovaných souborů. Mezi roky 1964 a 1974 se konaly různé akce s účastí souborů scénického tance, v Praze i mimo ni, předznamenávající svou přehlídkovou povahou budoucí samostatnou akci.²³ S hnutím scénického tance mládeže a dospělých se pojila velká žánrová rozmanitost a přesahy do dalších žánrů. Scénický tanec se na počátku uplatňoval například v rámci soutěží společenského tance, soutěže v předtančení a podobně. Dalším příkladem „mezioborového“ působení souborů scénického tance na soutěžích jiného typu mohou být přehlídky učňovské mládeže ZUČ Dělnické mláďi. Ty byly určeny výhradně mládeži ze středních odborných učilišť (celostátní kola probíhala samostatně od roku 1987 v Domě kultury ROH v Gottwaldově, za účasti kroužků ze Slovenska). Soutěž sdružovala všechny formy zájmové umělecké činnosti a jednou její částí byla přehlídka tanečních oborů, rozdělených koncem osmdesátých let do kategorií Folklor, Společenský tanec – páry, Společenský tanec, Taneční kolektivy, Diskotance, Volné tance a break a Scénický tanec. Zatímco do této přehlídky se nemohly přihlásit kolektivy, které nebyly zřizovány některým z učilišť, soubory z tohoto okruhu se naopak často účastnily jiných přehlídek. Tímto způsobem skupiny scénického tance dlouhodobě participovaly na různých zaměřených soutěžích ZUČ, než ve druhé polovině sedmdesátých let vznikla spe-

cializovaná přehlídka. Některé soubory se však i nadále pohybovaly i v dalších žánrech a různě je kombinovaly, jako byl případ jednoho ze stěžejních souborů hnutí, pražské skupiny Impuls. Hranice scénického tance jako žánru tak nikdy nebyly zcela jednoznačné.

Jestliže domovem přehlídek dětských souborů scénického tance bylo až do roku 1990 Kladno a poté až do dnešních dnů Kutná Hora, přehlídka souborů mládeže a dospělých se stěhovala častěji. Nejprve se místem konání celostátních přehlídek staly Sedlčany, poté od roku 1987 do roku 1990 Mladá Boleslav, následně Ústí nad Orlicí, odkud se přehlídka přemístila do Jablonce nad Nisou. Měnil se i interval jejího konání. Zatímco v Sedlčanech probíhala jako bienále, v Mladé Boleslavi se pořádala po třech letech a v současnosti probíhá každý rok.

Přehlídky scénického tance mládeže a dospělých se na rozdíl od dětských vyznačovaly větší různorodostí zúčastněných souborů. Na jedné straně se na nich vždy objevovaly soubory výjimečné, vyprofilované a ambiciózní, které by zřejmě v jiných podmínkách patřily do profesionální sféry, a na straně druhé soubory, jejichž členům šlo především o společné prožitky a radost z tvorby odpovídající postavení amatéra. Mezi oceňovanými tvůrci a skupinami se proto často objevovala stejná jména. Inspirativní tvůrčí osobností byla Eva Blažíčková a její Studio

komorního tance. Výrazným reprezentantem žánru byl soubor VUS (UK) s choreografy Františkem Pokorným, Janem Hartmannem, Ivankou Kubicovou, Jiřím Rebcem aj. Jiří Rebec pokračoval později s novým souborem nazvaným Skupina scénického tance Kulturního domu hlavního města Prahy. Častým účastníkem přehlídky byl se stejnou skupinou i Miroslav Kydlíček. Nezpochybnitelné místo, i když na hraně žánrů, měla choreografka Alena Skálová a jedinečný a nezařaditelný soubor Chorea Bohemica.

V mladší věkové kategorii se často účastnila a často sbírala hodnocení Jena Janovská se svým souborem či Jarka Calábková se skupinou balancující mezi společenským a scénickým tancem. Od roku 1984 se na přehlídkách výrazně prosazovala Eva Veverková a její soubor při LŠU v Ústí nad Orlicí. Osobitou podobu scénického tance prezentoval po dlouhá léta Josef Prouza a skupina Impuls. Dominance pražských (a brněnských a ostravských) souborů byla v kategorii mládeže a dospělých nápadná a výraznější, ale i v ní existovaly silné regionální soubory s dlouhodobou působností nebo místa, v nichž vyrůstaly nové a nové osobnosti a s nimi spojené skupiny. Šlo například o taneční soubor LŠU Tachov (Jena Janovská), LŠU Pardubice-Polabiny, PARS Mladá Boleslav, Delta Šumperk (Jiří Kulčický), soubory ze Žďáru nad Sázavou, Chrudimi, Plzně, Sušice (Svatava Čížková), Ústí nad Labem atd.

---

²³ Události jsou vyjmenované a komentované v kapitole Historické kořeny a geneze scénického tance.

Hnutí scénického tance po roce 1990

Listopadové události roku 1989 daly nový směr i hnutí scénického tance. Změna politického uspořádání znamenala mnohem větší tvůrčí volnost a svobodu, nové kariérní příležitosti i řadu nových impulzů ze zahraničí, zároveň však přinesla ztrátu dosavadních jistot i palčivou nutnost redefinovat smysl i způsob existence jednotlivých aktérů i amatérského uměleckého hnutí jako celku. Některé soubory a osobnosti, kterým to doposud nebylo přes jejich nesporné kvality a ambice umožněno, se vydaly cestou profesionalizace. Například na základech souborů VUS UK a Studia komorního tance vznikly taneční konzervatoře rozvíjející taneční styly a metody spojené s těmito soubory. Některé soubory se usadily na hranici mezi světem amatérů a profesionálů. Některé skupiny se cíleně a vědomě staly platformou pro setkávání lidí, kteří spolu tvoří a sdílejí volný čas, zážitky, životní postoje. Samozřejmě došlo i ke generační výměně. Proměnil se styl práce i umělecký koncept choreografií. V neposlední řadě prošla proměnou i instituce, která se o amatérská umělecká hnutí u nás stará: dne 1. ledna 1991 bylo Ministerstvem kultury zřízeno Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPPOS) a jeho útvarem pro neprofesionální umělecké aktivity Artama.

Jak už bylo řečeno dříve, menším otřesem prošel v tomto období svět dětského scénického tance. Svůj podíl na tom jistě má i to, že už před rokem 1989

bylo mnoho souborů a skupin spojeno s lidovými školami umění (LŠU), které se později transformovaly v základní umělecké školy (ZUŠ) a dál se bez přerušení rozvíjejí. Soubory scénického tance mládeže a dospělých měly mnohem složitější situaci. Po roce 1990 velké podniky a kluby, které poskytovaly uměleckým aktivitám zázemí, mnohde zanikly nebo o takovou činnost ztratily zájem. Soubory se tak ocitly v situaci, kdy musely pracně hledat nové právní vymezení, podporu, nové prostory pro zkoušení, a navíc se zásadně zvýšila finanční nákladnost této záliby. Devadesátá léta přinesla mnoho nových životních a profesních výzev a možností, lidem ale přibýlo povinností a ubylo volného času, který by mohli tanci věnovat. Tento trend se zásadně projevil například v postupném mizení mužů – choreografů. Zdálo se, že ze scénického tance mládeže a dospělých zůstane jen scénický tanec mládeže. Na něj a na dětský scénický tanec navíc (hlavně ve velkých městech) působil komerční tlak, který je nutil v zájmu výděлку (a zajištění existence) přeměňovat se na módní taneční techniky a pohybové styly.

Hnutí scénického tance dokázalo tyto tlaky ustát. Ustálo i finanční krizi, která nastoupila v roce 2015 a která hrozila radikálním úbytkem členů a celých souborů. Hnutí přestálo i nucenou izolaci a uzavěry veřejného prostoru během dvou covidových vln. Naopak se

zdá, že se v reakci na překážky, problémy, proměny a impulsy objevily nové trendy. V dětském scénickém tanci je to třeba důvěra, kterou choreografové a vedoucí souborů vkládají do mladých tanečnicků tím, že je stále častěji vybízejí ke společné práci na choreografiích. Členové souborů, kteří byli jako děti zvyklí tímto způsobem pracovat, se dnes objevují v programech přehlídek jako choreografové nově uváděných kompozic. Dalším zajímavým fenoménem jsou samostatné chlapecké skupiny, kterých přibývá a které vstupují do dříve téměř čistě dívčího světa se specifickou, nakažlivou energií i novými tématy. První takovou skupinu založila v roce 2002 v Červeném Kostelci Blanka Rejholdová (Šourková). V tuto chvíli jich u nás působí už dvanáct.

Dalším trendem, který se projevuje v současném scénickém tanci mládeže a dospělých, jsou návraty. Sociální a komunitní rozměr byl vždy podstatným rysem hnutí scénického tance. V dobách nesvobody poskytovaly soubory lidem místo, kde se mohli setkávat se stejně smýšlejícími přáteli, kde se mohli realizovat, kreativně vyžít. V době, kdy se změnou společenské a ekonomické situace ubylo volného času, jistot a financí a přibýlo stresu a tlaku na dosažení úspěchu, se objevili mladí vysokoškoláci, kteří se svých souborů, v nichž prožili dětství, odmítali vzdát. Po ukončení studia na ZUŠ nebo po překročení věkové hranice

určené dětem se stále setkávali, a to často přes velké obtíže (vzdálenost, která je dělila, nedostatek času apod.), dokud nepřišla chvíle založit rodinu. Ti samí lidé pak, když dorostli, do podobných souborů přivedli své děti. Dnes se po letech do svých souborů vrací oni sami, protože poté, co děti vyrostly a osamostatnily se, poté, co věnovali léta budování kariéry, zjišťují, že jim něco chybí. Takové soubory někdy dále působí bez potřeby prezentace na soutěžích (často mimo ZUŠ), někdy dokonce bez ambice vystupovat před publikem vůbec, jen jako komunity naplňující potřebu smysluplné komunikace a interakce. To je jedno z témat, kterým by se mělo zkoumání fenoménu scénického tance dále zabývat.

Je ale mnoho souborů, které chtějí být vidět a které se přehlídek účastní. V prostředí celostátních přehlídek se objevuje mnoho nových jmen a nových souborů. Po roce 2000 je stále více patrná postupující decentralizace, rozvoj hnutí scénického tance mimo metropolitní centra, v regionech. Na mapě scénického tance se objevují nová místa, ohniska aktivity a nových podnětů, ovlivňující své okolí i celek hnutí.

Před rokem 1990 byla silným střediskem Praha, odkud pocházely významné soubory jako Chorea Bohemica Aleny Skálové, Studio komorního tance Evy Blažíčkové, Impuls Josefa Prouzy, Vysokoškolský umělecký soubor (VUS), skupina Jiřího Rebce, později třeba Bandance Jana Schmidta. Dnes Prahu nej-

výrazněji zastupují uskupení pod vedením Bohumíry Eliášové, která působí na ZUŠ Klapkova. Už před rokem 1990 se prosadil mimopražský soubor C-Dance Evy Veverkové z Ústí nad Orlicí. Mezi tvůrce opakovaně přítomné na celostátních přehlídkách patří už zmíněná Blanka Rejholdová ze ZUŠ Červený Kostelec. Silné je dnes Karlovarsko zastoupené místní ZŠ a ZUŠ a choreografkami Petrou Blau, Markétou Odvodyovou a Pavlou Šemberovou. Významným souborem je Taneční a pohybové studio (TAPS) Magdaléna z Rychnova u Jablonce nad Nisou vedený Ludmilou Rellichovou a její dcerou Magdalénou Pupík Rellichovou. Lenka Jiřiová a její soubor NoTa Plzeň představuje další region scénického tance. Důležitým centrem bylo a je Brno, kde vedle sebe působí tak rozdílné osobnosti, jako jsou Lenka Švandová nebo Dagmar Nejedlá ze ZUŠ Charbulova a Veronika Kolečkářová (soubory Filihrán a Malé f.). Výčet úspěšných autorů a souborů z různých krajů však může pokračovat: Zora Brečzková ze ZUŠ Klášterec nad Ohří, Iveta Zahradníková ze ZUŠ Jindřicha Pravečka Lanškroun, Ilona Rudelová a Anita Vahalová ze ZUŠ Nový Jičín, Eva Vondálová z TS Puls Středisko volného času (SVČ) Opava, Martina Hroudová ze ZUŠ Evy Randové z Ústí nad Labem, Hana Ludvíková ze ZUŠ Žďár nad Sázavou, Pavla Hraníčková zastupující Židlochovice-Rajhrad, Irena André z AYO Dance Tachov, Marie Jirmanová ze ZUŠ Šumperk nebo Lenka Halašová z Flash TJ Sokol Jaroměř a ZŠ Na Ostrově. Scénický tanec má své

aktéry po celé republice, ve velkých městech i v menších sídlech, často v úzké vazbě na osobnosti, kolem kterých se formuje taneční komunita.

Jmenovaní autoři a skupiny reprezentují scénický tanec v rámci celostátních přehlídek scénického tance. Ne každý soubor, který by si zasloužil pozornost, ale projde sítí krajských přehlídek, a jak bylo řečeno, existují i soubory, které se přehlídek neúčastní záměrně nebo se o ně vůbec nezajímají. Amatérské umělecké aktivity jsou hlavně o radosti z účasti na tvorbě a z (taneční) interakce. Také tento rys hnutí scénického tance se dočkal specifického ohlasu a podpory. Už v roce 1992 založila Dana Ždímalová ve svém rodném městě festival Hořický kapesníček, kterého se mohl zúčastnit každý soubor, který o to projevil zájem, jako jasný protipól k výběrovým celostátním přehlídkám. Festival existoval do roku 1998. V podobném duchu na něj navázal např. festival Tanambourrée ve Varnsdorfu, jež se koná od roku 1999 dosud. A vznikají další akce s různými parametry, podobami, záměry, formáty i idejemi, uvnitř regionů, mezi nimi, s vazbou na centra i bez nich, čistě v kontextu amatérského dění či ve spolupráci s profesionály, spojené s různými uměleckými i kulturními postoji a životními zájmy. Rozmanitost historie i dnešní podoby scénického tance v jednotlivých současných krajích Česka se stala východiskem koncepce výstavy *Tanec jako záliba v regionech*.

II. Scénický tanec v regionální kultuře: teoretické perspektivy a otázky dalšího výzkumu

V době svého vzniku bylo hnutí scénického tance součástí tehdejšího kulturního prostředí, v němž se střetávaly direktivní tlaky ideologických formulí a schémat, ovšem stále více vyprázdňených a inertních, s lidskou potřebou dělat něco smysluplného, co poskytuje prostor pro seberealizaci, komunikaci a interakci, přináší radost, uspokojení a v některých speciálních okamžicích i zážitek vystoupení z každodennosti a úplného ponoření se do dané činnosti. I když se vnější okolnosti a rámce hnutí v posledních třiceti letech změnily, neznamená to, že už lidé nepotřebují výše zmíněné hodnoty. Současnost je zdrojem jiných rušivých, deptajících a ubíjejících tlaků, s nimiž je možné se vyrovnat s pomocí svébytného působení uměleckých aktivit, skrze tělesné a bezeslovné tančení s druhými zvláště. Během předchozího studia, které vyústilo v publikaci *Tanec jako záliba*. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století, jsme si uvědomili, jaký význam měly soubory pro své členy. Byly místem pro seberealizaci, věnování pozornosti sobě samému a svému tělu, místem konstruktivní společenské interakce, společné tvorby, spolupráce, solidarity, sdílení zážitků

umělecké aktivity. Byly také komunitou, která lidem poskytovala možnost vystoupit z běžného života a vytvářet nové společenské vztahy přesahující prostředí souboru, zkoušek a vystoupení. Stejně jako další podobné aktivity dávalo společné bytí v souboru vzniknout sdílenému pocitu sounáležitosti, uspokojení, existenčního naplnění. Členství v souborech scénického tance většinou netrvalo tak dlouho, jak bylo např. možné tančit v souborech lidových písní a tanců, jen výjimečně přesáhlo léta studií. To však zřejmě nevádí, prožitky z dětství a mládí zůstávají (nejen nostalgickou) součástí osobnosti jako hodnoty, k nimž se můžeme stále vracet a používat je v nových interakcích jako modely.

V případě tohoto katalogu a samozřejmě výstavy samé však akcent spočívá na jiném úhlu pohledu na roli amatérského scénického tance jako svébytného kulturního fenoménu nedávno minulé a dnešní doby. Ten spočívá v dovětku „v regionech“ v názvu výstavy, který vymezuje regionální hledisko jako ústřední téma. Možností, jak nahlížet na regionalitu scénického tance, je více. Vedle pojmu region se nabízí uplatnění dalších teoretických konceptů, a to

lokality či periférie. O regionech, tedy teritoriích geograficky vymezených a svébytných enklávách, se v tanci mluví zejména ve spojitosti s lidovým tancem a tzv. rajonizací. Etnografický region sestává z více lokalit, které sdílejí specifika hmotné, duchovní a tradiční kultury, která jej odlišují od jiných regionů.²⁴ V případě scénického tance v regionální perspektivě asi nedává smysl snažit se obdobným způsobem o vymezení nějakých striktních distinktivních regionálních charakteristik spojujících rysy taneční kultury s dalšími jmenovanými sférami. Můžeme však v paralele k chápání regionů lidového tance uvažovat o tom, že i v případě scénického tance se setkáváme s propojením lokalit v jakési regiony prostřednictvím rozpoznatelných vnitřních tanečních souvislostí. Ohniskem bývá nejčastěji působiště formativní osobnosti a širší prostorovou mapu tvoří působiště jejích žáků. Takový region scénického tance by mohly tvořit např. žačky Evy Blažičkové v satelitech kolem Prahy, v současné době následované absolventkami Konzervatoře Duncan centre. Ty ovšem vytvářejí i další duncanovské regiony, více vzdálené od pražského zdroje, např. v severních Čechách.

²⁴ TYLLNER, Lubomír ed. *Velké dějiny země koruny české. Tematická řada. Lidová kultura*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2014, s. 13–17. ISBN 978-80-7432-442-0.

Podobně vznikl region Jeny Janovské v západních Čechách s centrem v Tachově nebo region na Novojičínsku spojený s osobností Jitky Valachové. Bylo by bezpochyby zajímavé i poučné, kdybychom měli možnost podrobně studovat taneční řeč, kterou příslušníci jednotlivých tanečních regionů používají a sdílejí, analyzovat charakter tohoto „dialektu“ a dát jej do rozličných souvislostí, včetně pojmenování podílu tohoto specificky tanečního regionu na kulturním charakteru daného regionu jako takového a scénického tance jako celku.

O regionech scénického tance můžeme také uvažovat více z perspektivy, v níž figuruje pojem region v současné, nejen české, kulturní politice, tedy jako o protiváze přebujelého centra, jako o prostoru, na nějž se zaměřují ideje a praktiky záměrné decentralizace. V této rovině usiluje současná kulturní politika o posílení kulturní svébytnosti regionů, rozvíjení místních aktivit včetně těch uměleckých, aby mohl region sám sytit svůj kulturní trh. Nabízí se úvaha, nakolik se mohou soubory scénického tance podílet na budování nezávislé kulturní identity regionu a jaké pro to mají podmínky. Je zjevné, že v některých regionech existuje již nyní intenzivní snaha vřadit scénický tanec do procesu utváření regionální kultury, důležitým aspektem je však to, nakolik jsou držitelé místní moci i obyvatelé regionu/lokality ochotní či schopni takto scénický tanec vnímat a přijímat. Tento problém bychom mohli doložit zkušenostmi Terezy

Dvořákové, zakladatelky iniciativy a spolku Vzbudme Vary, s postoji správních orgánů, kulturních organizací, soukromých spolků a subjektů i veřejnosti ke scénickému tanci coby specifickému uměleckému žánru i typickému živému umění. Je to směsice sympatií, podpory, spolupráce, nepochopení, nezájmu a neznalosti, která vede ve výsledku k ambivalentnímu regionálnímu působení takové aktivity.²⁵ Zdá se, že v tomto směru by příklady interakcí scénického tance s regionální kulturní politikou mohly poskytnout materiál pro pochopení mechanismů tohoto procesu a překonání překážek jeho skutečného rozvoje.

Pokud se posuneme od pojmu region k jinému, ale spřízněnému pojmu periférie, vynoří se neodbytně další pojem centrum, vůči němuž je periférie v podřízeném postavení. Model vztahu periférie – centrum slouží v sociálních vědách (zejména při výkladu principů kapitalismu) k postizení nerovnosti mezi rozvinutými (metropolitními) centry a méně rozvinutou periferií, která má ke zdrojům centra omezený přístup, takže za centrem v příslušném parametru zaostává. Periférie je závislá na centru, které ji kontroluje, řídí nebo opomíjí. Přitom nemusí jít jen o ekonomické statky a bohatství, ale také o přístup ke vzdělání a informacím.²⁶ V kontextu kultury socialistického Československa, ve kterém hnutí scénického tance vzniklo, jsou rysy tohoto modelu snadno vysledovatelné,

centralizace byla jedním z důležitých nástrojů státní organizace a kontroly společnosti a kultury. V případě scénického tance drželo centrum v rukou klíče ke specifickému tanečnímu vzdělání a vědění a umístění center vzdělání v podobě univerzit. Těch bylo výrazně méně než dnes, což vzhledem k významu vysokoškolských studentů jako aktérů hnutí jednoznačně limitovalo možnost rozvoje scénického tance mládeže a dospělých tam, kde univerzita nebyla nebo byla příliš vzdálená.

Ze jmenovaných příbuzných pojmů mají pro postizení povahy hnutí scénického tance v regionální perspektivě snad největší potenciál pojmy lokální a lokalita v jejich antropologickém pojetí. I ty volají po protipólech, kterými bývají v teoretickém diskursu obvykle globální a globalizace. Tato perspektiva se ale v našem případě nehodí, snad bychom mohli lokální vztáhnout spíše k centrálnímu, lokalitu k centru (jádro), ale tento pohled jsme již uplatnili prostřednictvím jiných pojmů. V pojmech lokální a lokalita se zdá být klíčová jejich spojitost s prostorem, konkrétním místem. Je to však sociální/kulturní prostor, který je konstruován tím, jak s ním lidé během společenské interakce nakládají, jak ho používají, definují, co symbolizuje. V lokalitě probíhá mezilidská interakce přímo, je spojená s vědomím přináležitosti, identity, která se stále znovu reprodukuje v důsledku proměn vnitřní konstelace lokality i v důsledku interakcí s jinými lokalitami a centry. Kulturní

²⁵ Rozhovor s Terezou Dvořákovou. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022.

²⁶ WILSON, Simon O. Centre-Periphery Relationship in the Understanding of Development of Internal Colonies. *International Journal of Economic Development Research and Investment*, 2011, Vol. 2, No. 1 (April 2011), pp. 147–156.

a sociální vztahy utvářené v lokalitě dávají jejímu prostoru (symbolické) významy a vytvářejí kulturní krajiny. Vlivy působící na lokalitu zvnějšku jsou odmítnuty či redefinovány a aplikovány tak, aby přispěly k vymezení lokálního jako specifického. Soubory scénického tance jsou vždy spojené s místem v různém slova smyslu: s obcí a jejím okolím, školou či jiným obstorem, kde se scházejí, a také s prostorem vystoupení, kterým může být jeviště divadla, provizorní scéna, trávník nebo městské prostranství. Jako organizace však soubory ustavují zejména symbolické, sociálně a kulturně konstruované lokality, prostory pro integraci těch, kdo v nich interagují, s pomyslnými hranicemi. Ti, kdo do souboru ve smyslu lokality patří, sdílejí nejen její prostor, ale i tzv. myšlenkový styl daný sdíleným lokálním/souborovým věděním (jak dělat tanec a co si tom myslet). Myšlenkový styl, organizace a lokální vědění jsou tři dimenze lokality, které z ní dělají sociální komunitu, jež ztělesňuje určitou symboličnost.²⁷ Společné tančení v určitém prostoru snadno proměňuje tento prostor v sociálně konstruovanou lokalitu, v níž se jedinec cítí bezpečně a integrovaně. Ve chvíli, kdy se lokalitou (v našem případě scénického) tance stane veřejný prostor nějakého místa (města), má schopnost proměnit ho také v symbolickou krajinu integrující další lidi v komunitu. Tím se může významně podílet na utváření lokální/regionální identity, a to je další

téma přímo související s otázkami současné kulturní politiky na centrální i regionální úrovni.

Svět scénického tance je malým světem, který je v mnohém uzavřen do sebe. Izolovanost si často uvědomují sami aktéři, cítí potřebu vynést tento svět na veřejné světlo a dovést publikum/veřejnost k pochopení jeho specifických hodnot a benefitů, jedinečnosti a reprezentativnosti jako druhu živého umění. Jsou v tom různě velkorysí a ambiciózní: někdy se soustřeďují na nejbližší společenské okolí rodičů, sourozenců a přátel; někdy se spojují s podobně společensky ignorovanými, ostrakizovanými komunitami uměleckými, sociálními, ale i ekologickými či dobročinnými; někdy hledají oporu ve spolupráci v rámci regionu i přes jeho hranice se spřízněnými aktéry scénického tance; někdy se stávají partnery centrálních (profesionálních) tanečních aktivit na jakémsi globálním jevišti (např. spolupráce amatérských a profesionálních festivalů Tanec Praha a Skorofestival tance a hudby Chocení).

Pokud je svět scénického tance jako celek malým uměleckým/kulturním/společenským světem, jsou světy regionálního scénického tance ještě menšími enklávami, obvykle definovanými jednou konkrétní osobností, s níž stojí a padá jeho životaschopnost, tvůrčí potenciál, minulost i budoucnost. Taneční vědění si v regionech často předávají

mezi sebou jednotlivci, kteří jsou pak nositeli lokální taneční paměti i „know-how“, k nim se sbíhají nitky vztahové sítě, v níž regionální hnutí scénického tance visí. Tyto osobnosti jsou mediátory na několika úrovních: propojují jednotlivá místa scénického tance v regionu; spojují scénický tanec v regionu s dalšími tanečními a pohybovými, uměleckými, kulturními a společenskými enklávami; jsou nositeli vztahů svého regionu scénického tance s ostatními; zastupují svůj region scénického tance na centrální úrovni, zprostředkovávají pronikání vlivů centra do periferie a naopak; jejich zásadním úkolem je zviditelnit svůj region v centru, prosadit jeho taneční myšlenkové styly do centrálního myšlenkového stylu scénického tance a tím je a regionální scénický tanec jako takový učinit viditelným. Když jsme nahlíželi na fenomén scénického tance „shora“, perspektivou centrálního, určujícího dění a aktivit, vynořily se jako záchytné body jednotlivé osobnosti tvůrců, organizátorů a komentátorů. Když se díváme na hnutí scénického tance „zdola“, z perspektivy regionů, znovu se záchytným bodem stávají konkrétní lidé. Konkrétní lidé se svými schopnostmi, osobnostními rysy, strategiemi, erudicí a invencí jsou těmi, kdo ve společenských a kulturních rámcích hýbají věcmi, tvoří nové fenomény a naplňují je skutečným obsahem. Historie a současnost tance jako záliby v regionech spočívá v lidech, kteří ho tančí.

²⁷ KORFF, Ruediger. Local Enclousers of Globalization. The Power of Locality. *Dialectical Anthropology*, 2003, Vol. 27, No. 1 (2003), pp. 1–18.

Katalog k výstavě

TD Mimi Fortunae Brno v choreografii *Jsme si rovni* (2012).
Foto Ivo Mičkal.

Katalog k výstavě

Hnutí scénického tance se řadí mezi ta historicky velmi mladá. Byla to až šedesátá léta minulého století, která nenechala svým tvůrčím ruchem v poklidu ani amatérské taneční prostředí. Díky změně společenského klimatu bylo možné otevřeněji navázat na meziválečné dědictví výrazového tance, který byl z oficiální kultury po roce 1948 vytlačen.²⁸ Zároveň, společně s jazzovou hudbou, vstupovaly do prostředí tance i nové taneční techniky a styly, zejména jazz dance a z něj vycházející džezbalet a džezgymnastika. Počátkem sedmdesátých let přibýly také techniky amerického modern dance, především technika Marthy Grahamové. Tímto kvasem byla zasažena nejdříve Praha coby kulturní centrum a následně některá metropolitní města. Teprve na počátku sedmdesátých let, paradoxně v době nastupující normalizace, se amatérsky provozovaný scénický tanec šířil dál do všech regionů naší země, zvláště mezi studenty.

Okolnosti, které vedly ke vzniku nových tanečních uskupení, byly velmi různorodé a zrod souborů zpravidla nebyl

jednoduchý ani přímočarý. Nestačilo mít jen skupinu nadšených lidí, bylo zapotřebí najít i zřizovatele, který by onu aktivitu právně zastřešil. Oficiální představa mezi léty 1948–1989 byla, že veškerá zájmová činnost se bude dít v rámci závodních klubů Revolučního odborového hnutí (ZK ROH). Žitá praxe ale byla mnohem barvitější: řada uskupení vznikala i pod hlavičkou domů pionýrů a mládeže (DPM, dnes DDM), při Svazu socialistické mládeže (SSM), na lidových školách umění (LŠU, dnes ZUŠ), nebo jako součást parku kultury a oddechu (PKO) atp.²⁹ Zakladatelé v těchto různorodých podmínkách z čirého nadšení utvářeli taneční skupiny, realizovali své počáteční tvůrčí snahy, dále se systematicky vzdělávali a setkávali se na přehlídkách dětských³⁰ i mládeže a dospělých³¹. Tam si tříbili názory na viděná taneční vystoupení a získávali inspiraci. Tak se postupně utvářelo bohaté podhoubí, ze kterého vyrostla celá plejáda vynikajících interpretů, pedagogů a choreografů. Jejich žáci v druhé, někde i třetí generaci tvarují prostředí scénického tance dodnes. V jednotlivých regionech, krajích se do místního dění

promítaly a promítají vzory a pojetí scénického tance utvářené v centrech a zároveň se během vývoje v každém kraji formovala osobitá podoba scénického tance, svázaná s vůdčími osobnostmi a místní kulturní atmosférou.

Výstava, k níž se váže tento katalog, představuje především současnou podobu hnutí scénického tance v jednotlivých krajích České republiky, ovšem s odkazy k jeho genezi a zakladatelům. Záměrem bylo postihnout proměnlivost hnutí odrážející se v jeho taneční a umělecké podobě, formách, rozmanitých příležitostech a způsobech uplatnění v dnešní české kultuře.

²⁸ K tomu podrobně GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021, s. 25–32. ISBN 978-80-7068-368-2.

²⁹ K tomu podrobně *tamtéž*, s. 51–56.

³⁰ K tomu podrobně *tamtéž*, s. 187–210.

³¹ K tomu podrobně *tamtéž*, s. 211–241.

Plzeňský kraj

NoTa Plzeň v choreografii *Inspirace v Haiku* (2013).
Foto Ivo Mičkal.

- a NoTa Plzeň v choreografii *La visiteur* (2012). Foto Ivo Mičkal.
 b TO ZUŠ Sušice tanec v plenéru (2018). Soukromý archiv Hany Kopové.
 c AYO Dance Tachov v choreografii *Někdy* (2007). Foto Pavel Jasanský.

a

a AYO Dance Tachov v choreografii *2x MEJPL* (2012). Foto Ivo Mičkal.

b

b Proměny Sušice v choreografii *La Chansonnette* (2006). Foto Pavel Jasanský.

c

c Pavlína Šafusová (Uhrová) v choreografii Jeny Janovské *Jestráb* (1982). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS

Plzeňský kraj je dnes místem, kde se scénický tanec úspěšně rozvíjí díky kvalitní pedagogické i tvůrčí práci trvajících kontinuálně již od počátku sedmdesátých let 20. století. Byla to především **Jena Janovská**³², která v regionu zanechala hluboký otisk své neutuchající práce tvůrčí i pedagogické. Nejviditelnějším uskupením regionu je dnes **NoTa** Plzeň **Lenky Jišové**³³. O vzniku souboru řekla: „Řada členů přišla, stejně jako já sama, od Jeny Janovské. [...] Já jsem v té době jako pedagožka tance přecházela ze ZUŠ Terezie Brzkové Plzeň-Skvrňany do ZUŠ Bedřicha Smetany Plzeň-Lobzy, kde

učím dodnes. Některé členky Studia komorního tance přešly se mnou a společně jsme si řekly, že v duchu Studia komorního tance chceme pokračovat dál.³⁴ Tak vznikla v roce 1995 taneční skupina, které Lenka Jišová dala výraznou podobu choreografickou tvorbou usilující o srozumitelnou taneční výpověď. Vývoj a proměny její umělecké práce jsou zřetelné i prizmatem celostátních přehlídek, kterých se skupina pravidelně účastní. Druhým výrazným a velmi plodným uskupením bylo **AYO Dance** Tachov, které založila **Irena André**³⁵, také žačka Jeny Janovské. Pedagogicky v Tachově

působila celých 25 let. Na otázku, co patřilo k jejím nejsilnějším zážitkům z doby působení ve skupině a co ji u ní drželo, odpověděla: „Bezespory společný koncert s Ivou Bittovou, který jsme uspořádaly v zámecké zahradě v Boru u Tachova (2009). Tam jsme se sešly společně s tanečnicemi Petry Blau a Karin Donátové. [...] A proč to dělám? No to je otázka! Pro tu krásnou práci s dětmi, která je vždy oboustranným obohacením. Ano, já sice děti učím, vedu je, ale od nich dostávám zpět zase tu radost z tance, z objevování, z tvoření.“³⁶ Tím ale inspirační vliv Jeny Janovské a Lenky Jišové zdaleka nekončí: nedaleko

- ³² Janovská Jena (* 1938), tanečnice, pedagožka, choreografka. Původním povoláním zdravotní laborantka. Žačka Lídy Slané, Elmarity Diviškové, Rudolfa Macharovského, Ladislava Tajovského. Absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1968–1972), stáže na Palucca Schule (1977–1994). Založila taneční oddělení LŠU (ZUŠ) v Tachově, které vedla a kde učila (1975–1992). Učila také v Plzni, Mariánských Lázních, Rokycanech a německém Weidenu. V Plzni založila a umělecky vedla Studio komorního tance při DK ROH Plzeň (1986–1994). Na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století zde také iniciovala vznik Lidové konzervatoře v Plzni, kde sama učila hlavní předmět. Jeně Janovské byla v roce 2012 udělena Cena Ministerstva kultury ČR za celoživotní umělecký a pedagogický přínos k rozvoji neprofesionálního scénického tance. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní a informační středisko pro kulturu, 2005, s. 84–85. ISBN 80-7068-195-0.
- ³³ Jišová Lenka (* 1961), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jeny Janovské, absolventka Pedagogické fakulty ZČU v Plzni a pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU. Během středoškolských studií (1977–1982) byla členkou Skupiny historických tanců při hudební skupině Ars musica. Během vysokoškolských studií byla členkou Studia komorního tance Jeny Janovské. Učit začala v roce 1987 na LŠU (dnes ZUŠ) v Mariánských Lázních. V letech 1991–1995 učila v ZUŠ v Plzni-Skvrňanech, poté v ZUŠ Bedřicha Smetany v Plzni, kde působí dosud. Při této ZUŠ založila v roce 1995 skupinu scénického tance NoTa (Nový Tanec). Lenka Jišová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). V roce 2022 byla Lence Jišové udělena Cena Ministerstva kultury za tvůrčí i pedagogický přínos v oblasti scénického tance a taneční výchovy. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 250–251. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.
- ³⁴ LÖSSL, Jiří. NoTa Plzeň – rozhovor s Lenkou Jišovou, zakladatelkou a umělkou vedoucí souboru. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 3-20, s. 10–13. ISSN 1803-103X.
- ³⁵ André Irena (* 1966), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jeny Janovské, absolventka rozšiřujícího studia pro pedagogy tance na Konzervatoři Duncan centre v Praze. Tančila ve Vysokoškolském uměleckém souboru UK Praha. Učila v ZUŠ Tachov (1992–2017), kde převzala pomyslnou štafetu po své učitelce. Zde založila a vedla AYO Dance (2000–2016). Dnes působí v ZUŠ Planá u Mariánských Lázní a v ZUŠ Mariánské Lázně (Karlovarský kraj). V ZUŠ Tachov dnes působí její žačka Ráchel Ruthová. Irena André byla dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. V době svého působení v ZUŠ Tachov organizovala krajskou postupovou přehlídku scénického tance pro Plzeňský kraj. Je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). CVEKLOVÁ, Bohumíra a LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 69–70. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.
- ³⁶ LÖSSL, Jiří. AYO Dance Tachov aneb Na Jitřence o tanci s Irenou André. *pam pam*, 2017, roč. 11, č. 1-17, s. 12–16. ISSN 1803-103X.

Plzně v ZUŠ J. S. Bacha v Dobřanech učila **Pavlna Stupková**³⁷, žačka Jeny Janovské a Lenky Jišové. Dnes v ZUŠ Dobřany vyučuje **Klára Soukupová**³⁸, žačka Lenky Jišové a členka skupiny NoTa Plzeň. V ZUŠ Sokolovská Plzeň působí v současné době **Simona Mikešová**³⁹, žačka Jeny Janovské. V ZUŠ Sušice učí **Hana Kopová**⁴⁰, žačka a pokračovatelka **Svatavy Čížkové**⁴¹, další významné osobnosti scénického tance v kraji. Hana Kopová o své cestě k tanci řekla: „K tanci a výuce mě přivedly okolnosti, náhody a setkání s dobrými lidmi.“⁴² V Sušici také založila a vede

taneční soubor dospělých **Proměny**. K úplnému výčtu významných představitelů hnutí v kraji je třeba uvést uskupení, které sice stálo zcela stranou celostátních přehlídek a zmiňovaných osobností, přesto jeho působení bylo neopomenutelné. Taneční skupinu **Smog** Plzeň založila **Dagmar Krausová**⁴³. Ke vzniku souboru uvedla: „Od počátku bylo mým záměrem v děvčatech z učňáku probudit zájem, sebevědomí, možnost být v kolektivu, cítit zodpovědnost za společnou tvorbu a práci.“⁴⁴ Podle materiálů Václavy Brettschneiderové dnes v kraji působí 12 tanečních

oborů ZUŠ, které se svou tvorbou dotýkají sféry scénického tance.⁴⁵ Přestože je Plzeň kulturní metropolí s baletním souborem, zdejší scéna dění v oblasti scénického tance příliš neovlivnila. Scénický tanec je zde formován zejména výraznými osobnostmi, které okolo sebe utvářejí uměleckou a diváckou komunitu. Velký pedagogický a tvůrčí potenciál do regionu vnesla existence Lidové konzervatoře v Plzni se zaměřením na scénický tanec na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století.

-
- ³⁷ Stupková Pavlna (* 1980), tanečnice, pedagožka. Žačka Jeny Janovské a Lenky Jišové, absolventka Konzervatoře Jaroslava Ježka. Hned po absolutoriu začala učit na ZUŠ v Plzni-Skvrňanech po své učitelce Jeně Janovské a zůstala tam až do roku 2002. Po mateřské dovolené (2003–2008) ve svém novém působišti v Dobřanech založila v roce 2010 TO v ZUŠ J. S. Bacha, který až do roku 2019 vedla. Rozhovor s Pavlnou Stupkovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ³⁸ Soukupová Klára (* 1990), tanečnice, pedagožka. Tanci se věnuje od dětství, během vysokoškolských studií začala navštěvovat hodiny Lenky Jišové. Je členkou taneční skupiny NoTa, dnes také pedagožkou TO ZUŠ J. S. Bacha v Dobřanech, současně studuje obor Taneční a pohybové divadlo a výchovu na brněnské JAMU. Rozhovor s Klárou Soukupovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ³⁹ Mikešová Simona (* 1974), tanečnice, pedagožka, choreografka. Začínala s moderní gymnastikou u své matky Ivanky Markvartové. Je žačkou Jeny Janovské a absolventkou Konzervatoře Duncan centre v Praze a Pedagogické fakulty ZČU v Plzni. Od roku 2018 vyučuje v ZUŠ Sokolovská v Plzni. Řada úspěšných choreografií byla k vidění na celostátních přehlídkách dětských – poprvé ch. *Holka Modrooká* (2003), naposledy ch. *Nezařaditelné* (2023), čistě chlapecká ch. *Hmyzáci* (2023) – a mládeže a dospělých – poprvé ch. 132 x 147 cm (1999), naposledy ch. *Ohrožená odolnost* (2022). Je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. Rozhovor se Simonou Mikešovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ⁴⁰ Kopová Hana (* 1968), roz. Hradová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Svatavy Čížkové (1975–1983). Absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1989–1991). Pedagožka v ZUŠ Sušice (od roku 1988–dosud) a ZUŠ Klatovy (2009–2019), pořadatelka krajské přehlídky scénického tance (2015–2019) pro Plzeňský kraj. Rozhovor s Hanou Kopovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj, s. 1–3. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ⁴¹ Čížková Svatava (* 1931, † 2022), roz. Buchvaldová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka tanečního oddělení Státní konzervatoře v Praze (1948–1952). Pedagožka od roku 1956. Vedla dětský taneční soubor Ústředního domu pionýrů a mládeže v Praze (1971–1978), vyučovala na tanečním oddělení Státní konzervatoře v Praze (1974–1977), vedla taneční obor LŠU (dnes ZUŠ) Sušice (1979–1988), s níž následujících deset let ještě aktivně spolupracovala. I. rozhovor, 1. část se Svatavou Čížkovou vedla Karolína Bulínová, 18. 10. 2018, textový přepis, s. 34. Sbíрка Živá minulost scénického tance, digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIPOS.
- ⁴² Rozhovor s Hanou Kopovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj, s. 3. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ⁴³ Krausová Dagmar (* 1957), tanečnice, pedagožka, choreografka. Tančila v lidovém souboru Škodovák (1964–1972). V sedmdesátých letech 20. století absolvovala kurzy džezgymnastiky, semináře Franka Towna a Jeny Janovské. Je absolventkou doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995) a Pedagogické fakulty JU České Budějovice, oboru arteterapie na katedře psychologie (1993). V té době pracovala jako vychovatelka ve Středním odborném učilišti obchodním, kde založila a vedla taneční kroužek, ze kterého vznikla taneční skupina Smog (1985–1993). Skupina se prezentovala zejména výrazovým tancem, technikou jazz a vlastní tvorbou a vystupovala především na plesech posádkového domu armády Peklo (dnes KD Peklo), na plzeňském Majálesu atp. K ceněným choreografiím patřila ch. Kult a Divoši (1991). Dagmar Krausová: Taneční skupina Smog. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj, s. 1–2. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Lenka Jišová, 2022.
- ⁴⁴ *Tamtéž*.
- ⁴⁵ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Václava Brettschneiderová, 2022.

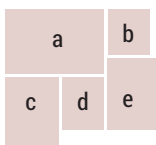
a

b

c

d

- a Jena Janovská, čerstvá držitelka Ceny Ministerstva kultury. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2012. Foto Ivo Mičkal.
- b Lenka Jíšová, čerstvá držitelka Ceny Ministerstva kultury. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2022. Foto Ivo Mičkal.
- c AYO Dance Tachov v choreografii *A líbí se mi* (2006). Foto Pavel Jasanský.
- d Pavlína Stupková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

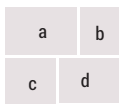
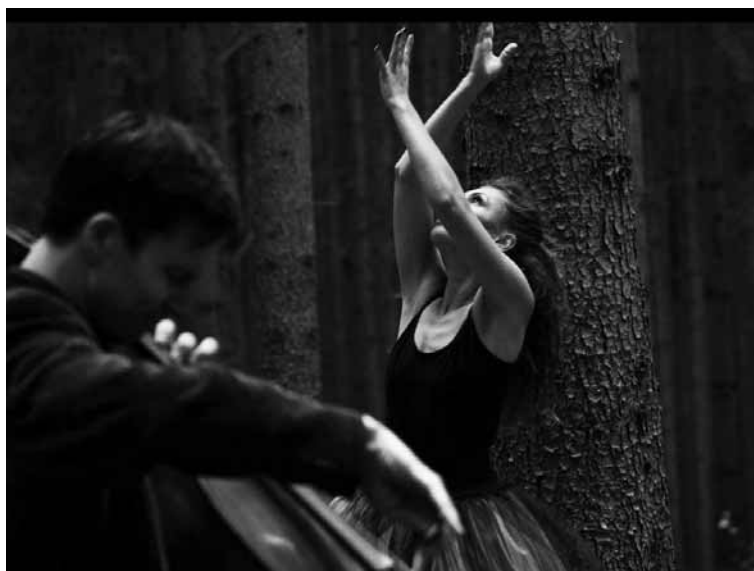

- a Klára Soukupová. Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.
- b Hana Kopová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2022. Foto Ivo Mičkal.
- c Simona Mikešová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.
- d Svatava Čížková (2021). Soukromý archiv Hany Kopové.
- e Dagmar Krausová při vedení tréninku kolem roku 1972. Soukromý archiv Dagmar Krausové.

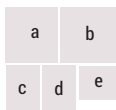

Karlovarský kraj

- a Vzbudme Vary: choreografie Markéty Kuttnerové *Pro krajinu* (2022). Foto Klára Dvořáková.
 b Vzbudme Vary: Markéta Kuttnerová v choreografii *Impropluskontra* (2020). Foto Simona Rybová.
 c Velký soubor ZŠ a ZUŠ v choreografii ... *nejsem* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 d Vzbudme Vary: choreografie Petry Hlavaté *Do lesů* (2018). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů.
 Sběrka *Tanec jako záliba v regionech*, 2022. Projekt *Živá minulost scénického tance, 2015–2023*, archiv NIPOS.

- a Velký soubor ZŠ a ZUŠ v choreografii *Jsem...* (2020). Foto Ivo Mičkal.
 b SMLS ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary v choreografii *Distance tance* (2020). Foto Ivo Mičkal.
 c Vyndaný z archivu DDM Karlova Vary v choreografii *Světlem* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 d Vyndaný z archivu DDM Karlova Vary v choreografii *Světlem* (2022). Archiv skupiny.
 e TO ZUŠ Ůstrov v choreografii *Blízko tebe* (2019). Foto Ivo Mičkal.

Nejzápadnější cíp naší země, dlouho opomíjený kout, vděčí za bouřlivý rozvoj scénického tance zejména **Nadě Kohoutové**⁴⁶, která naplněna touhou tančit i v tomto odlehleém regionu uvedla v polovině sedmdesátých let 20. století události do pohybu. Díky velkému nadšení a tvůrčímu potenciálu, které dále rozvíjejí pokračovatelky ve druhé i třetí generaci, se dnes v kraji realizuje například iniciativa **Vzbuďme Vary**⁴⁷, kde se prezentují mladé tanečnice s karlovarskými kořeny: Markéta Kuttnerová, Petra Hlavatá, Štěpána Nlasa Mfuta aj. **Tereza Dvořáková**⁴⁸, iniciátorka tohoto projektu, ho charakte-

rizovala následovně: „Náš záměr je přivádět do regionu žánry současného, nejen performativního umění. Zajímá nás tvůrčí prolínání uměleckých disciplín. Probouzíme netradiční práci s publikem a experimentálními uměleckými žánry. Podporujeme odvahu ke kreativě, experimentu a uměleckému aktivismu na Karlovarsku.“⁴⁹ To by nebylo možné bez tvůrčího ducha utvářeného každodenní činností výrazných uměleckých osobností regionu. K těm patří **Petra Blau**⁵⁰, která na ZŠ a ZUŠ v Karlových Varech, kde pedagogicky působí, založila **Velký soubor ZŠ a ZUŠ (2002)**. Kateřina Boušková, členka souboru v letech

2009–2013, popsala jeho proměny: „Taneční soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary vznikl již v roce 2002 a první tři roky byl rozdělen na tzv. velký (13–15 let), který vedla Petra Blau a malý (10–12 let), který vedla Markéta Odvodyová). V roce 2006, kdy děvčata dorostla do věku ‚mládeže a dospělých‘, se oba soubory sdružily do jednoho velkého celku a malý soubor svou činnost ukončil. Od toho roku se stal soubor pravidelným účastníkem celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec... v Jablonci nad Nisou. V roce 2009 změnil svůj název na stávající Velký soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary.“⁵¹

⁴⁶ Kohoutová Naďa (* 1953), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Hany Bokrové, absolventka kurzů Franka Towena (1976–1986), prvního cyklu Lidové konzervatoře v Praze (1968, Jarmila Kröschlová), druhého cyklu Lidové konzervatoře v Praze (1979, Jiří Rebec). Zakladatelka tanečního oddělení DDM Karlovy Vary (1974–2016). Zakladatelka, vedoucí, pedagožka a choreografka souboru Jitřenka (1974, později ve spolupráci s Pavlou Šemberovou přejmenovaného na Komorní soubor a později na MLS). LÖSSL, Jiří. Blahopřejeme Nadě Kohoutové – Taneční oddělení DDM Karlovy Vary. *pam pam*, 2014, roč. 8, č. 2-14, s. 5. ISSN 1803-103X.

⁴⁷ Vzbuďme Vary, iniciativa a později spolek (od 2015), který založila Tereza Dvořáková v Karlových Varech. Spolu s ní jej tvoří estetička Tereza Hadravová, výtvarnice a restaurátorka Veronika Žáková, kunsthistorička Kateřina Konečná a „vnímavá renesanční žena“ Alžběta Benešová. Spojuje je nadhled související se zkušeností s životem v zahraničí a vášnivý zájem o umění, kterým se snaží posilovat vnímavý vztah k místu, podporovat vzájemné sociální vazby a sounáležitost s přírodou. Rozhovor s Terezou Dvořákovou. Sbírka Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj, s. 4. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022.

⁴⁸ Dvořáková Tereza (* 1978), absolventka oboru kulturologie na FF UK, ve své diplomové práci nazvané Živoucí tělo se zaměřila na souvislosti chápání těla a vztahu k přírodě. Pracuje jako kurátorka, kulturní manažerka, edukátorka, facilitátorka a humanistická astroložka (od 2005). Je členkou kreativního týmu OFFCITY. Rozhovor s Terezou Dvořákovou. Sbírka Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj, s. 4. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022.

⁴⁹ *Vzbuďme Vary: kulturní kůra*. [online]. Dostupné z: <https://www.vzbudmevary.cz/> [cit. 2023-08-07].

⁵⁰ Blau Petra (* 1971), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Nadi Kohoutové, absolventka Střední pedagogické školy v Karlových Varech (1986–1990), dvouletého studia na Lidové konzervatoři v Plzni pod vedením Jeny Janovské (1987–1989), doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995), bakalářského studia pedagogiky tance na katedře tance pražské HAMU (2018). Založila TO ZUŠ v Horním Slavkově (1995), kde osm let působila jako pedagožka. Následně přijala nabídku na místo pedagožky tance v ZŠ a ZUŠ v Karlových Varech (2003) a založila zde Velký soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary (2002). Petra Blau je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). V roce 2016 jí byla udělena Cena města tance na 30. celostátní přehlídce scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec... 2016. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 70–72. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

⁵¹ BOUŠKOVÁ, Kateřina. 10. výročí Velkého souboru ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary. *pam pam*, 2019, roč. 13, č. 3-19, s. 3–4. ISSN 1803-103X.

Jednou z úspěšných žaček Petry Blau je i **Markéta Kuttnerová**, dnes pedagožka v ZUŠ Horní Slavkov. V ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary působí další výrazné tvůrčí osobnosti,žačky Nadi Kohoutové, kterou je i **Pavla Šemberová**⁵². O své tvorbě řekla: „Snažím se hledat náměty pokud možno velmi různorodé a pokaždé jiné, což se samozřejmě nedaří pořád. Nemám žádné vyhraněné a oblíbené téma, nejrady bych se neopakovala. Ve svých žácích se snažím podpořit touhu experimentovat, neodsuzovat jinakost, nepodlehnout prvnímu dojmu a nezavrhovat nelibivé věci. Právě to ‚jiné‘ má pro mě cenu

a vytváří potenciál pro další tvorbu.“⁵³ **Markéta Odvodová**⁵⁴ u svého přístupu k výuce a tvorbě zdůraznila souvislost s hudbou a slovesností: „Zdá se mi, že k citlivému tanečnímu vedení je zapotřebí naprosté porozumění hudební výpovědi. Myslím, že ať chceme nebo ne čeští hudební skladatelé jsou nám mentálně nejbliž. Navíc považuji za důležité seznámit žáky s českou hudební a taneční tradicí. A co nám může posloužit lépe, než právě česká tvorba? Také česká lidová slovesnost obsahuje hravost, rytmus, myšlenkovou hloubku, přirozenost a poezii.“⁵⁵

V nedalekém Ostrově působí jako taneční pedagožka a choreografka **Karin Wintrová**⁵⁶. Na otázku, proč se tanci věnuje a kam se upíná její pozornost, odpověděla prostě: „Má pozornost se upíná směrem k výuce tvořivé taneční výchovy, při níž mě okouzluje dětská spontánnost, fantazie, vynalézavost a originalita.“⁵⁷ Do kompletního výčtu výrazných tvůrčích osobností kraje je třeba uvést pedagožky ze zcela jiné líhne, jejichž cesta ke scénickému tanci vedla přes tanec společenský. **Šárka Horáková**⁵⁸ pedagogicky působí v ZUŠ Antonína Dvořáka Karlovy Vary (od 2009) a souběžně

⁵² Šemberová Pavla (* 1965), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Nadi Kohoutové. Absolventka Přírodovědecké fakulty UK v Praze (1979–1986). Studia zakončila v oboru učitelství geografie a matematiky rigorózní zkouškou (1990). Současně studium pro vedoucí nefolklorních souborů na Lidové konzervatoři v Plzni pod vedením Jeny Janovské (1986–1988). Již za středoškolských studií pomáhala Nadě Kohoutové s vedením dětského souboru. Od roku 1983 vedla jako externistka taneční soubor mladých při DDM v Karlových Varech s názvem Komorní soubor (později přejmenovaný na SMLS – Starší mladší soubor) a jeho dětské přípravy MLSiK a MLS. V roce 2005 nastoupila jako pedagožka tanečního oboru ZŠ a ZUŠ v Karlových Varech, kde působí dosud. Pavla Šemberová je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 260–261. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

⁵³ RAMBOUSKOVÁ, Olina. Blahopřejeme Pavle Šemberové: Smějeme se jak s malými dětmi, tak s těmi velkými. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 2-20, s. 7–11. ISSN 1803-103X.

⁵⁴ Odvodová Markéta (* 1972), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Nadi Kohoutové (DDM Karlovy Vary) a Zdeňky Vyletalové (LŠU, dnes ZUŠ Karlovy Vary), absolventka doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1992–1994). V roce 1990 založila TO v ZUŠ Chodov, kde učila devět let. V roce 1999 nastoupila jako pedagožka tance na ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 88. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

⁵⁵ *Tamtéž*, s. 88–89.

⁵⁶ Wintrová Karin (* 1970), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Nadi Kohoutové. Absolventka Střední ekonomické školy Karlovy Vary (1984–1988), studia pro vedoucí nefolklorních souborů na Lidové konzervatoři v Plzni pod vedením Jeny Janovské (1986–1988), kombinovaného studia ateliéru taneční a pohybové výchovy a divadla na JAMU Brno (2014–2018). Učit začala v roce 2000 jako pedagožka tanečního oboru v ZUŠ Horní Slavkov, pobožce Loket. V roce 2001 přešla do ZUŠ Chodov. Od roku 2015 působí v ZUŠ Ostrov. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 268–269. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

⁵⁷ *Tamtéž*.

⁵⁸ Horáková Šárka (* 1974), tanečnice, pedagožka, choreografka. Po studiích na gymnáziu v Karlových Varech absolvovala nástavbové studium fyzioterapie při Střední zdravotní škole Karlovy Vary. Lásku k tanci objevila skrze tanec společenský. Společně se svým mužem Kamilem Horákem založili a vedli nejprve sportovní taneční klub D-Team (od 2004), posléze Taneční školu manželů Horákových (od 2012), pod jehož hlavičkou zmíněný klub dál pracuje. Scénický tanec jí učaroval až jako pedagožce. Absolvovala Taneční centrum Praha – konzervatoř, obor taneční pedagogika (2012–2016) a DVPP HAMU Praha (2016–2018). Vyučuje v ZUŠ Antonína Dvořáka Karlovy Vary (od 2009). Souběžně od roku 2012 vyučuje i v ZUŠ Horní Slavkov, pobožce Loket. Rozhovor s Šárkou Horákovou. Sbírk Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022. *Vítejte u nás: Základní umělecká škola Horní Slavkov, okres Sokolov*. [online]. Dostupné z: <https://zushslavkov.webnode.cz/nas-tym/sarka-horakova/> [cit. 2023-07-18].

(od 2012) v ZUŠ Horní Slavkov, pobožce Loket. **Lenka Sušaninová**⁵⁹ stála u zrodu TO ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, kde působí dodnes. O přínosu účasti v taneční tvorbě pro děti uvažuje následovně: „Snažím se v dětech pěstovat radost z tance a pohybu jako takového. Věřím, že projevit pravdivě emoce ve svém tanci pomůže překonávat překážky v dalším jejich životě a zapojit se do spolupráce ve skupině.“⁶⁰

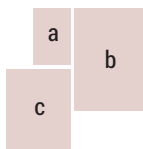
Situace v Karlovarském kraji dokládá, že proměnu může v regionu způsobit příchod jedné jediné osobnosti. Naďa Kohoutová svým tvůrčím a pedagogickým zápalem vchovala a pro další práci v oboru

nadchla mnoho kvalitních pokračovatelek, které vytvářejí podhoubí současného kulturního dění v oblasti scénického tance regionu. Ty uskutečňují celou řadu aktivit s přesahem do nezávislé a profesionální taneční scény a jejich další žáci působí v nezávislé a profesionální taneční scéně doma i v zahraničí.

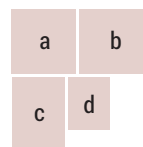
---

⁵⁹ Sušaninová Lenka (* 1963), žačka tanečního mistra Jiřího Dolečka v Karlových Varech, absolventka Střední pedagogické školy Karlovy Vary (1978–1982), studia Lidové konzervatoře v Praze (1987–1990), obor učitel tance. Po studiích na SŠ učila v mateřské škole. V roce 1993 experimentálně založila TO v ZŠ Šmeralova v Karlových Varech, kde vyučuje dodnes, zároveň v ZUŠ, která je organickou součástí ZŠ (ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary). Spolupracuje na tanečních a mezioborových projektech školy. V současnosti je vedoucí taneční sekce Krajské umělecké rady ZUŠ. Rozhovor s Lenkou Sušaninovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022; *Dítě v tanci – Osobnosti* [online]. Dostupné z: <https://www.ditevtanci.cz/osobnosti/autor-ukazky/?id=32> [cit. 2023-07-15].

⁶⁰ Rozhovor s Lenkou Sušaninovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Karlovarský kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Petra Blau, 2022.

- a Naďa Kohoutová (2013). Soukromý archiv Nadi Kohoutové.
- b Petra Blau při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2022. Foto Ivo Mičkal.
- c Vzbuďme Vary: choreografie Petry Hlavaté *Do lesů* (2018). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

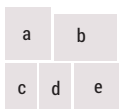

- a Karin Wintrova přebírá pamětní diplom. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2008. Foto Pavel Jasanský.
- b Markéta Odvodyová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2006. Foto Alena Crhová.
- c Lenka Sušaninová přebírá pamětní diplom. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2008. Foto Pavel Jasanský.
- d Pavla Šemberová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.

Ústecký kraj

- a Legarmm Klášterec nad Ohří v choreografii *Řetězová reakce* (2014). Foto Ivo Mičkal.
 b Cramps Dance Litvínov v choreografii *O-svícení* (2014). Foto Ivo Mičkal.
 c Legarmm Klášterec nad Ohří v choreografii *Plynutí* (2018). Foto Ivo Mičkal.
 d Cramps Dance Litvínov v choreografii *Křížovatky* (2008). Foto Pavel Jasanský.
 e Legarmm Klášterec nad Ohří v choreografii *V kontextu* (2017). Foto Ivo Mičkal.

a	b
c	d
e	

- a Okolo Ústí nad Labem v choreografii *V prostoru* (2021). Foto Ivo Mičkal.
- b Účastníci letních tanečních kurzů Jany Hroudové (1956). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPoS.
- c TO ZUŠ Litvínov v choreografii *Mami* (2022). Foto Ivo Mičkal.
- d TO ZUŠ Most v choreografii *Rivalky* (2018). Foto Ivo Mičkal.
- e Cramps Dance Litvínov v choreografii *Křížovatky* (2008). Foto Pavel Jasanský.

Vykořeněný kraj hnědouhelných pánví a továren chemického průmyslu. I v tomto pro tanec zdánlivě nehostinném prostředí vyrostly taneční osobnosti, které dnes mají své pokračovatelky vytvářející podmínky pro rozmanité taneční události, jako jsou přehlídky, festivaly či vzdělávací akce. Mezi nejvýznamnější události se každoročně řadí festival současného tance s mezinárodní účastí **SIRAEX**⁶¹ v Klášterci nad Ohří. Jeho souvislost s tanečním souborem **Legarmm** vysvětluje zakladatelka festivalu a umělecká ředitelka **Zora Breczková**⁶²: „Taneční soubor Legarmm vznikl z prostého důvodu – potřebovali jsme název skupiny pro účast v celostátní přehlídce.

Byl to právě Legarmm, který stál u zrodu festivalu Siraex a dlouhou dobu byli všichni členové aktivní při jeho organizaci.⁶³ [...] Inspirovaly nás celostátní přehlídky koncipované jako kratší festivaly a to, že se o našem tanečním oboru začalo vědět díky účasti na těchto přehlídkách a taky jiné podobné akce, třeba Tanfest Jaroměř. A potom jsme chtěly festivalem sdělit klášterecké veřejnosti, na jakou úroveň se může dostat scénický tanec, který děláme.“⁶⁴ Žačkou Zory Breczkové je **Olga Rambousková**⁶⁵, která je pedagožkou tanečního oddělení v ZUŠ Klášterec nad Ohří a současně se podílí na vedení skupiny Legarmm, pro kterou

od roku 2013 tvoří. Od stejné učitelky vyšla i **Karolína Hadrávková**⁶⁶, dnes pedagožka v ZUŠ Klementa Slavického v Kadani. Obě se dnes výrazně podílejí na organizaci již zmiňovaného festivalu SIRAEX.

Ve Varnsdorfu, tedy v opačném koutě Ústeckého kraje, se koná druhá pro obor scénického tance významná událost, která již dvacet pět let dalece přesahuje hranice regionu – **Tanambourrée**⁶⁷, otevřený festival scénického tance (od roku 1999). K jeho vzniku přispěla **Pavčina Šafusová**⁶⁸, žačka Jeny Janovské (Plzeňský kraj), která na konci devadesátých let 20. století přišla

⁶¹ SIRAEX je festival současného tance s mezinárodní účastí, který svým významem zdaleka přesahuje hranice regionu a oslovuje zájemce z celé naší země. Od samého počátku (2007) je koncipován jako průřez tvorby od amatérských skupin přes studenty tanečních škol, nezávislou taneční scénu až po veřejnou domácnost i zahraniční tělesa. *Siraex – festival současného tance* [online]. Dostupné z <https://www.zusklasterec.cz/siraex/> [cit. 2023-08-05].

⁶² Breczková Zora (* 1973), roz. Kutálková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Edity Řáhové v Chomutově, absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1990–1994). Již za středoškolských studií v Karlových Varech založila a vedla vlastní taneční skupinu (1987). Ve třetím ročníku gymnázia nastoupila jako externí učitelka TO ZUŠ v Klášterci nad Ohří (1989), kde založila a vede taneční soubor Legarmm (1998). V současnosti působí na této škole nejen jako pedagožka tance, ale i jako ředitelka. Pravidelně organizuje mezinárodní taneční festival SIRAEX (2007). Zora Breczková je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). CZEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. 1. vyd. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 72–74. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

⁶³ Rozhovor se Zorou Breczkovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 4. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁶⁴ RAMBOUSKOVÁ, Olga. Siraex 2016: Ohlédnutí. *pam pam*, 2016, roč. 10, č. 3-16, s. 38–39. ISSN 1803-103X.

⁶⁵ Rambousková Olga (* 1985), roz. Ratajová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Zory Breczkové, absolventka HAMU Praha, obor pedagogika tance. Učí v ZUŠ Klášterec nad Ohří od roku 2007 a od roku 2013 pracuje s tanečním souborem Legarmm jako choreografka. Choreografie Plynutí byla uvedena v hlavním programovém bloku Jiráskova Hronova 2018. LÖSSL, Jiří. Tanec na Jiráskově Hronově 2018. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 3-18, s. 32–33. ISSN 1803-103X.

⁶⁶ Hadrávková Karolína (* 1983), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Zory Breczkové a absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze (2006). Působí v ZUŠ Klementa Slavického v Kadani od roku 2007. Rozhovor s Karolínou Hadrávkovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, Karlovarský kraj, s. 3. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁶⁷ Tanambourrée je otevřený festival scénického tance ve Varnsdorfu (od roku 1999), který ve čtyřech dnech doslova roztančí celé město. Zahrnuje taneční přehlídku v městském divadle, tanec v zahradě MŠ Na Kopečku, taneční a komplexní estetické dílny a výstupy z těchto dílen souhrnně nazvané Tanec v exteriéru. Vznikají zde zcela ojedinělé taneční i multizánrové projekty, které se stávají cennou inspirací v metodické a tvůrčí práci.

⁶⁸ Šafusová Pavčina (* 1963), roz. Uhrová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jeny Janovské, jejíž jedinečný sólový tanec Jestřáb (1981) byl vystaven speciálně pro ni. Od roku 1983 členka Skupiny moderního tance Jiřího Rebce. Po návratu domů založila ve Stříbře soukromé taneční studio Puntáto (1991), současně vyučovala v ZUŠ Stříbro a ZUŠ Mariánské Lázně (Karlovarský kraj) až do roku 1998. Po přestěhování se s rodinou do Varnsdorfu působila dva školní roky v místní ZUŠ (Ústecký kraj), zde také založila dva festivaly: Tělem nakřivo (1999–2004) a Tanambourrée (1999–dosud). Vzpomínky Pavčiny Šafusové. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Plzeňský kraj, s. 1–4. Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Pavčina Šafusová, 2022.

do Varnsdorfu a zdejší genius loci jí učaroval.⁶⁹ Tak vznikl festival, který organizačně zajišťuje Etuda Prima a ZUŠ Varnsdorf.

V nedalekém Děčíně působí **Adéla Ernekerová**⁷⁰, která krátce po absolutoriu (v roce 2015) založila studio tance a pohybu **FRI.DA**, kde učí děti i dospělé. V rozhovoru shrnula působení studia v místní kultuře: „Za pochodu pozoruji, jak se ten vztah já a studio proměňuje, upevňuje. Jak se kolem studia vytvořila určitá komunita lidí. Jak některé děti, které znám sedm let, budou dělat přijímačky zrovna třeba na Duncan. [...] Znáám zde i pár žen okolo padesáti, šedesáti let, které si pamatují, jak

jako malé chodily k paní Janě Hroudové⁷¹. [...] Snažím se znovu pootevřít dveře, které byly v našem městě dlouho zavřené.“⁷² Ve snaze rozvíjet místní taneční dění **Adéla Ernekerová** zavedla se svým studiem **FRI.DA** pravidelná představení **Okno do tance** v Městském divadle Děčín. Organizuje také Den tance na děčínském zámku a Letní taneční školu.⁷³ V Ústí nad Labem působí na pohled tichá tvůrčí osobnost, která však svým konáním velkou měrou ovlivnila uvažování o scénickém tanci v celém regionu. **Martina Hroudová**⁷⁴ v ZUŠ Evy Randové v Ústí nad Labem vyučovala třicet let a založila tam taneční soubor **Okolo**. Za sebou zanechala

intenzivní tvůrčí stopu, která je znatelná i v historii celostátních přehlídek scénického tance. O principech své práce s dětmi uvedla: „Myslím, že je důležité vidět individualitu každého dítěte, ale podporovat i pocit vzájemnosti ve skupině. Nekonečné je hledání souvislostí mezi hudbou, výtvarným uměním, literaturou, dramatem. [...] Kvalitní živou hudbu (zvláště v hodinách s mladšími dětmi) považuji za velice přínosnou a důležitou. Pracujeme s hlasem i se zvuky, které nacházejí samy děti. Magický a svobodný je pro mě taneční pohyb v tichu“.⁷⁵ Dnes převzala výuku v ZUŠ její žačka **Kateřina Pechová**. V úplném výčtu tvůrčích osobností nesmí

⁶⁹ LÖSSL, Jiří. *Tanec v exteriéru: Tanambourrée 1999–2018: otevřený celostátní festival scénického tance a pohybového divadla Varnsdorf*. První vydání. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 196. Pohyb; 17. svazek. ISBN 978-80-7068-338-5.

⁷⁰ Ernekerová Adéla (* 1987), roz. Petáková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Hany Dolejší (folklorní soubor Valášek), absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze (2009), následně bakalářského studia pedagogiky tance na katedře tance pražské HAMU (2015). Založila TO ZUŠ v České Kamenici (2014), krátce učila v ZUŠ Liberec a založila vlastní soubor FRI.DA – studio tance a pohybu, z. s., v Děčíně (2015). Adéla Ernekerová. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 1–7. Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁷¹ Hroudová Jana (* 1923), malířka, tanečnice, pedagožka. Žačka a absolventka laických i profesionálních kurzů Jarmily Jeřábkové. Vyučovala taneční výchovu a pohybové kurzy dospělých nejdříve v Litvínově, posléze v Děčíně a také v Ústí nad Labem. Žačkou a pokračovatelkou je její dcera Martina Hroudová.

⁷² Rozhovor s Adélou Ernekerovou. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 1–7. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁷³ *Tamtéž*.

⁷⁴ Hroudová Martina (* 1954), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka své matky Jany Hroudové. Absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogii tance na katedře tance HAMU v Praze (1974–1975). Taneční pedagožka nejprve v Domě pionýrů a mládeže (DPM, dnes DDM) Děčín, poté v Kulturním středisku Děčín, následně v LŠU (dnes ZUŠ) v Chabařovicích a v LŠU (dnes ZUŠ) Evy Randové v Ústí nad Labem (1988–2020). Martina Hroudová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, organizátorkou krajských přehlídek scénického tance, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). V roce 2015 byla Martině Hroudové udělena Cena Ministerstva kultury za celoživotní přínos amatérskému tanci, především pak jako mimořádné osobnosti, která významně ovlivnila zvyšování úrovně amatérského tance a zdokonalování systému péče o amatérské taneční soubory. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 82–84. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0.

⁷⁵ PETÁKOVÁ, Adéla. Blahopřejeme Martině Hroudové. *pam pam*, 2019, roč. 13, č. 2-19, s. 3–4. ISSN 1803-103X.

chybět ani pedagožky ze ZUŠ Litvínov: **Martina Lamačová**⁷⁶ ve své výpovědi zdůraznila inspirativní vliv různých kulturních tanečních akcí v regionu: „Velkou inspirací nám jsou festivaly, které se v regionu konají – Siraex v Klášterci nad Ohří, přehlídky scénického tance v Ústí nad Labem, Spiramento a později Na scénu v Litvínově, taneční festival v ZUŠ F. L. Gassmanna v Mostě a další.“⁷⁷ **Alena Vojtelová**⁷⁸ v Litvínově založila a vedla taneční uskupení **Cramps Dance** a společně s ním uvedla v život vlastní festival nazvaný **Spiramento**⁷⁹. K celkové situaci v regionu a vztahu k souboru řekla: „Region svojí historií a polohou má svá vlastní specifika a od toho se odvíjí skladba obyvatel. [...] V souboru to pro mě

byly nezapomenutelné časy. Byly zejména o přátelství i mimo taneční aktivity. Velmi mi chybí podobná parta lidí, která by se věnovala tanci ve zralém věku. Snad je to pro mě výzva.“⁸⁰ V ZUŠ Moskevská v Mostě začala vyučovat v roce 1996 **Jana Volrábová**⁸¹. O své tvorbě, oscilující mezi scénickým tancem a parketovými kompozicemi, uvedla: „Zabývám se tvorbou nejen scénického tance s jeho kvalitou a hloubkou, ale zároveň mě baví i soutěžní choreografie, ať už je nazýváme parketové taneční kompozice, nebo art dance formace. Tento dvojitý pohled považuji za důležitý pro pochopení rozdílu mezi tanečním uměním a tanečním sportem. Hlavně u nás v Mostě je třeba tento rozdíl zdůrazňovat.

Vzděláváme jak děti, tak zároveň i jejich rodiče. A tím si vychováváme kvalitní diváky.“⁸² Ústecký kraj je z hlediska scénického tance velmi rozmanitý. Existuje v něm dvacet devět základních uměleckých škol a dvacet z nich má taneční obor. Polovina z nich (tedy deset) se různým způsobem zabývá scénickým tancem.⁸³ Stálá baletní divadelní scéna v metropoli nemá na rozvoj hnutí přímý vliv. V Ústí se však každoročně koná krajská přehlídka souborů dětských i mládeže a dospělých. Představiteli scénického tance jsou výrazné osobnosti a jejich pokračovatelé, někteří z nich stojí za významnými tanečními festivaly s dlouhou tradicí a bohatou návštěvností.

---

⁷⁶ Lamačová Martina (* 1971), roz. Vobořilová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka své matky, která tančila u Evy Kulhánkové. Absolventka Tanečního centra Praha – konzervatoře (2020). Vyučovat začala v ZUŠ Litvínov (1991), kde působí dodnes. Rozhovor s Martinou Lamačovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁷⁷ *Tamtéž*, s. 2.

⁷⁸ Vojtelová Alena (* 1981), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jarmily Kovačové, Martiny Lamačové, Lucie Drengubákové Drážkové (ZUŠ Litvínov). Absolventka SZŠ Litvínov (1999), Tanečního centra Praha – konzervatoře (2008). V TO ZUŠ Litvínov začala vyučovat v roce 2001 a působí zde dodnes. Její choreografie O-svícení byla uvedena v hlavním programovém bloku Jiráskova Hronova 2014. Byla jí udělena Cena města tance na 33. celostátní přehlídce scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec... 2019. Rozhovor s Alenou Vojtelovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

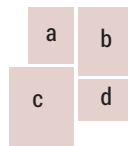
⁷⁹ Spiramento byl festival, resp. tematické hudebně taneční večery, které pro široký okruh svých přátel a známých organizovali členové Cramps Dance pod vedením Aleny Vojtelové. Soubor tento festival pořádal společnými silami do roku 2015. *Tamtéž*.

⁸⁰ *Tamtéž*, s. 2–3.

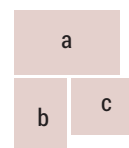
⁸¹ Volrábová Jana (* 1963), pedagožka, choreografka. Žačka Silvie Hanzlíkové (Jazzbalet Most). Absolventka SOU spojů Ústí nad Labem, obor spojový mechanik (1982), Tanečního centra Praha – konzervatoře, obor pedagogika tance (2000), VOŠ, SPŠ a OA, obor speciální pedagogika ve vězeňské službě (2006), DVPP Taneční a pohybová výchova HAMU Praha (2014), bakalářského studia pedagogiky tance na katedře tance pražské HAMU (2018). Vedle svého civilního zaměstnání spojového mechanika v Telecomu začala vyučovat tanec v ZUŠ Moskevská v Mostě (1996–dosud), nejprve ve vedlejším pracovním poměru, od roku 2000 na plný úvazek. Současně spolupracuje jako lektorka a choreografka s Tanečním divadlem Teplice (dnes soubor V suchu company v Teplicích), s nímž připravuje celovečerní představení. Rozhovor s Janou Volrábovou. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj, s. 1–3. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Martina Hroudová, 2022.

⁸² *Tamtéž*, s. 2.

⁸³ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Ústecký kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Zora Brečzková, 2022.

- a Karolína Hadrávková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
- b Olga Rambousková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
- c Zora Breczková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2022. Foto Ivo Mičkal.
- d Jana Volrábová na festivalu SIRAEX 2017. Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

- a Martina Hroudová, čerstvá držitelka Ceny Ministerstva kultury, vlevo Jiří Lössl. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2015. Foto Ivo Mičkal.
- b Martina Lamačová. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2019. Foto Ivo Mičkal.
- c Alena Vojteřlová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

Liberecký kraj

T. I. K. Jilemnice v choreografii *Cosí mezi námi* (2012).
Foto Ivo Mičkal.

a	b
c	d
e	

- a Soubor Tanečního a pohybového studia Magdaléna v choreografii *Maagal* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 b Parau Parau Jablonec nad Nisou v choreografii *Karlův most* (2009). Foto Pavel Jasanský.
 c Parau Parau Jablonec nad Nisou v choreografii *V moři je víc letadel než ponorek na nebi* (2021). Foto Ivo Mičkal.
 d Taneční a pohybové studio Magdaléna v choreografii *Služebnice* (2016). Foto Ivo Mičkal.
 e T. I. K. Jilemnice v choreografii *Za mnou* (2021). Foto Ivo Mičkal.

Liberecký kraj se nachází na samém severu Čech, ze tří stran obklopen horami – Lužickými, Jizerskými, Krkonošemi. A právě zde leží Jablonec nad Nisou, který již dvacet let nese přízvisko **město tance** a v němž se od roku 2003 každoročně koná celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých **Tanec, tanec...**⁸⁴ V rámci přehlídky uděluje porota od roku 2013 **Cenu města tance**⁸⁵. Jedním z hlavních pořadatelů je **Taneční a pohybové studio Magdaléna**, které založila **Ludmila Rellichová**⁸⁶. Svůj pedagogický a tvůrčí přístup staví hlavně

na rozvíjení přirozenosti a tvořivosti v tanci i v životě: „Pokud člověk pracuje se svým vlastním přirozeným pohybem a pohybovými možnostmi, tak může tancit velmi krásně a dlouho. [...] Myslím si, že i když člověk skončí s aktivním působením v souboru, tak si všechno poznání a zkušenosti odnáší s sebou do života. A když je použije jakýmkoli způsobem, ať je to kreativita, potřeba kultury, citlivost k lidem a k okolnímu světu, pak k tomu povede jednou i své děti. A to je myslím na tom to nejdůležitější. V tom je smysl pedagogické práce.“⁸⁷

V ZUŠ Jilemnice působila celých dvacet pět let výrazná osobnost dětského scénického tance **Ilka Kulichová**⁸⁸, která tam založila a vedla taneční soubor **T. I. K.** (Tanec Ilky Kulichové). I ona uvažovala o taneční výchově a tvorbě v obecnější rovině: „Ráda bych, aby děti dokázaly svůj pohybový potenciál tvořivě využít. Ale zároveň, jak se dívám kolem sebe, vidím čím dál častěji, že je hodně důležité, abych nevychovala ‚ředitelky zeměkoule‘, ale opravdové, poctivé a upřímné lidi, kteří se sice umějí prosadit, ale mají úctu k práci druhých a pokoru

⁸⁴ Tanec, tanec..., celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých, se koná (pod proměnlivými názvy) od roku 1977. Nejprve v Kulturním domě Josefa Suka v Sedlčanech (1977–1984), pak v Divadle Jaroslava Průchy v Mladé Boleslavi (1987–1993), následně v Roškotově divadle v Ústí na Orlicí (1993–2002) a od roku 2003 se koná v Jablonci nad Nisou v Městském divadle a v Eurocentru. Tato přehlídka je nejvýznamnější akcí v ČR v oblasti scénického tance mládeže a dospělých. Je setkáním skupin a jejich pedagogů, kteří rozvíjejí formy současného tance. Přehlídky přináší každoročně to nejzajímavější a nejvíce inspirující v oblasti taneční tvorby, a to z celé ČR. Z pověření a za finančního příspěví Ministerstva kultury a za finančního příspěví Libereckého kraje a statutárního města Jablonce nad Nisou, pod záštitou ministra kultury a statutárního města Jablonce nad Nisou pořádají NIPOS, útvar ARTAMA Praha a Taneční a pohybové studio Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, z. s., spolupořádá Městské divadlo, o. p. s. Jablonec nad Nisou, Kultura Jablonec, p. o. Jablonec nad Nisou, Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou. O přehlídce Tanec, tanec... [online]. Dostupné z: <https://www.nipos.cz/tanec-tanec/> [cit. 2023-08-08].

⁸⁵ Cena města tance je udělována každoročně od roku 2013 za výrazný umělecký počín a osobitou výpověď v tanci. Na základě doporučení odborné poroty ji uděluje náměstek primátora statutárního města Jablonce nad Nisou. Toto ocenění je spojeno s finančním darem města, který je určený vedoucímu skupiny k vytvoření nového autorského díla a jeho uvedení na následujícím ročníku této celostátní přehlídky. Pro uvedení nového díla se pořadatel zavazuje vytvořit podmínky.

⁸⁶ Rellichová Ludmila (* 1963), pedagožka, choreografka. Žačka Hany Pivcové (žačka Jarmily Jeřábkové) a Věry Chmurové. Absolventka školení Franka Townena, Jana Hartmanna, Jiřího Rebce atd., odborných tanečních kurzů na Konzervatoři Duncan centre v Praze pod vedením Evy Blažičkové, studia techniky Butó u Leon-Kats Baril (FR) a doplňujícího studia pro pedagogy tance na Pedagogické fakultě UK v Praze. Učit začala v roce 1982 nejprve v TJ Spartak v Rychnově u Jbc. nad Nisou a od roku 1998 ve vlastním Tanečním a pohybovém studiu Magdaléna, z. s., v Rychnově u Jbc. nad Nisou. V Jablonci nad Nisou organizuje každoročně tři významné festivaly: Tanec srdcem – krajskou postupovou přehlídku scénického tance dětských skupin a skupin mládeže a dospělých, Podzimní fantazii – festival scénického tance a pohybového divadla se zaměřením na autorskou tvorbu, Tanec, tanec... – celostátní přehlídku scénického tance mládeže a dospělých. Ludmila Rellichová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). Je autorkou publikace *Taneční tvorba pro děti a s dětmi. Ukázky taneční tvorby jako výsledku výchovně vzdělávacího procesu*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 20091. ISBN 978-80-7068-237-1; 20152. ISBN 978-80-7068-291-3. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 70–72. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

⁸⁷ ENDLEROVÁ, Petra. TAPS Magdaléna: rozhovor se zakladatelkou a vedoucí Ludmilou Rellichovou. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 3-18, s. 10–12. ISSN 1803-103X.

⁸⁸ Kulichová Ilka (* 1956, † 2018), pedagožka, choreografka. Žačka Aleny Bartošové Jínové (LŠU Semily). Již v průběhu studií na Pedagogické fakultě UHK (obor tělesná výchova a zeměpis) absolvovala Lidovou konzervatoř Středočeského kraje (Josefa Šimsová – rytmika, Eva Rejšková – lidový tanec, Iva Švarcová – klasický tanec). Byla absolventkou doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995). Po ukončení studia na VŠ nastoupila jako učitelka do ZUŠ v Libštátě, poté učila ve Zvláštní škole v Semilech a současně vedla taneční kroužek v Domě dětí a mládeže tamtéž (DDM). V roce 1993 nastoupila jako učitelka tanečního oboru v ZUŠ v Jilemnici a v roce 1996 zde založila a vedla taneční soubor T. I. K. (Tanec Ilky Kulichové), od roku 2008 se současně věnovala i pohybové a taneční práci s integrovanou skupinou PATZ z Jablonce nad Nisou. Ilka Kulichová byla častou lektorkou Tanambourrée a dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 80–82. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

k tomu, co dělají.⁸⁹ Choreografkou tanečního souboru dospělých **T. I. K. Jilemnice** je její dcera, žačka a pokračovatelka **Markéta Pražáková**⁹⁰. **Petra Endlerová**⁹¹ založila pod střechou DDM Víkř v Jablonci nad Nisou taneční soubor **Parau Parau**. Ten, podle jejích slov, stojí především na komunikaci a vztazích mezi členy souboru, které přesahují hranice taneční tvorby: „Jsou to hluboká přátelství. Trávíme spolu mnoho času i mimo oficiální tréninky – v zimě lyže, v létě pod stanem s rodinami, s dětmi. Ale tréninky jsou pro nás důležité, je to najednou čas jen pro nás, mimo realitu, bez všedních starostí, v jiném prostoru. I kdybych byla sebevíc unavená, tak na tom sále načerpám něco, co mě velmi posílí. A je jedno, zda je to skrze tvorbu, pohyb

samotný či sdílení s ostatními.“⁹² K úplnému obrazu hnutí scénického tance v Libereckém kraji je potřeba zmínit ještě dvě výrazné osobnosti: **Magdaléna Pupík Rellichová**⁹³, dcera Ludmily Rellichové, byla dlouhá léta tanečnicí a následně pedagožkou a choreografkou TAPS Magdaléna. Posléze si otevřela vlastní **taneční studio V pohybu** Jablonec nad Nisou. **Petra Jiroušová**⁹⁴ vede taneční obor ZUŠ v Jablonci nad Jizerou od roku 2011, ale dnes vyučuje i ve Vysokém nad Jizerou a v Harrachově. Při srovnání zkušeností ze svých různých působišť si všimá vlivu kulturní atmosféry konkrétní lokality: „Za ty roky už rozeznávám i mentalitu dětí právě podle místa, odkud přicházejí. Třeba harrachovské děti jsou hodně

sportovně založené a ke sportu mají opravdu velmi blízko, kdežto ve Vysokém mohu zase víc sázet na divadlo, které má zde hluboké kořeny.“⁹⁵

I když je v Libereckém kraji v jeho metropoli významná divadelní scéna se stálým baletním souborem, na hnutí scénického tance zásadní vliv neměla. Veškerá tvůrčí, pedagogická a metodická invence amatérské scény v regionu souvisí s konkrétními osobnostmi, uskupeními a tanečními studii, která okolo sebe soustřeďují tvůrčí a diváckou obec. Největší celorepubliková událost scénického tance se odehrává dnes již tradičně v Jablonci nad Nisou. Kromě soukromých škol a studií a nezávislých souborů v kraji funguje dvanáct tanečních souborů ZUŠ, jen čtyři z nich se ve své činnosti dotýkají scénického tance.⁹⁶

⁸⁹ *Tamtéž*.

⁹⁰ Pražáková Markéta (* 1982), roz. Kulichová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Ilky Kulichové, absolventka Pedagogické fakulty UHK (2007), Konzervatoře Duncan centre v Praze (2011), dnes umělecká vedoucí T. I. K. Jilemnice. Markéta Pražáková je členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec.

⁹¹ Endlerová Petra (* 1974), roz. Ženatová, tanečnice, choreografka. Absolventka Pedagogické fakulty UK obor český jazyk–dějepis (1993–1998), seminářů pohybového divadla Vladimíra Hulce a scénického tance Marcely Benoniové v Karmelitské ulici v Praze (1995–1998). Po návratu do rodného Jablonce nad Nisou založila taneční skupinu Parau Parau při DDM Víkř (1998). Petra Endlerová je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). LÖSSL, Jiří. Parau Parau: rozhovor se zakladatelkou a vedoucí Petrou Endlerovou. *pam pam*, 2018, roč.12, č. 3-18, s. 20–22. ISSN 1803-103X.

⁹² *Tamtéž*.

⁹³ Pupík Rellichová Magdaléna (* 1982), tanečnice, performerka, pedagožka, choreografka. Žačka své matky Ludmily Rellichové, absolventka pražské HAMU, obor nonverbální a komediální divadlo (2002–2007). Učit začala v ZUŠ Liberec a TAPS Magdaléna (od 2007). Dnes působí ve vlastním tanečním studiu V pohybu v Jablonci nad Nisou. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 254–255. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

⁹⁴ Petra Jiroušová (* 1969) vede TO ZUŠ Jablonec nad Jizerou (od 2011), ale působí i ve Vysokém nad Jizerou a v Harrachově. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 2-21, s. 14. ISSN 1803-103X.

⁹⁵ ENDLEROVÁ, Petra. Od neexistujícího výročí ke Krakonošovi a lyžníkům. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 2-21, s. 14. ISSN 1803-103X.

⁹⁶ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbírká Tanec jako záliba v regionech, Liberecký kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Jana Čurdová, 2022.

a

b

c

a Ilka Kulichová , lektorka Tanambourrée 2017. Foto Miroslava Soukupová.

b Ludmila Rellichová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2021. Foto Ivo Mičkal.

c Markéta Pražáková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2021. Foto Ivo Mičkal.

a
b
c

- a Magdaléna Pupík Rellichová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
b Petra Endlerová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
c Petra Jiroušová jako divačka Tance závěrečného. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2012. Foto Ivo Mičkal.

TO ZUŠ Jablonec nad Jizerou v choreografii *Doteky* (2012).
Foto Ivo Mičkal.

Královehradecký kraj

Akordy Červený Kostelec v choreografii *Místo* (1998, 2016).
Foto Ivo Mičkal.

a

b

a Flash Dance Company Jaroměř v choreografii *V.* (2022). Foto Ivo Mičkal.

b Flash Dance Company Jaroměř v choreografii *V.* (2022). Foto Ivo Mičkal.

c Flash Dance Company Jaroměř v choreografii *Labyrint* (2019). Foto Ivo Mičkal.

d Flash Dance Company Jaroměř v choreografii *Domů* (2021). Foto Ivo Mičkal.

a	b	a Six Trutnov v choreografii <i>Equilibrium</i> (2017). Foto Ivo Mičkal.
		b Akordy Červený Kostelec v choreografii <i>Vyprahllost</i> (2014). Foto Ivo Mičkal.
c	d	c TO ZUŠ Hronov v choreografii <i>Dialogy</i> (2022). Foto Ivo Mičkal.
		d MovingPoint Trutnov v choreografii <i>Retrospekce přítomného okamžiku aneb každá z mnoha cest</i> (2018). Foto Ivo Mičkal.

Královéhradecký kraj je regionem s hlubokou divadelní tradicí. I tanci se zde dařilo a daří, snad i díky komplexní péči, kterou regionu od konce šedesátých let 20. století věnovala tichá, až skoro nenápadná, přesto inspirativní **Naděžda Hochmanová**⁹⁷ působící v různých sférách v rámci hnutí scénického tance. K velkým letním událostem regionu patří **Dance Festival Trutnov**⁹⁸, jehož hlavní tváří je **Kateřina Talavašková**⁹⁹. Koncept festivalu stojí na spolupráci amatérů a profesionálů a na cílevědomé práci účastníků směřující k představení výsledků: „Základní myšlenkou a záměrem festivalu bylo přinést

amatérským tanečnickům možnost potkat se v tvůrčím procesu s profesionály z oboru, a to jak na tanečních lekcích, tak na jevišti. Zároveň jsme chtěli vytvořit nadstavbu běžných letních tanečních škol ve smyslu, že během týdne bude vznikat při lekcích představení na předem zvolené téma, které bude v závěru festivalu prezentováno veřejnosti se vši parádou jako plnohodnotný scénický útvar na jevišti divadla. Tento záměr se naplnil.“¹⁰⁰ Velkou událostí byl donedávna **TANFEST Jaroměř**¹⁰¹, který má za sebou třináct ročníků a jehož tvůrčí rozmach pozastavil covid. U zrodu stála **Lenka Halašová**,¹⁰²

kteřá v Jaroměři spolu se svou sestrou Pavlou založila taneční skupinu **Flash Dance Company** a tamtéž vytvořila podmínky také pro čistě chlapeckou skupinu (2014). Festival se postupně proměnil z „rodinné a přátelské“ akce v místní kulturní událost: „Když se ohlédneme do dřívějších let, tvořily obecenstvo převážně naše rodiny, ke kterým se přidali přátelé, kolegové, známí, takže lidé, kteří s námi byli určitým způsobem spjati. Nyní vidáme v hledišti nové, neznámé tváře a jejich řady se pomalu rozšiřují. Je to sice velmi pomalý proces, ale děje se! Spolu s novým publikem existuje i nová motivace – lidé se již skutečně

- ⁹⁷ Hochmanová Naděžda (* 1931), pedagožka, choreografka, metodička. Žačka Běly Odnavské (žačka Achille Viscusioho) v Hořicích (1942–1963). Při pobytu v Praze byla členkou folklorního tanečního souboru VUS (1950–1952) a působila v Pražské zpěvohře. Navštěvovala baletní školu Heleny Štěpánkové a je absolventkou pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1970–1973). Učila v LŠU Náchod (1968–2000), současně do roku 1980 působila v LŠU Broumov. Krátce učila také v ZUŠ Hronov (2003–2004). Kromě pedagogické činnosti na LŠU (dnes ZUŠ) vyučovala Naďa Hochmanová v seminářích pro učitelky MŠ, pro vedoucí dětských tanečních kroužků při ZŠ a DDM a předávala v tehdejší východočeském kraji poznatky z ústředních seminářů pro učitele tanečních oborů LŠU (ZUŠ). Byla dlouhodobě činná v porotách okresních a krajských přehlídek dětského scénického tance, kde zasvěceně objasňovala a hájila kvalitní práci v celé této oblasti (Náchod, Hradec Králové, Ústí nad Orlicí, Přelouč, Trutnov). I. rozhovor, 1., 2. a 3. část s Naděždou Hochmanovou, vedla Lucie Hlaváčková, 6. 2. 2020, textový přepis, s. 19. Sběrka Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIPOS, 2015–2023.
- ⁹⁸ Dance Festival Trutnov je otevřený taneční festival s dílnami a závěrečným veřejným vystoupením. Celý multižánrový projekt zaměřený na další rozvoj a vzdělávání v oblasti umění organizuje Studio, z. s., při ZUŠ Trutnov ve spolupráci se Společenským centrem UFFO Trutnov. U zrodu festivalu stály Kateřina Talavašková, Blanka Matysková a Jana Michaličková. *Dance Festival Trutnov* [online]. Dostupné z: <http://www.zustrutnov.cz/dance> [cit. 2023-08-08].
- ⁹⁹ Talavašková Kateřina (* 1981), tanečnice, performerka, pedagožka, choreografka. Absolventka oboru mediální a komunikační studia, oboru jazyková a literární kultura na Pedagogické fakultě UHK, Tanečního centra Praha – konzervatoře, taneční pedagogiky. Vyučuje v ZUŠ Trutnov a je zakládající členkou Dance Festival Trutnov. *Dance Festival Trutnov* [online]. Dostupné z: <http://www.zustrutnov.cz/dance> [cit. 2023-08-08].
- ¹⁰⁰ TALAVAŠKOVÁ, Kátika. Dance Festiva Trutnov: 10 let úspěšně za námi! *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 3-20, s. 8–9. ISSN 1803-103X.
- ¹⁰¹ TANFEST Jaroměř je festivalem scénického tance, který byl vytvořen za účelem rozvoje mladých tanečnicků, jejich většího propojení s tanečním světem, jako zdroj inspirace pro ně samotné i pro jejich pedagogy a zároveň jako ojedinělá možnost velkého kulturního zážitku pro veřejnost. Pořadatelem TANFESTu je taneční soubor Flash Dance Company ve spolupráci s městem Jaroměř a za podpory Královéhradeckého kraje. *Tanfest* [online]. Dostupné z: <https://tanfest-jaromer.webnode.cz/o-festivalu/> [cit. 2023-08-08].
- ¹⁰² Halašová Lenka (* 1974), pedagožka, choreografka. Absolventka Pedagogické fakulty UHK. Založila Flash Dance Company TJ Sokol Jaroměř (1995) a jeho dětskou skupinu při ZŠ Na Ostrově (2001). Její úspěšné choreografie byly uvedeny i na celostátních přehlídkách dětských skupin – poprvé ch. Věčné prokletí (1996), naposledy ch. Poutníci (2023) – a mládeže a dospělých – poprvé ch. Něco v nás (2004), poslední společně s Michalem Vachem ch. V. (2022). Byla jí udělena Cena města tance na 35. celostátní přehlídce mládeže a dospělých Tanec, tanec... 2021. Je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 74–76. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

přijdou podívat hlavně na tanec, nikoli jen podpořit naši činnost.¹⁰³

Dnes je bezesporu nejvýraznější osobností regionu energická, vitální, tvůrčí **Blanka Rejholdová**¹⁰⁴, která více než dvacet pět let působí v Červeném Kostelci. Už v roce 1970 založila taneční skupinu **Živá věc**, v roce 1991 uvedla v život při zdejší ZUŠ taneční soubor **Akordy**, jako jedna z prvních také založila čistě chlapeckou taneční skupinu (2002). Její umělecká, pedagogická a metodická práce zanechává v regionu výraznou stopu. V TO ZUŠ Červený Kostelec dnes pokračuje její dcera **Jana Faltová**.

Ve výčtu výrazných tvůrčích osobností regionu nemůže chybět ani **Jana Val-**

tarová¹⁰⁵, pedagožka TO ZUŠ Náchod, kde převzala štafetu po Nadě Hochmanové. O své pedagogické práci mluví s respektem k dětem a jejich potenciálu: „Dítě je zázrak, který v sobě ukrývá vesmír fantazie a nekonečné tvořivosti, a já jsem dostala příležitost pomáhat dětem v jeho objevení.“¹⁰⁶

Jana Mrovcová¹⁰⁷ byla dlouholetou pedagožkou v ZUŠ Nové Město nad Metují, kde dnes vyučuje její žačka **Veronika Spilková**. V nedaleké Dobrušce působí v ZUŠ **Petra Felcmanová**, která byla také členkou souboru **Živá věc** Blanky Rejholdové. K dalším výrazným osobitým žačkám Blanky Rejholdové patří i **Zuzana Zítková** pedagogicky působící v ZUŠ Hronov.

V Královéhradeckém kraji dávají hnutí scénického tance osobitý charakter a význam zejména festivaly, které sytí region tvůrčími přístupy a poskytují mu kontakt s profesionální scénou. Metropolitní divadelní scéna se na rozvoji hnutí scénického tance jako takového příliš nepodílí, kromě pravidelné účasti některých jejích členů v lektorském sboru krajských přehlídek. V kraji je dvacet čtyři ZUŠ s tanečním oborem, z toho jedna soukromá. Více než třetina z nich se podílí na hnutí scénického tance.¹⁰⁸ Region je bohatý na výrazné osobnosti. Blanka Rejholdová, která je jednou z nich, navíc položila základy práce s čistě chlapeckou skupinou scénického tance.

¹⁰³ ENDLEROVÁ, Petra. Ohlédnutí za deseti lety TANFESTu aneb Jak dostat tanec do povědomí. *pam pam*, 2015, roč. 9, č. 3-15, s. 26–27. ISSN 1803-103X.

¹⁰⁴ Rejholdová (Šourková) Blanka (* 1956), tanečnice, pedagožka, choreografka. Od dětství se věnovala sportu, zejména pohybové výchově a rytmické gymnastice. V roce 1970 založila taneční skupinu Živá věc, reprezentační soubor asociace Sport pro všechny. Je absolventkou doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1992–1994), vedoucí tanečního oboru ZUŠ Červený Kostelec (1991–2023), ve které založila taneční soubor Akordy a utvořila chlapeckou taneční skupinu. Je jednou z těch, kdo významně přispěl k identifikaci scénického tance v českém prostředí. Blanka Rejholdová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). V roce 2022 byla Blance Rejholdové udělena Cena Ministerstva kultury v oboru zájmových uměleckých aktivit za celoživotní přínos v oblasti scénického tance. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 103–104. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0.

¹⁰⁵ Valtarová Jana (* 1962), tanečnice, pedagožka, choreografka. V dětství se věnovala gymnastice a atletice. Tančila v souboru Živá věc Blanky Rejholdové. Je absolventkou pětisemes-trálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1983–1985) a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995). Učit začala v LŠU v Dobrušce (1982–1984), pak v LŠU Červený Kostelec a Hronov (1984–1991), následně v ZUŠ Náchod (1995–dosud). Je držitelkou ocenění Pedagog roku města Náchoda (2005). LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 103–104. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 266–267.

¹⁰⁷ Mrovcová Jana (* 1962), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Nadi Hochmanové (Dobruška). Absolventka VŠCHT v Pardubicích a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995). Při vysokoškolském studiu navštěvovala soubor Jazz Dance Heleny Machové v Pardubicích, po návratu domů tančila v souboru Živá věc Blanky Rejholdové. Učila v ZUŠ Nové Město nad Metují (1992–2018). LÖSSL, Jiří. Blahopřejeme Janě Mrovcové. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 1-18, s. 6–10. ISSN 1803-103X.

¹⁰⁸ Sběr statistický údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbírká Tanec jako záliba v regionech, Královéhradecký kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Zuzana Zítková, 2022.

a

b

c

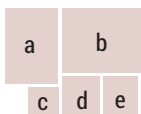
d

a Naděžda Hochmanová s členkami souboru okolo roku 1986. Soukromý archiv Naděždy Hochmanové.

b Kateřina Talavašková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.

c Lenka Halašová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

d Jana Valtarová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

a Blanka Rejholdová, čerstvá držitelka Ceny Ministerstva kultury. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2016. Foto Ivo Mičkal.

b Jana Faltová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

c Jana Mrovcová. Soukromý archiv Jany Mrovcové.

d Petra Felcmanová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2022. Foto Ivo Mičkal.

e Zuzana Zítková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2021. Foto Ivo Mičkal.

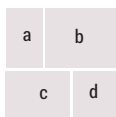

Pardubický kraj

a	b	a C-Dance Ústí nad Orlicí v choreografii <i>Pozdní večere</i> (1998, 2017). Foto Ivo Mičkal.
c	d	b C-Dance Ústí nad Orlicí v choreografii <i>Běh na dlouhou trať</i> (1987, 2017). Foto Ivo Mičkal.
		c TO ZUŠ Ústí nad Orlicí v choreografii <i>Do svých snů</i> (2016). Foto Ivo Mičkal.
		d I. Z. Dance Studio Lanškroun v choreografii <i>Neohlížej se</i> (2018). Foto Ivo Mičkal.

- a I. Z. Dance Studio Lanškroun v choreografii *Energie* (2014). Foto Ivo Mičkal.
 b BT studio Pardubice v choreografii *V kleci* (2020). Foto Ivo Mičkal.
 c BT studio Pardubice v choreografii *Děšť, slzy, smutek* (2018). Foto Ivo Mičkal.
 d BT studio Pardubice v choreografii *Attrazione magnetica* (2016). Foto Ivo Mičkal.

Pardubický kraj má široce rozložené kořeny scénického tance díky dvěma významným ženám – Evě Štanclové a Evě Malátové.

První z nich, **Eva Štanclová**¹⁰⁹, založila v Ústí nad Orlicí taneční obor tehdy ještě na Hudební škole (1951) a po sedmnácti letech jej předala své dceři **Evě Veverkové**¹¹⁰, zakladatelce tanečního souboru **C-Dance**. V něm kladla Eva Veverková důraz na soustavnou tvůrčí spolupráci s tanečníky: „V moderním tanci by měl choreograf vycházet z individuality tanečníka, měl by ho znát. Měl by šít na tělo. Proto nedůvěřuji práci tzv. hostujících choreografů – pokud nebydlí se souborem delší dobu, těžko se treťí

do charakteru člověka.“¹¹¹ Vedoucí TO ZUŠ v Ústí nad Orlicí je dnes žačka Evy Veverkové **Zlatuše Bartošová**. Její postřehy ukazují, jak se v lokálním prostředí v tanci utváří komunita, a rozvíjejí se mezilidské vztahy: „Učit jsem začala v ZUŠ v Chocni, kde jsem zakotvila na více než deset let. [...] Je to až neskutečné, že se s mými prvními žákyněmi stále setkáváme. Jsou to skvělé ženy, které se pohybují v různých profesích. Na tanec s láskou vzpomínají a dnes taneční obor v Chocni navštěvují už jejich děti. [...] V současné době vedu taneční obor v ZUŠ Jaroslava Kociana v Ústí nad Orlicí. Vrátila jsem se tam, kde jsem sama s tancem začínala.“¹¹² V Chocni vede nyní taneční od-

dělení **Alena Hofmanová Pírková**, žačka Zlatuše Bartošové. Založila taneční skupinu **Prozatím** a rozvíjí regionální **Skrofestival**¹¹³. Mezi další žačky Evy Veverkové patří **Pavčina Lipenská**, která je současně pedagožkou v ZUŠ Jaroslava Kociana v Ústí nad Orlicí a v ZUŠ Bedřicha Smetany v Litomyšli. **Iveta Zahradníková**¹¹⁴ rozvíjí taneční poselství Evy Veverkové ve svém tanečním studiu **I. Z. DANCE Studio** Lanškroun. Druhou významnou ženou scénického tance v Pardubickém kraji byla **Eva Malátová**¹¹⁵, která působila téměř padesát let v LŠU (dnes ZUŠ) Pardubice-Polabiny. O smyslu, který viděla v práci s amatérskými tanečníky, řekla: „Ne

¹⁰⁹ Štanclová Eva (* 1923, † 2022), tanečnice, pedagožka, libretistka, choreografka. Žačka Jožky Šaršeové. Absolventka doplňkového studia na pražské taneční konzervatoři (1951–1954, M. Brožová Lencová, M. Urbanová, V. Ždichyncová), státní zkoušky skládala u L. Hyprové v Brně. Zakladatelka tanečního oddělení v Hudební škole v Ústí nad Orlicí (1951–1968), jeho vedení předala dceři Evě Veverkové. Sama učila v ZŠ, současně byla pedagožkou v LŠU Lanškroun, Žamberk a Česká Třebová. Naposledy učila v LŠU Holice (1974–1982). V Ústí nad Orlicí pak pravidelně vedla kurzy pro seniory až do svých sedmdesátilet. I. rozhovor s Evou Štanclovou vedl Jiří Lössl, 10. 10. 2018, textový přepis, s. 1–32. Sbíрка Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIP0S, 2015–2023.

¹¹⁰ Veverková Eva (* 1948, † 2012), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka své matky Evy Štanclové. Učit začala v LŠU (dnes ZUŠ) Jaroslava Kociana v Ústí nad Orlicí, kam nastoupila po své matce v roce 1968 a kde vychovala stovky žáků, řada z nich se dál tanci věnuje, ať již v amatérském souboru, nebo profesionálně (např. Alena Pešková, Radek Fiala, Iveta Zahradníková, Zlatka Bartošová, Pavčina Lipenská a další). Založila zde také soubor moderního tance C-Dance (1983), který vedla celých dvacet let a vytvořila pro něj plejádu jedinečných choreografií ceněných doma i v zahraničí. V roce 2002 byla Evě Veverkové udělena Cena Ministerstva kultury za celoživotní přínos pro rozvoj scénického tance. LÖSSL, Jiří. Vzpomínáme na Evu Veverkovou. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 2-18, s. 9. ISSN 1803-103X.

¹¹¹ Almanach C-Dance. Ústí nad Orlicí, 2000, str. 12.

¹¹² LIPENSKÁ, Pavčina. Blahopřejeme Zlatuši Bartošové. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 2-21, s. 3. ISSN 1803-103X.

¹¹³ Skorofestival je festival tance a hudby, který uvedla v život v roce 1993 Zlatuše Bartošová. Dnes o něj pečuje Alena Hofmanová Pírková. Tradičně se koná na nádvoří choceňského zámku, zpravidla v červnu, kde vystupují žáci TO ZUŠ Choceň, soubor Prozatím, profesionální taneční skupiny a regionální hudební skupiny. Od roku 2010 je Skorofestival realizován v rámci koprodukce mezinárodního festivalu Tanec Praha Choceň.

¹¹⁴ Zahradníková Iveta (* 1972), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Evy Veverkové (1978–1989), tanečnice a choreografka C-Dance (od 1989). Absolventka doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995), Tanečního centra Praha – konzervatoře (1996–1999), DVPP na UK v Praze (2003–2004). Učit začala v ZUŠ Jaroslava Pravečka v Lanškrouně (1994–2006). V roce 2007 získala angažmá v B. E. PRODUCTIONS (USA). Po návratu založila I. Z. DANCE studio Lanškroun. Iveta Zahradníková je držitelkou zvláštního ocenění NIP0S, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). *Dítě v tanci*. [online]. Dostupné z: <https://www.ditevtanci.cz/osobnosti/autor-ukazky/?id=64> [cit. 2023-07-31].

všechny děti byly disponované na to, aby se mohly věnovat tanci profesionálně. Ale tanec se pro ně stal mnohdy jejich celoživotním zájmem, koníčkem. Všichni mí žáci měli tanec rádi a chodili se na něj dívat i jako diváci, i když už sami aktivně netančili.¹¹⁶ V Pardubicích také založila Dětské taneční divadlo a následně pro mládež **BT studio Pardubice**, které po roce předala své žačce a pokračovatelce **Naděždě Gregorové**¹¹⁷. Téměř čtyřicetiletá umělecká práce Nadi Gregorové s tímto souborem přinesla úctyhodné tvůrčí počiny, které získaly ocenění i na celostátních přehlídkách scénického tance a které svým choreografickým a myšlenkovým obsahem zásadně ovlivnily směřování scénického tance dospělých. Jakub Semerád, dlouholetý člen BT studia shrnul, kým pro něj Naďa Gregorová byla a je:

„Naďa je moje učitelka, kamarádka, důvěrnice, vrba a dáma, které si vážím a nikdy nepřestanu!“¹¹⁸ Naďa Gregorová o proměnách svého tvůrčího uvažování, o rozvíjení komunikace s tanečníky, řekla: „Po vysoké škole jsem byla ‚nabitá‘ a chtěla jsem to hned všechno ‚vrhnout‘ na ty děti. Až postupem času, jak jsem získávala víc zkušeností, začala moje práce vypadat trochu jinak. Začala jsem se víc soustředit na toho, s kým pracuju, a víc vycházet z nich samotných. Teď ve finále, když jsem tvořila s těma svýma ‚seniorkama‘, vycházela jsem daleko víc z nich, z jejich životních zkušeností, bylo to víc o spolupráci. Zpočátku jsem brala hlavně kompozici jako celek, teď už to bylo víc o detailech, které jsou možná důležitější než celá kompozice. Bylo to o vnitřním prožitku a o tom člověku samotném.“¹¹⁹

Chceme-li mít obraz o kvalitách hnutí scénického tance v pardubickém regionu úplný, nesmí v něm chybět trojlístek pedagožek z TO ZUŠ Králíky – Iva Musilová, její žačka Monika Golianová a Soňa Paskerová – a Hana Maloch Malíková, pedagožka působící v TO ZUŠ Bystré, tento výčet tvůrčích osobností uzavírá. Stálá divadelní scéna v Pardubicích sice nemá stálý baletní soubor, ale je zázemím pro taneční vystoupení. Jsou to zejména výrazné osobnosti, které se zasloužily o to, že je dnes v kraji dvacet čtyři ZUŠ s tanečním oborem, kde vyučuje třicet jedna pedagogů, dvacet jedna z nich se zaměřuje na formy scénického tance.¹²⁰ Tyto osobnosti nezřídka přispívají i k realizaci významných tanečních událostí, které pomáhají utvářet taneční komunitu a rozvíjet prostřednictvím tanečních aktivit kulturní dění.

¹¹⁵ Malátová (Kreiselová) Eva (* 1936), tanečnice, pedagožka, libretistka, choreografka. Členka baletu Slezského divadla v Opavě (1951–1955), Jihočeského divadla v Českých Budějovicích (1955–1957), externě spolupracovala s Východočeským divadlem v Pardubicích (1958–1982). Byla začkou baletního studia Josefa Sokola, je absolventkou Pedagogické fakulty v Hradci Králové (1968) a pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1971–1974). Učit začala v PKO Pardubice (1961), následně v TO LŠU Pardubicích-Polabinách (1963–2009). Po odchodu do důchodu v roce 2009 se odstěhovala do Šumperka, kde spolupracovala s místním tanečním souborem Delta. V letech 1980–1985 spolupracovala na tvorbě učebních osnov rozšířené výuky klasického tance s Výzkumným ústavem pedagogickým. Založila Dětské taneční divadlo, pro které s velkou citlivostí upravila a nastudovala třicet dva baletů a které uvádělo každoročně až dvacet představení pro školy. Se svou rozsáhlou tvorbou se účastnila celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance, soutěžních přehlídek tanečních oborů LŠU (ZUŠ), festivalů, školních koncertů a kulturních programů. Více než padesát svých žáků připravila ke studiu na konzervatořích, AMU a k profesionálnímu angažmá. Byla a stále je výjimečnou osobností nejen v pardubickém regionu, ale i daleko mimo něj. LÖSSL, Jiří. Blahopřejeme Evě Kreiselové Malátové. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 1-21, s. 3. ISSN 1803-103X.

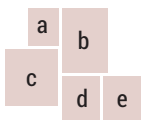
¹¹⁶ *Tamtéž*, s. 6.

¹¹⁷ Gregorová Naděžda (* 1958), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Evy Malátové, absolventka taneční pedagogiky na HAMU Praha (1977–1981), kurzů Palucca Schule v Drážďanech a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze. Učit začala v LŠU (ZUŠ) Pardubice-Polabiny (1981–2021), kde byla od roku 2009 také ředitelkou. Byla též úspěšnou choreografkou BT studia Pardubice (od 1983). Naděžda Gregorová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022) a v roce 2020 jí byla udělena Cena Ministerstva kultury za dlouholetý přínos a umělecké a pedagogické působení v oblasti scénického tance. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 246–247. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹¹⁸ HOLUBOVÁ, Klára. Naďa Gregorová – držitelka Ceny Ministerstva kultury ČR. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 3-20, s. 21–25. ISSN 1803-103X.

¹¹⁹ I. rozhovor s Naďou Gregorovou vedla Andrea Opavská, 23. 2. 2021, textový přepis, s. 7. Sbíрка Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIPOS, 2015–2023.

¹²⁰ Sběr statistický údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Pardubický kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Naďa Gregorová, 2022.

- a Eva Štanclová v roce 2013. Soukromý archiv Evy Štanclové.
b Iveta Zahradníková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2016. Foto Ivo Mičkal.
c Eva Veverková na jevišti Roškotova divadla. Archiv souboru C-Dance Ústí nad Orlicí.
d Naďa Gregorová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
e Eva Malátová na tanečním sále. Soukromý archiv Evy Malátové.

Olomoucký kraj

a

b

a Intro Postřelmov v choreografii *Tinnitus* (2016). Foto Ivo Mičkal.

b K.L.id Postřelmov v choreografii *Zaneprázdněnou klenbou duše nevidět sebe* (2018). Foto Ivo Mičkal.

c TO ZUŠ Šumperk v choreografii *Libertango* (2021). Foto Ivo Mičkal.

d Naoko Šumperk v choreografii *Sedmá symfonie v baru* (2017). Foto Ivo Mičkal.

a

a TO ZUŠ Šternberk v choreografii *Vetkaná* (2019). Foto Ivo Mičkal.

b

b Buď ZUŠ Prostějov v choreografii *Já a já* (2017). Foto Ivo Mičkal.

c

c TO ZUŠ Olomouc v choreografii *Myšlenkové pochody* (2022). Foto Ivo Mičkal.

Olomoucký kraj je kulturně i tanečně velmi proměnlivý a dynamický, bohatý ve folklorním odkazu našich předků. Hlavním kulturním centrem je Olomouc s dlouhou univerzitní minulostí. Současná situace scénického tance je spojena s výraznou stopou Moravského divadla Olomouc se stálým baletním souborem. Některé z tanečnic tamního souboru se po skončení taneční kariéry a absolvování pedagogického vzdělání projeví jako výrazné osobnosti tvořivé taneční výchovy. Jmenujme alespoň **Danu Škrabalovou**¹²¹ působící v Olomouci a **Marii Jirmanovou**¹²² spojenou se Šumperkem.

V nedalekém Postřelmově nalezneme zřejmě nejvýraznější osobnost kraje, kterou je **Lenka Hajduková**¹²³, odchovankyně pro region stěžejní taneční skupiny **Delta Šumperk** (1966–2002)¹²⁴, kterou vedl Jiří Kulčický. Lenka Hajduková je zakladatelkou, pedagožkou a choreografkou taneční skupiny **Intro Postřelmov** (2003), kam v počátcích přešly některé tanečnice z Delt Šumperk a ZUŠ Zábřeh na Moravě, kde v té době učila. Dnes je to jediný soubor v Olomouckém kraji, který se věnuje scénickému tanci mimo síť ZUŠ. Později Lenka Hajduková založila i dětskou skupinu **MiniIntro** (2004). Je také pořadatelkou

jedinečné taneční přehlídky scénického tance **Prostory Postřelmov** (od roku 2015), jejíž koncepce je podle slov Lenky Hajdukové zároveň soutěžní i „rodinná“: „Přehlídka je soutěžní, ale nepostupová. Jejím cílem je vytvořit prostor pro setkání, motivaci, vzájemnou inspiraci jak tanečníků, tak pedagogů. [...] Jak lze vyvodit z názvu – poskytnout Prostor pro ‚story‘, pro příběhy. V prostoru, kde se cítíme doma, kde je cítit láska, rodina, bez níž by to všechno zorganizovat nešlo. Manžel Honza se podílí na technickém zajištění, sestra a neteř vypomáhají s výtvarnou a organizační složkou, jsme prostě takový malý rodinný cirkus.“¹²⁵

---

¹²¹ Škrabalová Dana (* 1958), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka Taneční konzervatoře Brno (1973–1978). Po ukončení divadelního angažmá nastoupila jako pedagožkou do ZUŠ Iši Krejčího Olomouc (1995–dosud). Dana Škrabalová byla krajskou metodičkou UR ZUŠ a dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. Vedoucí TO ZUŠ Iši Krejčího Olomouc je dnes Jana Normanová (* 1992), žačka Dany Škrabalové. Dana Škrabalová. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Olomoucký kraj, s. 2. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Pavla Krieger Jahodová, 2022.

¹²² Jirmanová Marie (* 1957), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka Státní konzervatoře Ostrava (1972–1977) a tříletého školení pro pedagogy tance v Tanečním centru Praha – konzervatoři (1996–1999). Po ukončení divadelního angažmá nastoupila jako pedagožka ZUŠ Šumperk (1991–dosud). Marie Jirmanová byla dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-RTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 246–247. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0. s. 85-87.

¹²³ Hajduková Lenka (* 1975), roz. Kubičková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jiřího Kulčického, členka souboru Delta Šumperk (1983–2002). Absolventka bakalářského oboru speciální pedagogika předškolního věku na UPOL (2009). Lenka Hajduková je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). Byla jí udělena Cena města tance na 29. celostátní přehlídce scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec... 2015. LÖSSL, Jiří. Tanec, tanec... 2015. *pam*, 2015, roč. 9, č. 3-15, s. 32. ISSN 1803-103X.

¹²⁴ Delta Šumperk (1966–2002), soubor založil v roce 1966 z části kroužku společenského tance Jiří Kulčický (* 1935, † 2009) Pod názvem Jazzalet působil soubor v ZK ROH Pramet Šumperk a úzce spolupracoval se Severomoravským oblastním divadlem v Šumperku. Po zrušení ZK ROH Pramet přešel pod ZK ŽOS pod názvem Skupina moderního tance a následně v 1980 do nově otevřeného DK Šumperk, kde získal definitivní název Delta Šumperk. V roce 1984 byla otevřena příprava s názvem Gama. Soubor získal řadu ocenění na celostátních přehlídkách, poprvé za ch. Jiřího Kulčického Horác (1987), naposledy za ch. Lenky Kubičkové *Trans* (2002). Taneční soubor Delta Šumperk (1966–2002). Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Olomoucký kraj, s. 13. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Bohumíra Cveklová ve spolupráci s Růženou Bělunkovou, 2012; doplnila Pavla Krieger Jahodová ve spolupráci s Lenkou Hajdukovou, 2022.

¹²⁵ Lenka Hajduková: Intro a MiniIntro Postřelmov. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Olomoucký kraj, s. 2. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Pavla Krieger Jahodová, 2022.

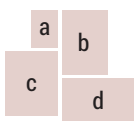
Přehlídka je skutečnou taneční událostí a má přesah i mimo Olomoucký kraj, vedle skupin z domovského kraje se jí účastní soubory z krajů Pardubického, Zlínského a Jihomoravského. Organizátorkou krajských postupových přehlídek scénického tance, pořádaných pravidelně v odborné gesci NIPOS v Městském divadle v Prostějově (od 2011), je Martina Drmolová, programová a kulturně výchovná pracovníce oddělení DUHA – Kulturní klub u hradeb. Odbornou spolupracovnicí je **Pavla Krieger Jahodová**, další významná osobnost regionu, která pedagogicky působí v ZUŠ Vladimíra Ambrose

Prostějov. K úplnému výčtu výrazných pedagožek a tvůrkyň scénického tance v tomto regionu patří **Jiřina Kokešová** ze ZUŠ Šumperk, **Květa Kamanová**, která působila v ZUŠ Šternberk, kde nyní pokračuje její dcera Eva Zahradová, a **Jana Normanová**, žačka a úspěšná pokračovatelka Dany Škrabalové jako vedoucí TO ZUŠ Iši Krejčího Olomouc. Profil hnutí scénického tance v Olomouckém kraji formovaly výrazněji než jinde osobnosti, které vyšly z baletního souboru olomouckého divadla. Spolu s dalšími, kteří pocházeli z jiných tanečních světů, dali současné podobě hnutí základy a vychovali jeho dnešní

aktéry. Vedle zmíněného nezávislého souboru z Postřelmová funguje v Olomouckém kraji třináct tanečních oborů ZUŠ, z nichž se šest věnuje scénickému tanci.¹²⁶

---

¹²⁶ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sběrka Tanec jako záliba v regionech, Olomoucký kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Pavla Krieger Jahodová, 2022.

- a Lenka Hajduková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
- b Jana Norman při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
- c Dana Škrabalová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
- d Marie Jirmanová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

Moravskoslezský kraj

Taxmen Krnov v choreografii *Nirvána* (2012).
Foto Ivo Mičkal.

a	b
c	e

- a Taneční skupina Puls Opava v choreografii *Úhel pohledu* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 b Naboso Krnov v choreografii *Tichá domácnost* (2020). Archiv skupiny.
 c Taneční skupina Puls Opava v choreografii *Poznej sebe, dotkneš se nebe* (2014). Foto Ivo Mičkal.
 d TO ZUŠ Nový Jičín v choreografii *Neruš mě, přišel jsem na film* (2009). Foto Pavel Jasanský.
 e TO ZUŠ Nový Jičín v choreografii *Zase špenát* (2012). Foto Ivo Mičkal.

Kraj mezi horami rozetnutý ve dvě Moravskou bránou se sídelním městem Ostravou, Moravskoslezským divadlem a Janáčkovou konzervatoří a s druhým tanečním centrem v Opavě pečoval o amatérský tanec již od druhé poloviny padesátých let 20. století. Tehdy na Lidové konzervatoři v Ostravě působili **Zdena Kyselá**¹²⁷ a **Jaruška Calábková**¹²⁸, které se zasloužily o rozvoj lidového, společenského a výrazového tance.¹²⁹ Mezi jejich žáčky a absolventky studia patří **Jana Vondálová**¹³⁰, zakladatelka taneční skupiny **Puls Opava** (1979)¹³¹, v níž vzácně snoubí zájem o step a scénický tanec. Taneční soubor vnímá

jako celek spolupracujících, provázaných generačních podskupin: „Soubor má dnes asi sto deset členů v několika skupinách, od předškoláků až po čtyřicátnice. V průběhu roku každý pracuje na svém pohybovém materiálu a svých choreografiích. Zároveň vždy ale vytvoříme také jednu choreografii společnou, která představuje prostor vzájemného setkání a inspirace. Soubor tak začíná PULSovat jako jeden celek, kdy se starší učí starat o mladší, pro něž jsou často vzory, a malí navracejí těm velkým dětskou optiku bytí a radost ze hry nejen v tanci. Vznikají tak velmi pěkné lidské vazby a mnohdy kamarádství na celý život.

A o tom tanec je...“¹³² V práci Jany Vondálové dnes úspěšně pokračuje její dcera **Eva Vondálová** pod hlavičkou SVČ Opava. V nedalekém Krnově působí **Irena Špičková**¹³³, která tam založila **taneční soubor Naboso** (2000) a je iniciátorkou a spoluorganizátorkou tanečního koncertu **Krnovské slunéčko** (2008)¹³⁴ uváděného v Městském divadle Krnov. K pojetí této taneční události řekla: „Smyslem bylo vytvořit celovečerní program zaměřený na scénický tanec dětí, mládeže a dospělých, jež se zcela odlišuje od komerčních tanečních stylů jiných tanečních skupin v rámci města a regionu.“¹³⁵

¹²⁷ Kyselá Zdena (* 1918, † 2004), roz. Kratochvílová, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka J. Tylové a Jarmily Kröschlové. Absolventka Masarykova ústavu hudby a zpěvu (1940), kde vyučovala (1941–1945), zakladatelka a umělecká vedoucí Souboru lidových písní a tanců Hlubina Ostrava (1946). *Český taneční slovník. Tanec, balet, pantomima*, ed. J. Holeňová, Praha: Divadelní ústav 2001, s. 168. Ve stopách Zdeny Kyselé kráčí její dcera Kateřina Macečková (* 1955), tanečnice, pedagožka, choreografka, organizátorka. Současná vedoucí Hlubiny a Dětského folklorního souboru Hlubinka; organizátorka krajské postupové přehlídky dětských skupin scénického tance v koncertním sále Janáčkovy konzervatoře v Ostravě (od roku 1982).

¹²⁸ Calábková Jaruška (* 1931, † 1992), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Zdeny Kyselé, absolventka TKO (1959) a tříletého kurzu pro lektory společenského tance u K. Havlíčka. Učila v kurzech společenského tance a na Lidové konzervatoři v Ostravě, později i v zahraničí. Založila (1961) a vedla TK VŽKG Ostrava. *Český taneční slovník. Tanec, balet, pantomima*, ed. J. Holeňová, Praha: Divadelní ústav 2001, s. 36.

¹²⁹ Tým pracovníků Lidové konzervatoře a Múzičké školy. *Kouzelná dáma v nejlepších letech: Šedesát let Lidové konzervatoře v Ostravě*. 1. vyd. Ostrava: Lidová konzervatoř a Múzičká škola, p. o., 2017. 100 s. [online]. Dostupné z: <https://www.lkms.cz/public/60-let-lidove-konzervatore.pdf> [cit. 2023-07-28], s. 15.

¹³⁰ Vondálová Jana (* 1957), roz. Kořistková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka SPgŠ Havířov (1978–1980), dvouletého studia na Lidové konzervatoři v Ostravě (1978–1980). Zakladatelka, vedoucí, pedagožka a choreografka TS Puls Opava (1979). LÖSSL, Jiří. Puls oslavil 35 let. *pam pam*, 2015, roč. 9, č. 1-15, s. 9. ISSN 1803-103X.

¹³¹ Puls Opava založila (1979) a vedla Jana Vondálová při Městském domu kultury P. Bezruč v Opavě, od r. 1983 při Domě pionýrů a mládeže (DPM), dnes je zřizovatelem Středisko volného času Opava. V počátcích se Jana Vondálová věnovala plesovým choreografiím, tanečním kompozicím a dětskému nefolk-lornímu tanci, technikou stepu se zabývá od roku 1983. Soubor Puls Opava je účastníkem všech ročníků mistrovských soutěží ve stepu od roku 1986 a je tak nejdříve existujícím steparským souborem v České republice. S nástupem Evy Vondálové se TS Puls zaměřuje především na scénický tanec a pohybové divadlo. Ch. *Poznej sebe, dotkneš se nebe* byla uvedena i v hlavním programu Jiráskova Hronova 2014. LÖSSL, Jiří. Tanec na Jiráskově Hronově 2014. *pam pam*, 2014, roč. 8, č. 1-14, s. 40–42. ISSN 1803-103X.

¹³² LÖSSL, Jiří. Puls oslavil 35 let. *pam pam*, 2015, roč. 9, č. 1-15, s. 9–11. ISSN 1803-103X.

¹³³ Špičková Irena (* 1972), roz. Junášková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žákyně Ilony Rudelové, absolventka SZeŠ, Tanečního centra Praha – konzervatoře, bakalářského oboru vychovatelství na Pedagogické fakultě OSU, bakalářské specializace v pedagogice na UPOL. Učit začala v ZUŠ Fulnek (1993), následně působila v ZUŠ Hranice na Moravě (1995–1999) a v ZUŠ Krnov (1999– dosud), kde založila pro nejstarší žáky taneční soubor Naboso. Od roku 2007 organizuje Promluvíme tancem a Setkání s múzou. Irena Špičková. Sbírnka Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj, s. 10. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

Do roku 2011 bylo součástí hlavního programu i vystoupení na Hlavním náměstí v Krnově. Vždy poslední květnová sobota se tak stává roztančeným dnem, na kterém během patnácti let vystoupila řada hostů i z jiných regionů. Podobnou akcí je **Tanec pod hvězdami** (2017)¹³⁶ organizovaný ve Frenštátu pod Radhoštěm tamní ZUŠ za účasti řady hostů.

Ilona Rudelová¹³⁷ a **Anita Vahalová**¹³⁸ patří k pedagogům TO ZUŠ Nový Jičín a společně se svými bývalými žačkami, dnes kolegyněmi Miluší Říhovou a Hanou Zapletalovou, tvoří sehraný tým. Svou práci úspěšně prezentují na

celostátních soutěžích a přehlídkách i na akcích ve spolupráci s městem, se spolky a školami. Vyvrcholením celoročních aktivit bývá představení **Dubnová taneční scéna** všech žáků tanečního oboru realizované v Beskydském divadle.¹³⁹

K úplnému výčtu pedagožek a tvůrkyň scénického tance v tomto regionu nesmí chybět **Eva Vajsová**¹⁴⁰ a **Alžběta Chrenová**, které působí v TO ZUŠ Ostrava-Zábřeh. Moravskoslezský kraj má dvě stálé divadelní scény s baletním souborem a také taneční konzervatoř. Zejména Janáčkova konzervatoř v Ostravě je svým pojetím blízká hnutí

scénického tance, vychovává potenciální pedagogy a tvůrce. Nezanedbatelný vliv na rozvoj scénického tance v regionu má i Lidová konzervatoř a Múziká škola Ostrava, která je aktivním vzdělavatelem dodnes. Z mnoha tanečních oddělení ZUŠ se sedm dlouhodobě věnuje scénickému tanci.¹⁴¹ Výrazné osobnosti spojené s tanečními skupinami vyvíjejí i aktivity směřující k veřejnosti a podporují tak pozici scénického tance v regionální kultuře.

---

¹³⁴ Krnovské slunéčko (2008), malý festival, u jehož zrodu stály taneční soubor Naboso ZUŠ Krnov (Irena Špičková) a taneční soubor Taxmen ZUŠ, s. r. o., Krnov (Daniela Zvonková). V roce 2017 ukončila Daniela Zvonková aktivní pedagogickou a tvůrčí práci a na projektu již nespolupracuje. Irena Špičková: Krnovské slunéčko. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj, s. 10. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

¹³⁵ *Tamtéž*.

¹³⁶ Tanec pod hvězdami (2017) se koná každoročně v přírodním Amfiteátru na Horečkách a uzavírá taneční sezónu ZUŠ Frenštát pod Radhoštěm. Do bohatého programu jsou zváni hosté z řady spřízněných škol regionu. Tanec pod hvězdami. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj, s. 4. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

¹³⁷ Rudelová Ilona (* 1963), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jitky Vlachové, absolventka pětisemestrálního studia taneční pedagogiky na katedře tance pražské HAMU (1983–1986) a taneční pedagogiky na brněnské JAMU (1993–1998). V roce 1983 se stala vedoucí tanečního oboru LŠU v Novém Jičíně a v současnosti je zástupkyní ředitele této školy, dnes ZUŠ Nový Jičín. Ilona Rudelová je držitelkou řady významných ocenění za pedagogickou práci, dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a byla předsedkyní taneční sekce ústřední umělecké rady ZUŠ (2013–2019), zároveň členkou kolegia Ústřední umělecké rady (ÚUR) ZUŠ. Ilona Rudelová. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj, s. 19. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

¹³⁸ Vahalová Anita (* 1968), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jitky Vlachové, absolventka pětisemestrálního studia taneční pedagogiky na katedře tance pražské HAMU (1992–1995). Nastoupila jako pedagožka tance v LŠU (dnes ZUŠ) Nový Jičín (1988–dosud). Za svou pedagogickou práci získala řadu ocenění na soutěžích a přehlídkách. Má řadu žaček a následovnic, jako jsou: Miroslava Stašková, roz. Valentíková, Hana Zapletalová, roz. Dejmková, Anna Vondráček Janíková, Vendula Hyklová a další. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 100–101. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹³⁹ Ilona Rudelová: Taneční obor ZUŠ Nový Jičín. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj, s. 19. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

¹⁴⁰ Vajsová Eva (* 1960), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka Státní konzervatoře Bratislava a Speciální pedagogiky na OU. Byla sólistkou Slovenského ľudového umeleckého kolektivu (SL'UK, 1976–1987). Jako taneční pedagožka působí od roku 1987 v ZUŠ Ostrava-Zábřeh, od roku 2000 vyučuje na Janáčkově konzervatoři v Ostravě a od roku 2012 vyučovala také taneční a pohybovou výchovu na ZŠ Chruštinova Ostrava-jih-Zábřeh. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 264–265. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁴¹ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Moravskoslezský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Ilona Rudelová, 2022.

a	b
c	d
- a Eva Vondálová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.
  - b Jana Vondálová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2016. Foto Ivo Mičkal.
  - c Irena Špičková. Archiv ZUŠ Krnov.
  - d Ilona Rudelová na tanečním sále. Soukromý archiv Ilony Rudelové.

a

b

c

a Anita Vahalová okolo 2005. Soukromý archiv Anity Vahalové.

b Alžběta Chrenová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2022. Foto Ivo Mičkal.

c Eva Vajsová. Soukromý archiv Evy Vajsově.

Naboso Krnov v choreografii *Poslouchej, co píšu* (2022).
Foto Ivo Mičkal.

Zlínský kraj

ARTem Dance Company.
Foto Marek Malůšek.

a

b

c

- a Evans Dance Studio Zlín v choreografii *Revelator* (2018). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbírká Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.
- b ARTem Dance Company. Foto Marek Malůšek.
- c Evans Dance Studio Zlín v choreografii *Jazz Mix* (2010). Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbírká Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

a

b

a TO ZUŠ Uherské Hradiště v choreografii *Duchny listí* (2022). Foto Ivo Mičkal.

b TO ZUŠ Valašské Meziříčí v choreografii *My* (2022). Foto Ivo Mičkal.

c TO ZUŠ Valašské Meziříčí v choreografii *Vstávej, Marjánko* (2021). Foto Ivo Mičkal.

c

d

d Jitka Valachová při výuce okolo roku 1985. Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů.

Sbírka Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

Situaci tance ve Zlínském kraji významně ovlivňuje skutečnost, že zahrnuje dva velmi osobité folklorní regiony: Horňácko a Valašsko. I v oblasti scénického tance však mají tyto regiony výrazné osobnosti, z nichž některé ve své práci lidový a scénický tanec propojují. **Jitka Valachová**¹⁴² pedagogicky a metodicky formovala prostředí taneční výchovy zejména na pomezí Zlínského a Moravskoslezského kraje a má celou řadu žaček a následovnic. Při vzpomínce na své začátky zmínila i Bohumíru Cveklovou, která k rozvoji scénického tance v regionech také přispěla: „Přímo k našemu oboru toho mnoho nebylo.

Učila jsem se, kde se dalo, všechno bylo třeba si osvojit samostudiem. Na všechno jsem si musela přijít sama. Kdo nám byl v té době velkou pomocí, to byla Bohumíra Cveklová, která tehdy pracovala ve Výzkumném ústavu pedagogickém. Byla jakousi spojnicí mezi okresním školským úřadem a Ministerstvem školství. Vždy reagovala na naše potřeby a připravovala vzdělávání a učební materiály, které jsme pro praxi nutně potřebovali.“¹⁴³ V ZUŠ Alfréda Radoka Valašské Meziříčí, kde učila v letech 1967–2016, dnes vyučuje její žačka **Irena Stolářová**¹⁴⁴, zakladatelka taneční školy **Aneri**.

V rozhovoru zavzpomínala na své peda-

gogické začátky a také na spolupráci se svou učitelkou: „Není jednoduché nastoupit na ZUŠ, kde předchozí pedagožka, v mém případě Jitka Valachová, nasadila úroveň velmi vysoko a všichni od nás tupce očekávají, že ji udrží. Ale z těchto mých pochybností mě velmi rychle vyléčila sama Jitka, která mi při nástupu do ZUŠ velmi pomohla coby odborný garant a svým vystupováním vůči mně a tomu, jak učím, mě utvrzovala v tom, že to dělám správně. Dnes už za mě hovoří má práce.“¹⁴⁵

Ladislava Košíková¹⁴⁶ dlouhá léta tvaruje taneční dění v oblasti Uherského Hradiště s velkým přesahem do celostátní

¹⁴² Valachová Jitka (* 1946), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka brněnské taneční školy sester Machatových a LŠU Hybešova Brno. V LŠU Valašské Meziříčí založila taneční obor (1967), který vedla až do odchodu do důchodu. Svou prací a výsledky si získala přirozenou autoritu mezi tanečními pedagogy LŠU (později ZUŠ) v tehdejší Severomoravském kraji, kde byla krajskou metodičkou (1995–2000) a členkou taneční sekce Ústřední umělecké rady ZUŠ (1995–2002). Organizovala okresní a krajské přehlídky a školení pedagogů. Na základě přirozeného nadání, citu pro pohyb, pedagogického talentu a porozumění pro dětskou duši vypracovala účinnou a úspěšnou metodu taneční výchovy. Vychovala řadu svých následovnic, dnes pedagožek taneční výchovy. Vytvořila mnoho desítek osobitých dětských tanečních skladeb, získala v tanečních soutěžích a přehlídkách scénického tance řadu ocenění. Je jednou z těch, které položily základ dnešní podoby tvořivé taneční výchovy u nás. LÖSSL, Jiří. Jitka Valachová. *pam pam*, 2016, roč. 10, č. 1-16, s. 17–19. ISSN 1803-103X.

¹⁴³ *Tamtéž*.

¹⁴⁴ Stolářová Irena (* 1970), tanečnice, pedagožka, choreografka, organizátorka, žačka Jitky Valachové. Po dokončení gymnázia absolvovala studium Lidové konzervatoře v Ostravě, obor rytmická, pohybová a taneční výchova dětí (2006), poté kurz pro pedagogy tance na Konzervatoři Duncan centre v Praze (2011). Následně ve Zlínském NIDV absolvovala studium pedagogiky pro pedagogy volného času (2012). Učit začala nejprve v SVČ Domeček (od roku 2004), poté založila a učila v taneční škole Aneri (2008), od roku 2011 v TO ZUŠ Alfréda Radoka Valšské Meziříčí (od roku 2011). Irena Stolářová byla ředitelkou a hlavní organizátorkou folklorního festivalu Babí léto (1998–2003), je zakladatelkou a vedoucí organizátorkou mezinárodní taneční soutěže Hot dance (od 2007) a také členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. LÖSSL, Jiří. Blahopřejeme Ireně Stolářové. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 3-20, s. 5–6. ISSN 1803-103X.

¹⁴⁵ LÖSSL, Jiří. Blahopřejeme Ireně Stolářové. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 3-20, s. 5–6. ISSN 1803-103X.

¹⁴⁶ Košíková Ladislava (* 1957), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jaroslava Václava Staňka (zakladatel souboru Hradišťan, muzikant, choreograf a výtvarník v jedné osobě). Stala se tanečnicí souboru Hradišťan a již na gymnáziu začala vést dětský soubor Hradišťánek (1974–2000). Je absolventkou Pedagogické fakulty MU v Brně a Divadelní fakulty JAMU v Brně, obor taneční umění. Působila jako pedagožka a později vedoucí TO v ZUŠ Uherské Hradiště (1992–2018). Od 1992 je choreografkou a od 1999 uměleckou vedoucí taneční složky souboru Hradišťan. Patří k předním osobnostem jevištního zpracování tanečního folkloru. V roce 2006 začala pedagogicky působit i na brněnské JAMU v ateliéru taneční a pohybové divadlo a výchova. Ladislava Košíková. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Zlínský kraj, s. 5. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Irena Stolářová, 2022.

a profesionální scény. O souboru Hradišťan, jehož taneční složku od vadesátých let 20. století umělecky vede, řekla: „A co je pro mě Hradišťan? To je láska. Láska v podobě písní a tanců. To jsou moji tanečníci, kteří každým krokem a pohybem vytančí mé myšlenky a vdechnou tanci život. [...] Opouštím tradiční podání folkloru a vytvářím svůj způsob jeho využití jako inspiračního zdroje. Čerpám jak z hlubokých znalostí lidového tance a lidové tanečnosti obecně, tak z poznání scénického tance a široké škály tanečních technik.“¹⁴⁷ V ZUŠ Uherské Hradiště, kde Ladislava Košíková působila v letech 1992–2018, dnes vyučuje její žačka **Jana Trubačiková**¹⁴⁸, která je zakladatelkou umělecké platformy **ARTEM**¹⁴⁹, jejíž stěžejním zájmem je

tanec v nejrůznějších podobách a pro všechny věkové skupiny. Jana Trubačiková je také uměleckou vedoucí a choreografkou **ARTEM Dance Company**, taneční skupiny složené z profesionálních i amatérských tanečníků, která se zaměřuje na současné taneční divadlo a současný tanec.¹⁵⁰ Výčet všech tanečních pedagogů a tvůrců působících ve Zlínském kraji v oblasti scénického tance by byl velmi dlouhý. Můžeme se zastavit ještě u dvou výrazných osobností regionu: Evy Stodůlka Nejedlé ze Zlína a Milady Borovičkové ze Zašové. **Eva Stodůlka Nejedlá**¹⁵¹ učí tanec od roku 1986, kdy vedle svého civilního zaměstnání založila a od té doby vede studio **Evans** ve Zlíně, určené pro dospělé zájemce o taneční umění. **Milada Borovičková**¹⁵²

se věnovala tanci od mládí a její záliba vyústila v založení mezinárodního festivalu současného tance ve Valašském Meziříčí s názvem **TANEC VALMEZ**¹⁵³, který dalece přesahuje hranice regionu, a ve zřízení **ZUŠ B-Art** (2012) tamtéž. Zlínská stálá divadelní scéna nemá na rozvoj scénického tance v podstatě žádný vliv. Jsou to jednotlivé osobnosti a zejména konkrétní města – historicky výrazná kulturní centra (Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště), kde se profilují osobnosti s metodickým, pedagogickým a tvůrčím vlivem zásadního významu pro obor scénického tance. Odtud vycházejí i dnešní impulsy ve formě osobitých festivalů a vzdělávacích aktivit. Snad i díky tomu je dnes v regionu dvacet tanečních oborů ZUŠ a většina z nich se na scénický tanec zaměřuje.¹⁵⁴

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Trubačiková Jana (* 1984), roz. Kukučková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Ladislavy Košíkové, absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze a taneční pedagogiky na brněnské JAMU. Již při zahájení studií na JAMU přijala místo pedagožky na domovské ZUŠ v Uherském Hradišti. Zde také založila neziskovou organizaci ARTEM a taneční skupinu současného tance ARTEM Dance Company.

¹⁴⁹ ARTEM je nezisková organizace a umělecká platforma působící v Uherském Hradišti. Jejím hlavním smyslem je především propojit nejrůznější druhy uměleckého vyjadřování, dát možnost hudebním, literárním, výtvarným a tanečním žánrům spojit se v jednom středobodu – ARTEMu. Cílem je také vytvářet prostředí pro propojování mladých umělců a absolventů uměleckých směrů a přispět k jejich prezentaci v místě bydliště. *Artem*. [online]. Dostupné z: <https://artemuh.cz/o-nas/> [cit. 2023-07-31].

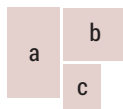
¹⁵⁰ *Artem*. [online]. Dostupné z: <https://artemuh.cz/o-nas/> [cit. 2023-07-31].

¹⁵¹ Stodůlka Nejedlá Eva (* 1966), tanečnice, pedagožka, choreografka. Ač získala vzdělání technického směru (VUT Brno, Fakulta technologická Zlín), tanci se věnuje od dětství, v patnácti letech se stala členkou folklorního Bartošova souboru. Při studiích se účastnila kurzů letní taneční školy Starlet Brno, kde potkala Radka Baláže st., Franka Towena, Radka Baláže ml., byla pravidelným účastníkem seminářů a letních škol TD Bralen (1989–2017) a Davida Strnada (1995–dosud). Absolvovala Lidovou taneční konzervatoř Brno (1990). Vedle svého civilního zaměstnání založila a vede taneční studio Evans (1986) a vyučuje tanec na Vyšší odborné škole umění ve Zlíně (od roku 2000). Eva Stodůlka Nejedlá. *Sbírka Tanec jako záliba v regionech, Zlínský kraj*, s. 2. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Irena Stolářová, 2022.

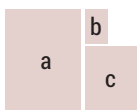
¹⁵² Borovičková Milada (* 1967), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka JAMU Brno, obor taneční pedagogika. Tančit začala v Rožnově pod Radhoštěm, kde založila taneční skupinu MIMO (1987). V roce 1998 se skupina přestěhovala do zrcadlového sálu OÚ Zašová. Jak členů přibývalo, rozhodla se Milada Borovičková založit vlastní taneční a baletní školu B-Dance (2009). Zahájila také tradici mezinárodního festivalu současného tance TANEC VALMEZ (2008). Společně se svým mužem jsou zřizovateli ZUŠ B-Art, o.p.s. (2012). Blahopřejeme Miladě Borovičkové, *pam pam*, 2017, roč. 11, č. 1-17, s. 3. ISSN 1803-103X.

¹⁵³ TANEC VALMEZ je mezinárodní festival současného tance, jehož tradici v roce 2008 zahájila Milada Borovičková nejprve ve spolupráci s festivalem Tanec Praha. Od roku 2012 se festival osamostatnil, jeho pořadatelem je ZUŠ B-Art a má mezinárodní přesah. Do roku 2016 se konal v červnu, v letech 2017 a 2018 se uskutečnil v dubnu, od roku 2019 se koná v říjnu, vždy v rozsahu prodlouženého víkendu.

¹⁵⁴ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. *Sbírka Tanec jako záliba v regionech, Zlínský kraj*. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Milada Borovičková, 2022.

- a Jitka Valachová při rozhovoru Živá minulost scénického tance (2016). Archiv NIPOS.
- b Irena Stolářová. Soukromý archiv Ireny Stolářové.
- c Ladislava Košíková. Soukromý archiv Ladislavy Košíkové.

- a Eva Stodůlka Nejedlá. Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbírka Tanec jako záliba v regionech, 2022. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.
- b Milada Borovičková. Soukromý archiv Milady Borovičkové.
- c Jana Trubačiková. Soukromý archiv Jany Trubačikové.

Jihomoravský kraj

Malé f Brno v choreografii *Daleko od spícího psa* (2011).
Foto Ivo Mičkal.

a	b
	c
d	e

a Malé taneční seskupení Brno v choreografii *Dechem* (2018). Foto Ivo Mičkal.

b TD Mimi Fortunae Brno v choreografii *Já* (2008). Foto Pavel Jasanský.

c Malé taneční seskupení Brno v choreografii *Magická kyvadla v krajíně novoluní* (2014, 2017). Foto Ivo Mičkal.

d Malé taneční seskupení Brno v choreografii *Magická kyvadla v krajíně novoluní* (2014). Foto Ivo Mičkal.

e Malé taneční seskupení Brno v choreografii *Neklidem jsme obklopeni, klid je nám darován* (2017). Foto Ivo Mičkal.

Kraj s přirozeným kulturním i tanečním centrem v Brně v sobě ukrývá hluboký odkaz meziválečného tance výrazového, který styl i rozvoj scénického tance současnosti. Mezi pozoruhodná uskupení, okolo nichž se utváří specifická komunita tanečníků, diváků, účastníků seminářů a podporovatelů se řadí **Malé taneční seskupení**, které v Brně založila a stále vede **Lenka Švandová**¹⁵⁵. O tom, jak se z žačky tanečních lekcí v Domě mládeže a pionýrů Brno-Lužánky stala uměleckou vedoucí skupiny, řekla: „V Lužánkách se stávalo, že jsem ve skupině nejstarších dívek dostávala

prostor k vedení hodin formou záskoků a stále častěji jsem měla prostor i k vlastní tvorbě. Bylo mi osmnáct. Postupně skupina nejstarších dívek pracovala už jenom se mnou. Stále častěji jsme svou práci prezentovaly na veřejnosti a tehdy vyvstala potřeba se jako skupina identifikovat, pojmenovat. Tak vzniklo někdy v roce 1982/83 Malé taneční seskupení.“¹⁵⁶ Lenka Švandová je také iniciátorkou a organizátorkou večera soudobého tance s názvem **Setkání mezi městy**¹⁵⁷, který se koná každoročně a často je koncipován jako kulturní událost s výstavou, hudebním koncertem a tanečním večerem.

Hlavním mottem je, jak napovídá název, setkání přátel z měst celé České republiky a napříč uměními. Lenka Švandová organizuje prostřednictvím spolku Taneční scéna jako bienále také krajskou postupovou přehlídky dětských skupin scénického tance nazvanou **Děti tančí**. Dnes již poloprofesionální uskupení **Filigrán**¹⁵⁸, u jehož zrodu stála výrazná osobnost brněnské nezávislé taneční scény **Veronika Kolečkářová**¹⁵⁹, podnítilo k životu brněnský festival **Natříkrát**¹⁶⁰. Jeho pořadatelé ho vnímají jako důležitou událost brněnského tanečního dění: „Filigrán je nezávisle fungující taneční

¹⁵⁵ Švandová Lenka (* 1962), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jiřiny Máčelové (LŠU Brno-Židenice), následně Edity Kotzianové (DPM Brno-Lužánky). Absolventka VUT v Brně (1980–1986), pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1986–1989) a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1992–1994). Učit začala v LŠU v Tišnově (1986), následně od 1994 v ZUŠ Charbulova v Brně. Založila a vede Malé taneční seskupení (1983), založila a vede Taneční scénu, z. s. Vytvořila mnoho osobitých a úspěšných choreografií a tanečních kompozic často ve spolupráci s hudebníkem a hudebním skladatelem Edgarem Mojdem. Lenka Švandová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). Je autorkou dvou publikací: *Taneční výchova pro děti předškolního věku* (Praha: NIPOS, 2007, 2009, 2015) a spolu s Edgarem Mojdem *Tvořivé taneční hry s hudebním doprovodem* (Praha: NIPOS, 2011). CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 97–100. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁵⁶ LÖSSL, Jiří. Malé taneční seskupení oslavilo 30 let tancem. *pam pam*, 2014, roč. 8, č. 3-14, s. 3–7. ISSN 1803-103X.

¹⁵⁷ Setkání mezi městy pořádá Taneční scéna, z. s. od roku 2004 zpravidla na přelomu května a června jako večer soudobého tance v brněnském divadle Barka. Někdy byl tento večer také součástí mezinárodního festivalu tance, tanečního a pohybového divadla Tancesse.

¹⁵⁸ Filigrán je taneční uskupení, které vzniklo z podnětu několika spolužaček. Veronika Kolečkářová soubor vedla a podílela se na tvorbě choreografií. Zpočátku byla jako autorka děl uváděna fiktivní Dobra Zelenková. Soubor je dnes součástí nezávislé taneční scény v Brně a mimo jiné organizuje festival Natříkrát. Filigrán. Sbirka Tanec jako záliba v regionech, Jihomoravský kraj, zvukový záznam. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Alžběta Klímová, 2022.

¹⁵⁹ Kolečkářová Veronika (* 1974), tanečnice, performerka, pedagožka, choreografka. Žačka Baletní školy I. V. Psoty, byla přijata na HTŠ Brno (1984), z tzv. formálních důvodů ale studium tance na HTŠ ukončila (1990) a přestoupila na dvouletou obchodní školu a poté na obchodní akademii. Současně se vrátila do Baletní školy I. V. Psoty a v roce 1992 s několika dalšími žačkami této školy založila taneční skupinu Filigrán. V roce 1993 začala chodit do souboru Malé taneční seskupení. V roce 1996 krátce dojížděla na Konzervatoř Duncan centre v Praze a současně studovala pedagogiku tance na JAMU v Brně (1996–2001). Učit začala v roce 1999 v ZUŠ Fr. Jílka v Brně, následně působila v ZUŠ v Moravském Krumlově (2001–2002), v ZUŠ v Mikulově, v ZUŠ Veselí nad Moravou a ZUŠ Antonína Doležala v Brně. Je autorkou úctyhodné řady úspěšných choreografií a tanečních kompozic jak s žáky ZUŠ, tak s taneční skupinou Filigrán a Malé f (2002). Veronika Kolečkářová je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 79–80. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁶⁰ Natříkrát je mezinárodní festival současného tance a pohybového divadla, za nímž stojí taneční soubor Filigrán. Je založen na úzkých vazbách na současnou brněnskou hudební scénu, často vnáší tanec do nevidadelních prostor. Pravidelně dnes prezentuje i taneční filmy tanečního souboru Filigrán. *Filigrán a Natříkrát* [online]. Dostupné z: <https://www.natrikrat.cz> [cit. 2023-08-07].

sdužení působící v Brně od roku 1995. Členové tanečního souboru založili sdužení Natřikrát, pod jehož záštitou pořádají [...] stejnojmenný mezinárodní festival současného tance a pohybového divadla. Festival Natřikrát je už mnoho let jedinou stabilní přehlídkou současného tance v moravské metropoli a tvoří jakýsi malý opěrný bod mezi Tancem Praha a ImpulsTanz Vídeň.¹⁶¹ Hlavním principem, který určoval činnost souboru Filigrán, byla společná tvorba a zážitek z ní. Bývalá tanečnice skupiny Lenka Horalová, roz. Dofková, na své členství v souboru

vzpomíná: „Ve Filigránu jsem byla od nějakých svých osmnácti do řekněme třiceti let a tehdy to pro mě byl celý život. Tanec a vzniklá kamarádství, to byl tehdy ústřední motiv mého života. Až se dívím, jak moc je to pro mě dodnes důležité, zkoumat základní pohybové principy, podílet se na tvorbě.“¹⁶² Vůdčí osobnost uskupení Veronika Kolečkářová zdůraznila své chápání tance jako zvláštního způsobu komunikace: „Tanec je pro mě něco jako jiný jazyk. Nerozumíte jednotlivým slovům, zato nahlédnete za brány jiného světa. Takto vnímám tanec již

od dětství, stal se pro mě tím základním, co v životě mám. Taky ho občas nenávidím, snažím se od něj a jemu utéct a najít místo něj něco jiného, stejně promlouvajícího. Neutíkám ovšem moc rychle, a tak mě zatím vždy dohnal.“¹⁶³ Taneční studio **Cyranovy Boty**¹⁶⁴, jehož podoba se v čase proměňovala, přivedla na svět **Věrka Bělehrádková**¹⁶⁵ společně s festivalem **Tancesse**¹⁶⁶. K bohaté a různorodé brněnské taneční scéně patří i Taneční divadlo **MIMI Fortunae**¹⁶⁷, které založila a vede **Hana Látalová Smičková**¹⁶⁸. Jeho činnost se odehrává především

---

¹⁶¹ *Tamtéž*.

¹⁶² Lenka Horalová. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Jihomoravský kraj, zvukový záznam (00:15:05). Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Alžběta Klímová, 2022.

¹⁶³ CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 79–80. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁶⁴ Cyranovy Boty jako Pohybové studio při SVČ Lužánky založila Věra Bělehrádková (2001). Mělo několik skupin: integrovanou, bubenickou, taneční. Činnost byla formou pravidelných setkání a občasných víkendových soustředění, součástí byla i každoroční dílna tance a bubnování, pravidelné taneční večery a realizace festivalu Tancesse. Od roku 2006 práci s integrovanou skupinou převzala Jitka Semotamová, která založila festival Tanec a handicap – společnou platformu pro skupiny integrovaného tance v České republice. Od roku 2010 vedou integrovanou skupinu Kateřina Hanzlíková a Jitka Mozorová, od roku 2015 pod názvem Protý boty (sekce Cyranovy boty, z. s.), kde od roku 2018 pořádají také taneční kurzy pro rodiče a děti s handicapem i bez. Od roku 2020 je činnost spolku Protý boty dělena na činnost kulturní a sociálně-terapeutickou. Cyranovy Boty je dnes soubor složený z hráčů na africké bubny a vede je dál Věra Bělehrádková. *Jak to všechno začalo?...* [online]. Dostupné z: <https://www.protyboty.cz/o-nas/#zacatek> [cit. 2023-08-04].

¹⁶⁵ Bělehrádková Věra (* 1974), pedagožka, choreografka, hráčka na djembe. Absolventka Divadelní fakulty JAMU, obor dramatická výchova (1996), a současně Lidové konzervatoře v Ostravě, obor taneční pedagogika. Je zakladatelkou pohybového studia Cyranovy boty (2001). OPAVSKÁ, Andrea. Rozhovor s Věrkou Bělehrádkovou a Jitkou Mozorovou o jejich práci v pohybovém studiu Cyranovy boty. *pam pam*, 2012, roč. 6, č. 3-12, s. 16–17. ISSN 1803-103X.

¹⁶⁶ Tancesse byl mezinárodní festival tance, tanečního a pohybového divadla. Naposledy se uskutečnil v roce 2019, tedy v době před covidem.

¹⁶⁷ Taneční divadlo MIMI Fortunae založila v roce 1985 Hana Smičková Látalová, nejprve jako souboru historických tanců se zaměřením na stylizované úpravy měšťanských a dvorských tanců střední Evropy. S uvolněním společenské atmosféry v letech 1987–1988 přišel v tvorbě souboru zásadní zlom – zaměření na scénický tanec. Soubor vystupoval nejenom v brněnském divadle Barka, ale i na nejrůznějších místech v zahraničí (Anglie, Jordánsko, USA, Indie, Litva aj.). LÖSSL, Jiří. Rozhovor s Hanou Smičkovou Látalovou: Tanec je pro mě něčím magickým. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 3-18, s. 6–8. ISSN 1803-103X.

¹⁶⁸ Smičková Látalová Hana (* 1958), sochařka, tanečnice, choreografka. Zakladatelka, umělecká vedoucí a sólistka MIMI Fortunae (1985), pro který začala vytvářet vlastní taneční styl a choreografie.

v bezbariérovém divadle Barka (Brno-Královo Pole). O tvorbě souboru a komunitě jeho členů vypověděla: „Pro mě je to vždycky jakoby takový zázrak, když se všichni zase sejdou a něco společně vytvoří. [...] **Sandra J. Combestová**¹⁶⁹ to pojmenovala asi takto: Fluidum Mimi Fortunae něco vytváří. A buď to fluidum lidem sedí, pak v souboru zůstanou, nebo nesedí a musí ze souboru odejít. [...] A mně to přijde úžasný, že se nějaká skupina lidí rozhodla, že se ve svém volném čase nechá komandovat tou múzou a budou kolektivně dělat umění. A přitom se tím

nebudou živit! Jo, prostě mi to připadá úžasný.“¹⁷⁰ O zachování taneční linie sahající z meziválečného období až do současnosti se výjimečnou měrou zasloužila **Elmarita Divišková**¹⁷¹. Mezi její žáčky patřila **Edita Kotzianová**¹⁷² a její významnou žačkou a pokračovatelkou je dnes **Dagmar Nejedlá**¹⁷³. Alžběta Klímová, vnučka Elmarity Diviškové, bývalá členka Malého tanečního uskupení (stejně jako Dagmar Nejedlá), vzpomíná: „K Editě Kotzianové do rytmiky jsem chodila od doby, co jsem se trochu naučila stát na nohou. Tedy myslím, že mi tehdy ještě nebyly celé tři

roky. [...] Vyučovala nás přirozenému a svobodnému tanečnímu vyjádření v duchu sester Duncanových, v návaznosti na mnohaletou působnost v taneční skupině výrazového tance své učitelky, choreografky Elmarity Diviškové, se kterou ji pojilo celoživotní přátelství a spolupráce.“¹⁷⁴ Ve středu volného času v Brně-Lužánkách učila společně s **Jiřinou Máčelovou**¹⁷⁵, tehdy vedoucí tanečního souboru. Když pohlédneme za hranice brněnské metropole, nelze ve výčtu vynikajících pedagožek tvořivé taneční výchovy v Jihomoravském kraji vynechat

¹⁶⁹ Combest J. Sandra (* 1937, † 2021), tanečnice, pedagožka, choreografka, vedoucí katedry tance na University of North Texas – College of Arts and Sciences; zakladatelka a umělecká ředitelka (1972–1983) Dance Theatre of the Southwest.

¹⁷⁰ II. rozhovor, 1. část s Hanou Smičkovou Látalovou vedla Petra Endlerová, 11. 9. 2022, textový přepis, s. 5. Sběrka Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIPOS, 2015–2023.

¹⁷¹ Divišková Elmarita (* 1910, † 2003), roz. Oehlová, pedagožka, choreografka. Žačka Andy Šartové a Elišky Bláhové (1925–1929). Po získání osvědčení o státní zkoušce učitelky rytmiky a gymnastiky (1933) založila vlastní taneční školu. Dál se vzdělávala v německé škole Loheland (1933), ve Francii (1935), v Praze u Jarmily Kröschlové (1937–1941) i Jarmily Jeřábkové (1941), navštěvovala lekce léčebného tělocviku (1950) atd. Za války se kromě výuky věnovala hojně i práci choreografické na hudbu českých autorů a pořádala taneční koncerty. Takto zpracovala např. *Dvořákovy Slovanské tance* (1941). Dále pro jeviště stylizovala zejména moravské lidové tance a lidové taneční hry např. *Otvírání studánek* Bohuslava Martinů. V důsledku událostí po roce 1948 ukončila škola Elmarity Diviškové definitivně svou uměleckou činnost v roce 1960. V pedagogické práci Elmarita Divišková pokračovala v v nově založených tanečních odděleních lidových škol umění, těžiště její práce se přeneslo do dětské taneční výchovy. Patřila k osobnostem, které v meziválečném období formovaly bohatou tradici rytmicko-taneční výchovy na Moravě a svou celoživotní prací přispěla k zachování její kontinuity až do současnosti. Svou činnost zároveň systematicky reflektovala v odborných člancích. Utvářela tak dobový a částečně i dnešní pohled na scénický tanec, jeho hodnoty, vlastnosti, smysl. Stala se jednou z osobností, které výrazným způsobem tvarovaly specifickou českou podobu taneční výchovy dětí a scénického tance. GREMLICOVÁ, Dorota, LÖSSL, Jiří a NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba: amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021, s. 246–249. Pohyb; 18. svazek. ISBN 978-80-7068-368-2.

¹⁷² Kotzianová Edita (* 1928, † 2020), tanečnice, pedagožka, choreografka. Byla žačkou Elmarity Diviškové (1949–1962), členkou její taneční skupiny, rovněž absolventkou doplňkového studia pro učitele taneční výchovy na brněnské Státní konzervatoři (1963–1965). Jako pedagožka tance pracovala v DPM (dnes SVC) v Brně-Lužánkách (1965–2008), kde více než čtyřicet let působila společně s Jiřinou Máčelovou. Z řady jejich žaček a pokračovatelek jmenujme Dagmar Nejedlou. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 89–90. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0.

¹⁷³ Nejedlá Dagmar (* 1966), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Edity Kotzianové a Jiřiny Máčelové, absolventka SPŠ v Brně a pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance HAMU v Praze (1989–1991), tanečního umění na JAMU v Brně (1990–1996) a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1995). Učit začala v ZUŠ Blansko (1987), poté působila v Hudební škole Yamaha (1999), v ZUŠ dr. Zbyňka Mrkose (2004–2011), v ZUŠ Charbulova Brno a v ZUŠ Dubňany. Dagmar Nejedlá byla dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). CVEKLOVÁ, Bohumíra a LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 85–87. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁷⁴ KLÍMOVÁ, Alžběta. Krásná Edita Kotziánová. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 1-21, s. 10. ISSN 1803-103X.

Pavlu Hraničkovou, pedagožku ze ZUŠ v Židlochovicích, pobočky Rajhrad, kde založila taneční obor (2006), a **Věru Pavůčkovou**, která od roku 1985 působí v ZUŠ Hodonín.

V Jihomoravském kraji je čitelně otištěna stopa meziválečného výrazového tance. Jeho živý odkaz je stále rozvíjen prostřednictvím dnešních osobností tance scénického, které dnes stojí za bohatým festivalovým, přehlídkovým, vzdělávacím a komunitním životem v kraji. Zdejší scénický tanec je velmi různorodý a barvitý. V kraji funguje úctyhodných padesát tanečních oborů

ZUŠ.¹⁷⁶ Hnutí scénického tance má v kraji i speciální místo, brněnské divadlo Barka, kde se již tradičně setkává s profesionální nezávislou scénou.

---

¹⁷⁵ Máčelová Jiřina (* 1926, † 2014), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Heleny Štěpánkové a Marty Aubrechtové. Působila v divadle Na Slupi a v Souboru písní a tanců Táni Hájkové. Do Brna následovala svého životního partnera (1952). Ve studiu tance pokračovala u Iva Váni Psoty a Věry Avratové a tančila v taneční skupině činohry brněnského divadla. Učit začala v roce 1960 v Domě pionýrů a mládeže (dnes SVČ) v Lužánkách. Od roku 1970 vyučovala v Lidové škole umění (dnes ZUŠ) v Brně-Židenicích. Jiřina Máčelová byla všestrannou tanečnicí, pedagožkou a choreografkou. Působila i jako metodička a organizátorka zájmové taneční činnosti v celém tehdejší Jihomoravském kraji. Byla členkou Ústředního poradního sboru pro dětské taneční kolektivy Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze, členkou odborné komise pro taneční obory LŠU Výzkumného ústavu pedagogického v Praze a zakládající členkou krajského poradního sboru pro moderní scénický tanec. V roce 2010 jí byla za celoživotní přínos v oblasti taneční výchovy udělena Cena Ministerstva kultury ČR. Z řady jejích pokračovatelek jmenujme Lenku Švandovou. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 92–93. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0.

¹⁷⁶ Sběr statistických údajů ve spolupráci s UR ZUŠ. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Jihomoravský kraj. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Iva Kulíková, 2022.

a

b

c

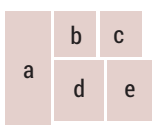
d

a Veronika Kolečkářová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

b Lenka Švandová. Foto Pavel Jasanský.

c Věrka Bělehrádková. Soukromý archiv Věrky Bělehrádkové.

d Hana Látalová Smičková v choreografii *Má Vlast – Vernisáž*. Soukromý archiv Hany Látalové Smičkové.

- a Elmarita Divišková. Soukromý archiv Alžbety Klímové.
b Jiřina Máčelová. Soukromý archiv Michala Máčela.
c Věra Pavůčková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2006. Foto Alena Crhová.
d Dagmar Nejedlá přebírá pamětní diplom. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2006. Foto Pavel Jasanský.
e Pavla Hraníčková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

Kraj Vysočina

a	b	a
c	d	b
		c
		d
- a GEN Žďár nad Sázavou v choreografii *Nepraktický, pranepatrný* (2016). Foto Ivo Mičkal.
b Apsara Jihlava v choreografii *Úzkost* (2018). Foto Ivo Mičkal.
c GEN Žďár nad Sázavou v choreografii *Křivky* (2017). Foto Ivo Mičkal.
d SZUŠ Havlíčkův Brod v choreografii *Kousek mého já* (2010). Foto Pavel Jasanaký.

Vysočina je krajem, který se v tanečním umění nemůže opírat o existenci profesionální taneční scény v některém z divadel. V Jihlavě má již řadu let své výrazné místo scénicky ztvárněný lidový tanec. Scénický tanec se v regionu také rozvíjí, nejintenzivněji v městských centrech volného času a základních uměleckých školách, ale dodnes je záležitostí spíše soliterní a je třeba si k němu najít cestu.

Ve Žďáru nad Sázavou pracuje **Hana Ludvíková**¹⁷⁷, která při zdejší ZUŠ Františka Drdly založila úspěšný taneční soubor **GEN**. Impuls k tomu přišel ve chvíli,

kdy se objevila skupina zaujatých potenciálních členů, jak uvedla zakladatelka souboru: „Sešel se silný ročník velmi šikovných děvčat, se kterými jsme měly potřebu více tvořit. Chtěly jsme s vytvořeným tancem jet do Brna na Taneční scénu, která byla organizována brněnskými Crazy Dancers (vedenými Michalem Popelkou) a byla koncipována jako inspirativní setkání. Ale musely jsme se nějak jmenovat. Nejprve se tedy v roce 1991 objevilo ‚G‘ jako Genty (Bruno), který nás inspiroval. [...] Časem jsme zjistily, že se to moderátorům špatně vyslovuje, tak jsme v roce 2002 ‚G‘ rozvi-

nuly na GEN, když už u těch dětí rozvíjíme ty skryté geny.“¹⁷⁸ Svou tvorbu soubor prezentoval na žďárských kulturních událostech: na festivalu **Divadlo-pohyb-tanec**¹⁷⁹ (1995–2004), na podzimních městských **Slavnostech jeřabin**¹⁸⁰ (1994–dosud) či na mezinárodním festivalu současného tance, pohybového divadla a nového cirkusu **KoresponDance**.¹⁸¹

V Jihlavě je vůdčí osobností scénického tance **Hana Zudová**¹⁸², která učí v ZUŠ Jihlava, kde také založila soubor renesančních tanců **L'Eredita** (1994), na jehož začátky vzpomíná takto: „Ta naše skupina

¹⁷⁷ Ludvíková Hana (* 1958), tanečnice, pedagožka, choreografka. V dětství se věnovala krasobruslení a umělecké gymnastice. Je absolventkou FTVS UK se specializací moderní gymnastika (1978–1982) a pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1986–1988). Učit začala v ZUŠ Žďár nad Sázavou (1984), kde působí dosud. Hana Ludvíková byla dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018) a zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 82–83. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁷⁸ LÖSSL, Jiří. GEN Žďár nad Sázavou aneb: S Hanou Ludvíkovou o taneční skupině a nejen o ní. *pam pam*, 2017, roč. 11, č. 1-17, s. 6–11. ISSN 1803-103X.

¹⁷⁹ Divadlo-pohyb-tanec byl festival tanečního a pohybového divadla pořádán v letech 1995–2004 sdružením pro taneční a pohybové divadlo „my“ v městském divadle Žďár nad Sázavou. Dramaturgii festivalu tvořila díla mladé české nezávislé scény s hosty ze Slovenska. Součástí byly vzdělávací semináře a krajská přehlídka scénického tance mládeže a dospělých, kam přijížděly soubory z celé republiky. LÖSSL, Jiří. *Almanach: Malé ohlédnutí za deseti ročníky festivalu*. Žďár nad Sázavou: „my“ sdružení pro taneční a pohybové divadlo, 2004. 20 s. Součást programové brožury Divadlo-pohyb-tanec, Žďár 2004. Soukromý archiv Jiřího Lössla.

¹⁸⁰ Slavnosti jeřabin jsou slavnosti města, které se konají vždy na přelomu měsíců srpna a září již téměř třicet let ve Žďáru nad Sázavou – městě s památkou UNESCO.

¹⁸¹ KoresponDance je mezinárodní festival současného tance, pohybového divadla a nového cirkusu, největší site-specific festival současného tance v České republice. Koná se od roku 2009, od roku 2013 v prostorách zámku Žďár nad Sázavou. Řada představení je připravována speciálně pro festival, [...] který v sobě propojuje pohybové i myšlenkové trendy zemí tří kontinentů. [...] Organizátorem festivalu je nezisková organizace Centrum choreografického rozvoje SE.S.T.A., jehož ředitelkou je Marie Kinsky. *O festivalu* [online]. Dostupné z: <https://www.korespondance.cz/cs/o-festivalu.html> [cit. 2023-08-04].

¹⁸² Zudová Hana (* 1960), tanečnice, kulturoložka, pedagožka, choreografka, žačka Heleny Navrátilové a Miloše Šimsy (LŠU Jihlava). Je absolventkou Filozofické fakulty UPOL, obor teorie kultury (1980–1985) a doplňujícího studia pro taneční pedagogy na Konzervatoři Duncan centre v Praze (1993–1994). Učit začala v LŠU v Telči (1979–1980), po dokončení studií pak v Olomouci v LŠU Jihlava (1985–dosud). Založila soubor renesančních tanců L'Eredita (1994). Hana Zudová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 103–105. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

se jmenovala L'Eredita, což v italštině znamená dědictví. [...] Už v roce 1995 jsme měli první vystoupení na zámku v Dačicích, pak jsme přešli na Červenou Lhotu a tam jsme byli ubytováni přímo na zámečku a zase celý ten týden jsme tam pobývali a na nádvoří nebo před zámkem tančili. A tak se nám podařilo objet několik hradů, zámků, dokonce jsme vyjeli i do Rakouska. V těch počátcích jsme měli i živou muziku."¹⁸³ Svou lásku k tanci dělila Hana Zudová mezi tance historické, které sama tančila, a tanec scénický, ke kterému vede své žáky.

Dnes je její kolegyní i její žačka **Dita Zahálková**, absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze a JAMU v Brně. Ve výčtu úspěšných pedagožek a tanečních tvůrkyň regionu by neměla chybět **Jana Šilarová**, pedagožka SZUŠ Havlíčkův Brod.

V kraji Vysočina se hnutí scénického tance dlouhodobě opírá zejména o výrazné osobnosti, kterých sice není mnoho, ale vždy dokázaly přinést jasné formotvorné impulsy svou taneční aktivitou: založily výrazné taneční uskupení, daly podnět k založení festivalu či přehlídky.

---

¹⁸³ II. rozhovor, 1. část s Hanou Zudovou vedla Lucie Hlaváčková, 6. 8. 2021, textový přepis, s. 11. Sbíрка Živá minulost scénického tance. Digitální databáze Živá minulost scénického tance, NIPOS, 2015–2023.

a

b

c

- a Hana Ludvíková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2016. Foto Ivo Mičkal.
- b Hana Zudová. Soukromý archiv Hany Zudové.
- c Dita Zahálková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2019. Foto Ivo Mičkal.

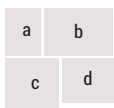

Jihočeský kraj

a	b
c	d

- a TO ZUŠ Vodňany v choreografii *Tento večer* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 b TO ZUŠ Vodňany v choreografii *Different twin* (2018). Foto Ivo Mičkal.
 c TO ZUŠ Vodňany v choreografii *Dotek Maleviče* (2020). Foto Ivo Mičkal.
 d TO ZUŠ Sezimovo Ústí v choreografii *Slyším trávu růst* (2013). Foto Ivo Mičkal.

- a TO ZUŠ Sezimovo Ústí v choreografii *Něco tu je* (2011). Foto Ivo Mičkal.
 b T-Dance Písek v choreografii *Bez nápadu* (2021). Foto Ivo Mičkal.
 c Dzandzare České Budějovice v choreografii *Křehké časy* (2016). Foto Ivo Mičkal.
 d T-Dance Písek v choreografii *Romeo, Julie a tma* (2014). Foto Ivo Mičkal.

Jihočeský kraj je jedním z regionů, kde má na rozvoj scénického tance významný vliv stálá divadelní scéna se stabilním tanečním souborem – Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích. Odtud, po skončení taneční kariéry, vyšla řada pedagogických osobností taneční výchovy. Dnes jsou svou tvůrčí činností výrazné zejména: **Miluše Šindlerová**¹⁸⁴, která vyučuje v TO ZUŠ Vodňany (od roku 2002), kde také založila čistě chlapeckou skupinu (2006),¹⁸⁵ a **Naděžda Kabelová**¹⁸⁶, která vyučuje v ZUŠ Vítězslava Nováka Jindřichův Hradec (od roku 2012) a která rovněž vede i čistě chlapeckou skupinu¹⁸⁷.

Druhým významným centrem v regionální metropoli, kde se daří scénický tanec rozvíjet, je DDM České Budějovice. Při něm působí taneční skupina **Moderna**, kterou vede Marie Tůmová, žačka Vladimíry Strnadlové (ZUŠ Třeboň). Působila zde i Taneční skupina **Dzandzare**, kterou založily žačky Jany Žigárdyové¹⁸⁸, absolventky TO ZUŠ B. Jeremiáše. V letech 2010–2016 skupinu vedla Magdalena Zikmundová (* 1989) spolu s Šárkou Benedovou (* 1988), která byla i choreografkou. Když se vzdálíme od jihočeské metropole, vynoří se tvůrčí osobnost **Drahomíry**

Štěrbové¹⁸⁹, která vedla děti a mládež v TO ZUŠ Sezimovo Ústí v letech 1979–2019. Taneční výchova pro ni měla podle jejích slov jeden hlavní smysl: „Přestože mě samotnou tanec od malička naplňoval radostí, když jsem prvně vstoupila na taneční sál jako pedagog, cítila jsem nejistotu. Velká nejistota, jestli to zvládnu, jestli to budu umět. Trvalo to nějakých deset let, než jsem se ‚zpracovala‘, než jsem si našla svoji cestu, jak to, co umím a co mě samotnou naplňuje, předat i dětem tak, aby i ony z toho měly radost. A to byl asi i můj největší cíl a ideál: podělit se o svou zkušenost a přivést

¹⁸⁴ Šindlerová Miluše (* 1968), tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU. Miluše Šindlerová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). Byl jí udělena Cena města tance na 34. celostátní přehlídce scénického tance mládeže a dospělých Tanec tanec... 2020. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance: Kutná Hora 2004–2008*. Praha: NIPOS- ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008, s. 94–96. Pohyb; sv. 8. ISBN 978-80-7068-225-8.

¹⁸⁵ Miluše Šindlerová. *Sbírka Tanec jako záliba v regionech, Jihočeský kraj*, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Naďa Kabelová, 2022.

¹⁸⁶ Kabelová Naděžda (* 1973), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Evy Kostolányiové (LŠU Strakonice), absolventka katedry tance pražské HAMU (v Bc. stupni obor choreografie, v MgA. stupni obor pedagogika tance). Po dokončení gymnázia (1991) se stala elévkou Jihočeského divadla v Českých Budějovicích, následně jeho sólistkou (200–2012), poté externí pedagožkou a tanečnicí baletního souboru (2012–2016) tamtéž. Od roku 2012 působí také jako pedagožka v TO ZUŠ Vítězslava Nováka v Jindřichově Hradci. Naděžda Kabelová je krajskou předsedkyní taneční sekce ZUŠ a členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. BULÍNOVÁ, Karolína. Naděžda Kabelová aneb Ta, která se nevzdává. *pam pam*, 2023, roč. 17, č. 1-23, s. 28–33. ISSN 1803-103X.

¹⁸⁷ *Tamtéž*.

¹⁸⁸ Žigárdyová Jana (* 1947), tanečnice, pedagožka. Absolventka pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU. Učila v TO ZUŠ B. Jeremiáše České Budějovice (1986–2006), kde vychovala řadu talentů, mimo jiné Šárku Benedovou (dříve choreografka taneční skupiny Dzandzare při DDM České Budějovice, dnes nezávislá tanečnice a saxofonistka působící např. v uskupení Tantehorse).

¹⁸⁹ Štěrbová Drahomíra (* 1960), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Ireny Zámstné (* 1908), po které TO ZUŠ Sezimovo Ústí převzala (1979–2019). Dnes (od roku 2020) učí v ZUŠ Sezimovo Ústí její žačka Markéta Švecová, roz. Heřmanová. Drahomíra Štěrbová je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádný tvůrčí přínos, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti rozvoje oboru scénického tance mládeže a dospělých (2022). LÖSSL, Jiří. *Blahopřejeme Drahomíře Štěrbové: přivést děti tancem k radosti*. *pam pam*, 2020, roč. 14, č. 1-20, s. 3. ISSN 1803-103X.

děti tancem k radosti.¹⁹⁰ Počet jejích choreografií uvedených na celostátních přehlídkách v Kutné Hoře i v Jablonci je úctyhodný.

Ve výčtu tvůrčích osobností by neměly chybět ani **Gabriela Kroutilová**¹⁹¹, která nedlouho po svém absoltoriu založila úspěšné taneční studio **T-Dance Písek**, a **Alice Janotová**¹⁹², jež převzala pomyslnou pedagogickou štafetu po své učitelce v ZUŠ Strakonice. V TO ZUŠ Třeboň působí **Vladimíra Strnadlová**¹⁹³, která má v tanci nejraději chvíle, „když se propojuje duše s tělem a vzniká křehká krása, která

je ve vzájemném přijetí, v přítomnosti, ve svobodě.“¹⁹⁴

Na rozvoj scénického tance v Jihočeském kraji má výrazný vliv stálá divadelní scéna v Českých Budějovicích s baletním souborem. Některé tamní tanečnice se po skončení taneční kariéry a absolvování pedagogického vzdělání uplatnily jako pedagožky taneční výchovy a některé z nich se projevily jako výrazné osobnosti tvořivé taneční výchovy či tvorby pro čistě chlapeckou skupinu. Neméně významným zdrojem kvalitní tvůrčí práce je metropolitní DDM České Budějovice.

---

¹⁹⁰ *Tamtéž.*

¹⁹¹ Kroutilová Gabriela (* 1987), absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze, založila taneční studio T-Dance Písek (2013).

¹⁹² Janotová Alice (* 1982), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Evy Kostolányiové, absolventka katedry tance pražské HAMU (pedagogika tance, specializace lidový tanec). Učit začala v TO ZUŠ Strakonice (2009) po své učitelce Evě Kostolányiové. Janotová Alice. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, Jihočeský kraj, s. 1. Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS. Zpracovala Naďa Kabelová, 2022.

¹⁹³ Strnadlová Vladimíra (* 1965), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Jindry Topinkové (DK Příbram), absolventka Lidové konzervatoře Praha, obor moderní tanec (1985–1986, vedoucí pedagožka Ivanka Kubicová), pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1991–1994), Tanečního centra Praha (1994–1997). Učila v DK Příbram (1986–1990), v pohybovém studiu Vltavská v Praze (1995–2000), v ZUŠ Bajkalská v Praze-Vršovicích a v ZUŠ Na Proseku v Praze 9 (2000–2005), následně v ZUŠ Třeboň (2005–dosud). LÖSSL, Jiří a CVEKLOVÁ, Bohumíra. Kutná Hora 2009–2018: *10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 256–257. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁹⁴ *Tamtéž.*

a

b

c

d

e

- a Naděžda Kabelová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
 b Gabriela Kroutilová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2019. Foto Ivo Mičkal.
 c Drahomíra Štěrbová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2013. Foto Ivo Mičkal.
 d Alice Janatová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.
 e Miluše Šindlerová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

Dzandzare České Budějovice v choreografii *V zajetí UKV* (2014).
Foto Ivo Mička.

Středočeský kraj

TO ZUŠ Čelákovice v choreografii *Náladová* (2012).
Foto Ivo Mičkal.

a	b
c	d
- a Manaz Sedlčany v choreografii *Vzpomínka č. 6, 28, 8621...* (2011). Foto Ivo Mičkal.
 b Taneční studio ELPÉ Příbram v choreografii *Memento* (2022). Foto Ivo Mičkal.
 c Manaz Sedlčany v choreografii *Myslenky* (2015). Foto Ivo Mičkal.
 d TO ZUŠ Čelákovice v choreografii *Rekviem za sen* (2018). Foto Ivo Mičkal.

Středočeský kraj tvoří soustředný prstenec okolo hlavního města Prahy, kde není snadné najít prostor pro společnou koncentrovanou a kontinuální práci, kterou scénický tanec dlouhodobě vyžaduje. Překvapivě je to ale kraj, kde se po řadu let konaly a konají celostátní přehlídky scénického tance mládeže a dospělých (Sedlčany 1977–1984, Mladá Boleslav 1987–1993) i dětských skupin scénického tance (Kladno 1968–1990, Kutná Hora 1992–dosud). V současnosti nemá v kraji scénický tanec společný regionální ráz, spíš nalezneme jednotlivá centra spojená s konkrétními osobnostmi. Taneční soubor **Manaz** Sedlčany a Sedlec-Prčice¹⁹⁵ založila a vede

Vendula Dědová¹⁹⁶, která pedagogicky úspěšně působí v ZUŠ Sedlčany a jejíž tvůrčí otisk je zřetelný i v kontextu celostátních přehlídek. Její žačka **Alena Svatošová** vyučuje v ZUŠ Sedlec-Prčice, kde vede i čistě chlapeckou skupinu. V nedaleké Příbrami založila **Lucie Hlaváčková**¹⁹⁷ bezprostředně po svém absolutoriu na Konzervatoři Duncan centre v Praze **taneční studio ELPÉ** Příbram. Alena Svatošová i Lucie Hlaváčková, ač velmi mladé, dobře pedagogicky vybavené, již prezentují kvalitní výsledky své tvůrčí práce s dětmi a mládeží. Když se přiblížíme k Praze, nelze minout Dobřichovice, kde **Hana Tuháčková**¹⁹⁸ založila **Taneční studio Dobřichovice**. Od roku 2010 organizuje pravidelně festi-

val **Tanec v babím létě**, který se koná v romantických prostorách Lesního divadla v Řevnicích a je koncipován jako přátelské setkání tanečníků a pedagogů všech věkových skupin. O tom, co pro ni znamenalo setkávání s významnými osobnostmi ve Studiu komorního tance, kde sama v mládí tančila, řekla: „Jarmila Jeřábková a Eva Blažičková byly pedagogickými vzory v taneční výchově, s Jarkou Hojtašovou a jejím tanečním souborem Bosí jsem spolupracovala na přípravě a vedení letních tanečních soustředění, s manžely Látalovými jsem rovněž spolupracovala na letních dětských táborech a Pavel Jurkovič, propagátor Orffschule, byl pro mě vzorem skladatele hudby pro děti.“¹⁹⁹

¹⁹⁵ Manaz je keltské označení pro lidské společenství. Taneční soubor založený v roce 2010 Vendulou Dědovou toto poselství naplňuje – nesdružuje pouze žáky ZUŠ, ale i jejich rodiče, někdy i prarodiče a každého, kdo má chuť se souborem tvořit, ať už jako tanečník, muzikant, výtvarník, či v technickém zázemí. LÖSSL, Jiří a CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 240–241. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁹⁶ Dědová Vendula (* 1978), tanečnice, pedagožka, choreografka, žačka Jaroslavy Krejčové (LŠU Sedlčany). Absolventka Konzervatoře a Vyšší odborné školy Jaroslava Ježka v Praze a současně Karlínského gymnázia v Praze 8 (1992–1996), poté studia pedagogiky ve Vzdělávacím institutu Středočeského kraje v Nymburku. Učit začala v ZUŠ Sedlec-Prčice (1996), později v ZUŠ Sedlčany, kde působí dodnes. Vyučovala také v ZUŠ J. Slavíka v Hořovicích (2016–2019). Založila taneční soubor Manaz (2010), s nímž organizovala i mezigenerační kulturní projekty. Vendula Dědová byla krajskou uměleckou vedoucí tanečních oborů pro Středočeský kraj (2016–2019) a organizátorkou krajských přehlídek scénického tance pro Středočeský kraj (2014–2019). Je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 240–241. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁹⁷ Hlaváčková Lucie (* 1988), roz. Plachá, tanečnice, pedagožka, choreografka. Absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze (2009) a katedry tance HAMU. Zakladatelka tanečního studia ELPÉ v Příbrami. Studio má od roku 2019 pobočku i v Praze, Dobříši a Drážkově. Každý rok pořádá představení v Divadle A. Dvořáka Příbram s názvem Spojení tancem. Lucie Hlaváčková je členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec a organizátorkou krajské přehlídky scénického tance mládeže a dospělých pro Středočeský kraj.

¹⁹⁸ Tuháčková Hana (* 1966), tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Heleny Metličkové, posléze Evy Blažičkové. Členka Studia komorního tance (od 1983). Absolventka Pedagogické fakulty UK, obor učitelství pro první stupeň základní školy s rozšířenou hudební výchovou (1985–1989), tamtéž obhájila disertační práci na téma Odkaz Isadory Duncanové pro rytmickou výchovu v novém pojetí tělesné výchovy na základních školách (1990). Učit začala již v době gymnaziálních studií taneční a rytmickou výchovu při Osvětové besedě v Dobřichovicích a Všenorech (1983), působila jako pedagožka v LŠU v Malé Štupartské v Praze 1 vedle své učitelky Evy Blažičkové (1988), po ukončení VŠ nastoupila jako taneční pedagožka v LŠU v Říčanech (1990–1991), poté působila v ZUŠ v Praze 2 (1991–1995), následně v tanečním studiu Bosí Jarky Hojtašové (1995–1998). V roce 1998 založila soukromé Taneční studio Dobřichovice, od roku 2006 se navíc věnuje i projektu Tanec do škol a učí v MŠ a ZŠ Josefa Kubálka ve Všenorech. LÖSSL, Jiří a CVEKLOVÁ, Bohumíra. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 262–263. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

¹⁹⁹ *Tamtéž.*

V nedalekých Černošicích působí její spolutanečnice ze Studia komorního tance **Marcela Látalová**²⁰⁰. Jaké to bylo, chodit k mamince do souboru, vzpomínala dcera Barbora: „A pak [...] my jsme náramně fungovali jako parta. Moji rodiče, kteří tančili, a Slováčkovi, kteří dělali v Černošicích divadlo, pro nás každoročně organizovali letní tábor, pokaždé v jiném místě, kde se aktuálně tvořilo divadelní představení s písněmi a tanci. Takže to nebylo jenom, že bychom spolu chodili na kroužek. S řadou z nich se setkáváme dodnes, přestože už nikdo z nás v Černošicích nebydlí. Ale máme tam naše rodiče, navštěvujeme je, a když se tam někdo vyskytne, tak dá o sobě vědět ostatním. A tak se scházíme dodnes.“²⁰¹

V Čerčanech se čerstvě usídlila a svůj taneční otisk v regionu tvoří **Michaela Suša**²⁰². O smyslu, který vidí ve své práci, řekla: „Nestojím o to, aby z každého žáka byl budoucí profesionální tanečník. Stačí mi, když v nich jako pedagožka vzbudím takový zájem, že se tanec stane součástí jejich života.“²⁰³

V Čelákovcích celoživotně působí **Alena Smržová**²⁰⁴, která si vychovala i svou následovnici. Svoji činnost vnímala především ve vztahu k žákům: „Tohle vyprávění berte jako zpověď obyčejné učitelky tance na ZUŠ, kterých jsou možná stovky a které možná ani po přehlídkách, soutěžích a ocenění neprahnou. A já myslím, že ocenění ani není třeba. Hlavní je probouzet v dětech cit pro tanec a kulturu

obecně, aby uměly ocenit umění druhých a samy ze své zkušenosti věděly, že když chtějí uspět, není to nikdy zadarmo.“²⁰⁵

Středočeský kraj je regionem, kde se řadu let konaly a konají celostátní přehlídky scénického tance (dnes v Kutné Hoře). Z velkého množství tanečních oborů ZUŠ a soukromých tanečních studií se vydělují výrazné osobnosti, které udávají směr hnutí scénického tance v jednotlivých mikroregionech svým pojetím výuky a tvorby a akcemi, které organizují, jako jsou přehlídky, festivaly, komunitní divadla apod. Formují tak kolem sebe umělecky a divácky spřízněnou společnost.

²⁰⁰ Látalová Marcela (* 1951), tanečnice, pedagožka, choreografka. Členka souboru Josefa Vycpálka (od roku 1969). Absolventka Filozofické fakulty UK, obor estetická výchova – hudební výchova (1970–1975), současně Lidové konzervatoře v Praze, obor lidový tanec, dále pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU (1982–1985). Významné bylo setkání s Jarmilou Jeřábkovou a Evou Blažíčkovou. Spolu se svým manželem se stala členkou Studia komorního tance (1981–1987). Od roku 1975 byla pedagožkou estetické výchovy na Gymnáziu Elišky Krásnohorské v Praze-Michli, poté učitelkou hudební výchovy na ZŠ v Černošicích a lektorkou tance v KD Černošice. Následně pedagožkou tanečního oboru ZUŠ v Černošicích (1986–2018), kde založila dětský taneční soubor Prámínek a ve svém osobitém pojetí se opět vrátila k pramenům své inspirace v lidovém umění. Marcela Látalová je autorkou desítek choreografií, které získaly řadu ocenění na přehlídkách dětských skupin scénického tance, dětských skupin folklorního tance i soutěžních přehlídek tanečních oborů základních uměleckých škol. V roce 2008 jí byla udělena Cena ministerstva kultury v oboru zájmových uměleckých aktivit za dlouholetou činnost věnovanou rozvoji tanečního umění. CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968-2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005, s. 90–92. Pohyb; sv. 4. ISBN 80-7068-195-0.

²⁰¹ LÖSSL, Jiří. Rodinné stříbro aneb Když jablko nepadá daleko od stromu: Marcela Látalová ve vzpomínkách své dcery Bary. *pam pam*, 2018, roč. 12, č. 2-18, s. 11–13. ISSN 1803-103X.

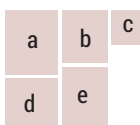
²⁰² Suša Michaela (* 1979), roz. Komárková, tanečnice, pedagožka, choreografka. Žačka Miroslavy Vydrové, následně Zlatuše Bartošové. Absolventka Konzervatoře Duncan centre v Praze (1997–2002). Učit začala v ZUŠ Lounských Praha (2002–2010), kde působila od 2008 jako pedagožka i její spolužačka Tereza Herynková. Dále spolupracovala s choreografkou Bárou Látalovou v Dětském studiu divadla PONEC (2011–2015). V roce 2012 založila z podnětu maminek taneční kroužek pro předškolní děti v Čerčanech. Na konci školního roku pravidelně vystupují v zahradách Hospice Dobrého Pastýře v Čerčanech s projektem Roztančená zahrada a v lednu vítají tancem Nový rok. V roce 2016 se zapojila do projektu Tanec školám. Kromě přehlídek se účastnila pravidelně festivalů Tanec v babím létě v Řevnicích a Tanec mezi městy v divadle Barka v Brně. Michaela Suša je členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. Kutná Hora 200–2018: *10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 258–259. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

²⁰³ *Tamtéž*.

²⁰⁴ Smržová Alena (* 1957), pedagožka, choreografka. Pochází z muzikální rodiny. Byla žačkou rytmiky v LŠU Čelákovice a oddílu moderní gymnastiky, od osmnácti let trenérkou a rozhodčí. Je absolventkou kurzů Evy Blažíčkové v Praze ve Štupartské ulici a pětisemestrálního doplňkového studia pro pedagogy tance na katedře tance pražské HAMU. Učit začala v nově vznikajícím tanečním oboru LŠU Jana Zacha Čelákovice (1981), kde učí dodnes. SMRŽOVÁ, Alena. ZUŠ Čelákovice: autoportrét Aleny Smržové, vedoucí TO. *pam pam*, 2019, roč. 13, č. 3-19, s. 8–9. ISSN 1803-103X.

²⁰⁵ *Tamtéž*.

a Marcela Látalová. Soukromý archiv Marcely Látalové.

b Michaela Suša. Soukromý archiv Michaely Suši.

c Hana Tuháčková. Soukromý archiv Hany Tuháčkové.

d Lucie Hlaváčková při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka dětských skupin scénického tance Kutná Hora 2019. Foto Ivo Mičkal.

e Vendula Dědová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.

Hlavní město Praha

Freedom TŠ Hes Praha v choreografii *Watina II.* (2014).
Foto Ivo Mičkal.

a	b
c	d

- a MJ studio Praha v choreografii *Tóny srdce* (2011). Foto Ivo Mičkal.
 b Freedom 4 TŠ Hes Praha v choreografii *Tango* (2012). Foto Ivo Mičkal.
 c TO ZUŠ Klapkova Praha v choreografii *Konkurz na diváka* (2019). Foto Ivo Mičkal.
 d TO ZUŠ Klapkova Praha v choreografii *Uzemnění* (2017). Foto Ivo Mičkal.

a

b

a TO ZUŠ Klapkova Praha v choreografii *Hmatatelná křehkost* (2015). Foto Ivo Mičkal.

b TO ZUŠ Klapkova Praha v choreografii *Konkurz na diváka* (2019). Foto Ivo Mičkal.

c TO ZUŠ Lounských Praha v choreografii *Třeba jen na chvíli* (2018). Foto Ivo Mičkal.

d TO ZUŠ Lounských Praha v choreografii *Jedinou cestou, jak vyléčit zranění duše, je vypovídat se...* (2016). Foto Ivo Mičkal.

Praha hraje v hnutí scénického tance roli centra, kde sídlí Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPPOS), zastřešující organizace mapující a podporující aktivity skupin a tvůrců v celé republice, a řada vzdělávacích institucí. Před rokem 1989 bylo dominantní postavení Prahy zvlášť patrné. Od šedesátých let 20. století v ní působily nejvýznamnější soubory scénického tance, jako byly: Studio komorního tance, Vysokoškolský umělecký soubor (VUS), Skupina Jiřího Rebce či TS Impuls. Dnes však vedle centra dění představuje i jakýsi zvláštní region s rozmanitou strukturou různě změřených skupin a tvůrců, s lokálními osobnostmi a centry, sítí vztahů a vlivů. Amatérské taneční hnutí bylo právě odsud již od počátku šedesátých let 20. století vydatně syceno ze dvou hlavních zdrojů. Ten první navazoval na meziválečný výrazový tanec a byl osobitě prezentován především **Studiem komorního tance** Evy Blažičkové.

Idea rozvíjení dědictví výrazového tance vyústila po událostech roku 1989 v založení Konzervatoře Duncan centre (dnešní název), profesionální školy s kořeny v amatérském dění. Druhý formotvorný základ hnutí scénického tance byl inspirován novými tanečními styly přicházejícími z Ameriky, zejména jazz dance a z něho vycházejícího džezbaletu, později moderního tance, hlavně techniky Marthy Grahamové. Tento proud byl prezentován především **Vysokoškolským uměleckým souborem** (VUS) pod vedením Františka Pokorného a později Ivanky Kubicové a Jana Hartmanna. I z tohoto původně amatérského prostředí vznikla po roce 1989 nová profesionální škola, Taneční centrum Praha – konzervatoř.²⁰⁶ Z této živné půdy tanečního vzdělávání vzešla na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století řada nových uskupení, která se prezentovala na prvních celostátních přehlídkách scénic-

kého tance mládeže a dospělých²⁰⁷. O **Vysokoškolském uměleckém souboru**²⁰⁸, **Studiu komorního tance**²⁰⁹ Evy Blažičkové, **Soudobém tanečním divadle**²¹⁰ Jiřího Rebce i **tanečním studiu Impuls**²¹¹ Josefa Prouzy podrobně pojednává publikace *Tanec jako záliba*. V regionální perspektivě se vynořují další soubory a skupiny, které tvořily a tvoří obraz scénického tance v Praze. Již zmiňované **taneční studio Impuls** (1975), které existuje bezmála 50 let, mělo stejné sídlo – Karlínské Spektrum – jako další dvě výrazná taneční uskupení, která obě vznikla v roce 1987. Jsou to: **MJ Studio**²¹², jehož zakladatelkou a dvorní choreografkou je dodnes **Milana Ježková** (celostátních přehlídek se účastnila mezi lety 1992–2011), a skupina **BanDance**²¹³, kterou založil a umělecky vedl **Jan Schmidt** (celostátních přehlídek se účastnil mezi lety 1998–2017). Tento trojlístek tanečních souborů Karlínského Spektra se řadí k vůbec největším stálým

²⁰⁶ Podrobně GREMLICOVÁ, Dorota, LÖSSL, Jiří a NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba: amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPPOS, 2021. Pohyb; 18. svazek. ISBN 978-80-7068-368-2.

²⁰⁷ Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých se koná od roku 1977. Nejprve v Kulturním domě Josefa Suka v Sedlčanech (1977–1984), pak v Divadle Jaroslava Průchy v Mladé Boleslavi (1987–1993), následně v Roškotově divadle v Ústí na Orlicích (1993–2002) a od roku 2003 se koná v Jablonci nad Nisou v Městském divadle a v Eurocentru. CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *25 národních a celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých 1977–2011*. Praha: NIPPOS- ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2011. Pohyb; sv. 13. ISBN 978-80-7068-009-4.

²⁰⁸ Vysokoškolský umělecký soubor (VUS) se příchodem Františka Pokorného (1961) stal souborem, který se orientoval na jazzový a moderní tanec. Od roku 1971 vedl VUS Jiří Rebec, který založil tzv. přípravku. K umělecké spolupráci přizval Jana Hartmanna, Ivanku Kubicovou a Marcelu Benoniovou. Od roku 1980 vedli VUS Vlasta Schneiderová a Antonín Schneider, v roce 1994 na jeho základech vzniklo Taneční centrum Praha – konzervatoř, o. p. s, v roce 1997 oficiálně zařazené do sítě škol s 1.–4. ročníkem.

²⁰⁹ Studio komorního tance I. vzniklo z bývalých členek taneční skupiny Jarmily Jeřábkové v roce 1975, kdy převzala vedení souboru Eva Blažičková. Následně na jeho činnost navázalo Studio komorního tance II, v letech 1990–1992 pak z talentovaných žáků Studio komorního tance III. V roce 1992 vznikla Konzervatoře Duncan centre v Praze (dnešní název).

²¹⁰ Soudobé taneční divadlo založil v roce 1980 Jiří Rebec nejprve jako Experimentální skupinu Kulturního domu hl. m. Prahy, od roku 1984 působí jako Skupina scénického tance Kulturního domu hl. m. Prahy, po roce 1989 jako Soudobé taneční divadlo Jiřího Rebce.

²¹¹ Taneční studio Impuls založil v roce 1975 Josef Prouza v Mnichově Hradišti, se svým odchodem na VŠ do Prahy přestěhoval Josef Prouza i taneční studio. TS Impuls od roku 1977 sídlí v Praze a dnes funguje pod vedením Radka Lüftnera.

²¹² MJ Studio založila v roce 1987 Milana Ježková, která je uměleckou vedoucí tohoto studia dodnes.

²¹³ BanDance založil v roce 1987 Jan Schmidt jako skupinu Banda, od roku 2002 používali označení BanDance a společně s Janem Schmidtem se na tvorbě podílela i dvojice D. S. PoSkoč (Poláček, Skočdopole). Skupina činnost ukončila v roce 2017. Jan Schmidt byl dlouholetým členem odborné rady NIPPOS pro scénický tanec, je držitelem Ceny ministerstva kultury v oboru zájmových uměleckých aktivit za dlouholetou činnost věnovanou rozvoji oboru, a to především v oblasti pedagogiky na školách (2006).

pražské amatérské taneční scény. K nim je třeba přiřadit další pozoruhodný subjekt – chrudimské taneční studio **Věry Veselé**. Založeno bylo sice v Chrudimi (1971), ale v roce 1986 přesídlilo pod novým názvem **Pop Balet**²¹⁴ do Prahy, kde působí dodnes. Na celostátních přehlídkách se prezentovalo zejména v letech 2006–2010, již pod uměleckým vedením **Majky Piskořové Veselé**, dcery zakladatelky Věry Veselé.

Na přelomu milénia, konkrétně v desetiletí 1993–2003, se na celostátních přehlídkách výrazně prezentovalo taneční uskupení **Domino**²¹⁵ založené **Lenkou Ottovou**, které se postupně transformovalo v profesionální studio Dance Perfect se sídlem v paláci Metro na Národní třídě, kde sídlilo i legendární studio Jarmily Jeřábkové. Současně se v letech 1993–1998 prezentovalo nadějně uskupení **Antares** vedené **Vlastimilem Červem**, které však jeho odchodem ze souboru zaniklo. V letech 1999–2004 existovalo pozoruhodné taneční uskupení **Akcent Dance** vedené

Lucií Mírkovou, i to ale s odchodem zakladatelky zaniklo. **Bla Bla Du** byl počín existující v letech 2002–2007. Vzešel z produkční spolupráce tanečníka a pedagoga **Jaroslava Langmaiera**, který vytvářel zázemí pro taneční skupinu, a britského hudebníka Paula Paveyho, který komponoval hudbu a pohyb. Zmíněná uskupení na přelomu milénia vznikla i zanikla, případně se transformovala do vzdělávacího centra (studio Dance Perfect, s.r.o.).

Řada dnes v Praze působících amatérských tanečních souborů má vedoucí s profesionálním tanečnickým i tanečně pedagogickým vzděláním. Mezi ně patří **taneční soubor ZUŠ Klapkova**²¹⁶, který umělecky tvaruje **Mirka Eliášová** a který se prezentuje na celostátních přehlídkách od roku 2001. Stejně tak se účastní přehlídek skupina **Freedom TŠ Hes**²¹⁷ vedená **Leonou Kubešovou**. **Taneční soubor ZUŠ Lounských**²¹⁸, který dnes umělecky vede **Tereza Herynková**, můžeme na celostátních přehlídkách

vidět od roku 2007, stejně jako skupinu **Švih ZUŠ Jižní Město**²¹⁹ pod uměleckým vedením **Evy Ornstové**.

Praha byla a je centrem tanečního vzdělávání. Nachází se tu nevyšší akademické pracoviště tanečního oboru, katedra tance Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění, několik tanečních konzervatoří, řada soukromých studií a škol a síť tanečních oddělení ZUŠ. Najdeme zde taneční scény (Ponec) a nezávislé taneční skupiny. Formování hnutí scénického tance výrazně ovlivnila činnost pražské Lidové konzervatoře, Vysokoškolského uměleckého souboru, Studia komorního tance aj. Dnes je to region, kde se na hnutí scénického tance podílí rozmanitá škála soukromých tanečních studií, tanečních oborů ZUŠ, tanečních skupin a uskupení, které představují pestrou směsici forem, stylů, metod a postupů, ze kterých vznikají velmi osobité tvůrčí počiny. Výrazné osobnosti tohoto regionu jsou často spjaté i s akademickým pracovištěm.

²¹⁴ Pop Balet založila Věra Veselá jako Taneční studio Věry Veselé v roce 1971 v Chrudimi. V roce 1986 studio přesídlilo do Prahy a přijalo označení Pop Balet. Dnes je výběrovým souborem Taneční školy InDance a jeho uměleckou vedoucí je její dcera Majka Piskořová Veselá.

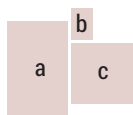
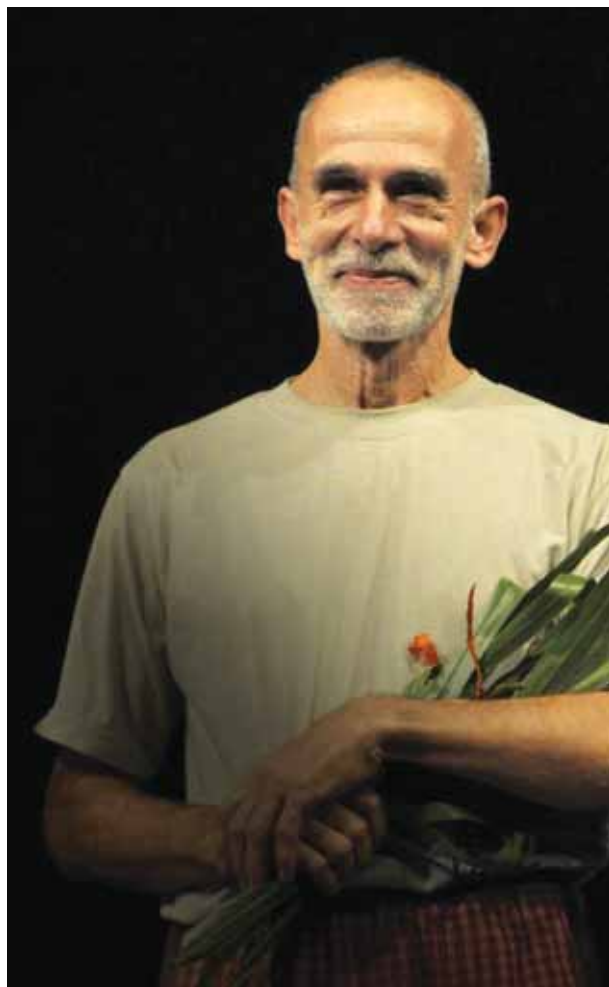
²¹⁵ Domino umělecky vedla Lenka Ottová. V roce 1992 otevřela soukromé taneční studio Dance Perfect, v roce 1996 založila taneční soubor DOMINO Dance Company a v roce 2006 nezávislý profesionální soubor DOT504.

²¹⁶ Taneční soubor ZUŠ Klapkova je skupina žáků a absolventů, které mentoruje Mirka Eliášová. Mirka Eliášová je absolventkou HAMU Praha a zde obhájila i svou disertační práci. Je pedagožka tamtéž, současně působí v ZUŠ Klapkova Praha. Mirka Eliášová je dlouholetou členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec, je držitelkou zvláštního ocenění NIPOS, p. o. MK, za mimořádnou pedagogickou práci, taneční tvorbu a dlouhodobé výrazné výsledky v oblasti tvořivé taneční výchovy dětí (2018). Udělena Cena města tance 2014 a 2018. LÖSSL, Jiří; CVEKLOVÁ, Bohumíra. Kutná Hora 2009–2018: *10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019, s. 242–243. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

²¹⁷ Freedom TŠ Hes založila v roce 1995 Leona Kubešová na prázdninové škole tance v Hlušicích společně s Janem Crhou. Vznikla Freedom Dance Company zaměřená na diskotekový tanec. Od roku 1998, kdy Jan Crha ze skupiny odešel, se Freedom zaměřuje na moderní a scénický tanec. Je součástí velké rodiny skupin v TŠ HES, do které patří také Fridolín, MiniFridolín a MikroFridolín. Vede je Leona Kubešová, absolventka katedry tance HAMU Praha, pedagožka na Pražské taneční konzervatoři a Střední odborné škole, s. r. o., v Praze-Řepích. V letech 2009–2018 se Leona Kubešová účastnila celostátních přehlídek s integrovanou skupinou Freedom 4. LÖSSL, Jiří. Taneční skupina Freedom TŠ Hes Praha aneb 25 let tance: rozhovor se zakladatelkou a vedoucí souboru Leonou Kubešovou. *pam pam*, 2021, roč. 15, č. 1-21, s. 12–13. ISSN 1803-103X.

²¹⁸ Taneční soubor ZUŠ Lounských je skupina žáků TO ZUŠ, kde v letech 2002–2010 působila Michaela Suša a od roku 2008 zde učí Tereza Herynková, která je také členkou odborné rady NIPOS pro scénický tanec. V roce 2017 jí byla udělena Cena města tance na 31. celostátní přehlídce scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec... 2017. Michaela Suša a Tereza Herynková jsou obě absolventky Konzervatoře Duncan centre v Praze a pedagogicky obě působily v ZUŠ Lounských, Michaela Suša dnes vede TO v ZUŠ Čerčany.

²¹⁹ Švih ZUŠ Jižní Město je skupina žáků TO ZUŠ Jižní Město, které vede Eva Ornstová. Eva Ornstová je absolventkou katedry tance HAMU Praha, pedagožkou DAMU Praha a ZUŠ Jižní Město.

- a Jan Schmidt přebírá pamětní diplom. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
- b Milana Ježková. Soukromý archiv Milany Ježkové.
- c Mirka Eliášová, čerstvá držitelka Ceny města tance. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2014. Foto Ivo Mičkal.

a

b

c

- a Tereza Herynková, čerstvá držitelka Ceny města tance. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2017. Foto Ivo Mičkal.
b Leona Kubešová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2018. Foto Ivo Mičkal.
c Eva Ornstová při rozborovém semináři. Celostátní přehlídka scénického tance mládeže a dospělých Jablonec nad Nisou 2019. Foto Ivo Mičkal.

Summary

The catalogue *Dance as a Hobby in the Regions: the Colourful World of Scenic Dance in the Czech Lands in the Second Half of the 20th and Early 21st centuries* by Dorota Gremlicová, Jiří Lössl and Elvíra Němečková is, together with the exhibition to which it relates, a partial output of the long-term research project *The Living Past of Scenic Dance*, which is investigated by Jiří Lössl at the National Information and Consulting Centre for Culture (NIPOS). The project deals with the mapping, analysis and interpretation of the phenomenon of so-called scenic dance, which has developed as a form of amateur artistic movement in the Czech lands from the 1960s to the present day. The project is gradually creating a unique set of source materials in the form of oral history interviews, written and photographic documents and other materials that provide the basis for variously focused studies of this phenomenon that is unique in Europe. The idea of the exhibition and the accompanying catalogue was based on the desire to enter the still under-explored world of scenic dance in the regions and to try creating a picture of its multifaceted

and colourful form connected with local conditions and cultural specifics. When conceiving the exhibition and creating the texts for the catalogue, the authors relied, in addition to the existing research results, on the ongoing systematic study of the terrain of particular regions of the Czech Republic, according to which we decided to divide the exhibition. The research collaborators (mostly female ones) gathered materials related to the activities of scenic dance groups and especially to the personalities who developed and are developing it in the region: interviews, documents and photographs, overviews of groups, etc. The catalogue is divided into two sections. The first one is the study *The Regional Scenic Dance Movement in Historical Perspective* (by Dorota Gremlicová and Elvíra Němečková), which deals with the historical roots and genesis of the movement in a regional perspective, its characteristic features and activities in relation to children's, youth and adult groups and especially in the context of scenic dance festivals. The study covers the period from the emergence of the movement during the

1960s to the present day. It builds on a previous publication resulting from the project, entitled *Dance as a Hobby. Amateur Groups of Scenic Dance in the Czech Lands in the Second Half of the 20th Century*, which focused on the overall picture of the movement, its social conditions and cultural, social and artistic implications. The study highlights the specific place of dance groups in regional culture, their potential for creating special communities and spaces in which a sense of belonging and local identity is strengthened. Performing dance groups are always connected to place: to the village and its surroundings, to the school or other space where they practise, and to the performance space such as a theatre stage, a temporary stage, a lawn or an urban space. As organizations, however, dance groups establish primarily symbolic, socially and culturally constructed sites, spaces for the integration of those who interact within them. Those who belong to the dance group share not only its space but also the so-called thought style destined by the shared local/group knowledge. Thought

style, organization and local knowledge are the three dimensions of locality that make it a social community that embodies a certain symbolicalness. Dancing together in a particular space easily transforms that space into a socially constructed locality in which the individual feels safe and integrated. The study also identifies the significant role of specific personalities that link the actors of the movement in particular regions and give the local dance scene a specific character and connection with the dance scene in the centres, whose principles they "translate" into their own concept of scenic dance. It deals with the question of the relation between regional forms of the movement and what is happening in the centres, the question of the dependence or peculiarity of the local concept of scenic dance, the potential of the movement to participate in cultural decentralisation and the formation of local/regional cultural identity. The second section of the book, compiled by Jiří Lössl, is the exhibition catalogue itself, divided into fourteen chapters according to the current territorial administrative units of the Czech Republic (including the Capital City of

Prague). Each of them contains a text summarizing the activities of scenic dance movement in the region, the main personalities and groups as well as other events connected with the movement (such as local festivals) and networks of relationships both inside and outside the region. Quotations from interviews with the actors of the scenic dance movement in each region are also included, revealing their personal view of the meaning of the activities in the groups, their approaches and goals. A substantial part of each chapter is the iconographic material, presenting the activities in the region and the key actors in form of images. In addition to photographs from the exhibition, other complementary and documentary images are included. The emphasis is on the current form and representatives of the movement in the region. The publication *Dance as a Hobby in the Regions: the Colourful World of Scenic Dance in the Czech Lands in the Second Half of the 20th and Early 21st centuries* represents the first contribution to mapping the genesis and current situation of the scenic dance movement in the Czech Republic in a regional perspective

and is the starting point for further intended research, which should lead to a comprehensive understanding of this phenomenon as a specific cultural expression with specific values and meanings, communication and socializing potential.

Prameny a literatura

Prameny

Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbíрка Tanec jako záliba v regionech, 2022.

Projekt Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů.

Sbíрка Živá minulost scénického tance.

Digitální databáze Živá minulost scénického tance, 2015–2023, archiv NIPOS.

Literatura

BARTOŠ, Josef. Novodobý tanec jako téma I. celostátní konference československých tanečních umělců 1950: „Budeme se bránit tomu, aby nálepkou stylu bylo zakrýváno diletantství.“ *Pozdní čas českého výrazového tance. Osobnosti, cesty, proměny po roce 1939. Sborník konference. pam pam – speciál*, 2016, roč. 10, č. 3-16, s. 7–14. ISSN 1803-103X. BENEŠ, Ladislav. *Právní a organizační rámce soukromých škol uměleckého tance 1900–1945*. Diplomová práce. AMU Praha, 2019.

BITTEROVÁ, Jana. *Vývoj českého neprofesionálního scénického tance 1968–1989*. Bakalářská práce. AMU Praha, 2017.

CVEKLOVÁ, Bohumíra; ŽDÍMALOVÁ, Dana. *20 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968–2003*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2005. Pohyb; 4. svazek. ISBN 80-7068-195-0.

CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 2004–2008*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2008. Pohyb; 8. svazek. ISBN 978-7068-195-0.

CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *Kutná Hora 2009–2018: 10 celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019. Pohyb; 16. svazek. ISBN 978-80-7068-336-1.

CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *25 národních a celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých 1977–2011*. Praha: NIPOS-ARTAMA Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2011. Pohyb; 13. svazek. ISBN 978-80-7068-009-4.

CVEKLOVÁ, Bohumíra; LÖSSL, Jiří. *5 celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých 2012–2016*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2017. Pohyb; 15. svazek. ISBN 978-7068-318-7.

FRANC, Martin; KNAPÍK, Jiří. *Volný čas v českých zemích 1957–1967*. Praha: Academia, 2013.

Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-2229-5.

GREMLICOVÁ, Dorota; LÖSSL, Jiří; NĚMEČKOVÁ, Elvíra. *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021. Pohyb; 18. svazek. ISBN 978-80-7068-368-2.

JÍROVÝ, Zdeněk. *Osvětou ke svobodě: jedna z cest české kultury k současnosti*. NIPOS, Praha, 2005, ISBN: 80-7068-198-5.

KORFF, Ruediger. Local Enclosures of Globalization. The Power of Locality. *Dialectical Anthropology*, 2003, Vol. 27, No. 1 (2003), pp. 1–18.

KRÖSCHLOVÁ, Jarmila. *Novodobý tanec v ČSR: metodický list Ústředního domu lidové tvořivosti – taneční odd.* Praha: Ústřední dům lidové tvořivosti, 1959.

LÖSSL, Jiří. *Tanec v exteriéru: Tanambourrée 1999–2018: otevřený celostátní festival scénického tance a pohybového divadla Varnsdorf*. První vydání. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu NIPOS-ARTAMA, 2019. Pohyb; 17. svazek. ISBN 978-80-7068-338-5.

pam pam. 2006–2023. ISSN 1803-103X.

Pozdní čas českého výrazového tance. Osobnosti, cesty, proměny po roce 1939. Sborník konference. pam pam – speciál, 2016, roč. 10, č. 3-16, s. 7–14. ISSN 1803-103X.

SIBLÍK, Emanuel. *Tanec mimo nás i v nás*. Praha: Nakladatelství Václav Petr, 1937. SMUGALOVÁ, Zuzana. Vývoj českého neprofesionálního scénického tance 1945–1968. Diplomová práce. AMU Praha, 2007.

STAVĚLOVÁ, Daniela a kol. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021. ISBN 978-80-200-3286-7.

WILSON, Simon O. Centre-Periphery Relationship in the Understanding of Development of Internal Colonies. *International Journal of Economic Development Research and Investment*, 2011, Vol. 2, No. 1 (April 2011), pp. 147–156.

Seznam zkratek

- AMU** – Akademie múzických umění v Praze s.5
CP – celostátní přehlídka
ČSM – Československý svaz mládeže (předchůdce SSM)
DDM – Dům dětí a mládeže
DK – Dům kultury
DPM – Dům pionýrů a mládeže
FF UK – Filosofická fakulta Univerzity Karlovy
FTVS UK – Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy
HAMU – Hudební a taneční fakulta Akademie múzických umění v Praze
(dříve Hudební fakulta AMU)
HTŠ – viz TKP
JAMU – Janáčkova akademie múzických umění v Brně
JKO – Janáčkova konzervatoř v Ostravě
JU – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
JZD – jednotné zemědělské družstvo
KC – kulturní centrum
KDC – Konzervatoř Duncan centre
KT (TK) (H)AMU – katedra tance (taneční katedra) Hudební (a taneční) fakulty
Akademie múzických umění v Praze
LKMŠ – Lidová konzervatoř a Múzická škola Ostrava
LŠU – lidová škola umění
LUT – lidová umělecká tvořivost
MU – Masarykova univerzita v Brně
NF – Národní fronta Čechů a Slováků
NIDV – Národní institut dalšího vzdělávání
NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
NIPOS-Artama – útvar pro neprofesionální umělecké aktivity Národního informačního
a poradenského střediska pro kulturu
OB – občanská beseda
OU – Ostravská univerzita
OÚ – obecní úřad

PF UK – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
PKO – park kultury a oddechu
PŠT – prázdninová škola tance
SPgŠ – střední pedagogická škola
SPŠ – střední průmyslová škola
SSM – Socialistický svaz mládeže
STM – soutěž tvořivosti mládeže
SVČ – středisko volného času
SZeŠ – střední zemědělská škola
TCP – Taneční centrum Praha
TD – taneční divadlo
TK – taneční klub
TKP – Taneční oddělení Státní konzervatoře v Praze,
poté HTŠ – Hudební a taneční škola, dnes Taneční konzervatoř hl. m. Prahy
TO – taneční oddělení/obor
TS – taneční studio/soubor/skupina
ÚDLUT – Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti
ÚKVČ – Ústav pro kulturně výchovnou činnost
UPOL – Univerzita Palackého v Olomouci
ÚUR ZUŠ – Ústřední umělecká rada základních uměleckých škol
VOŠ – vyšší odborná škola
VŠB Ostrava – Vysoká škola báňská v Ostravě
VUS (UK) Praha – Vysokoškolský umělecký soubor, od 1977 pod záštitou Univerzity Karlovy
VUT Brno – Vysoké učení technické v Brně
VŽKG – Vítkovické železářny a strojířny Klementa Gottwalda
ZČU – Západočeská univerzita v Plzni
ZK(P) ROH – závodní klub (pracujících) Revolučního odborového hnutí
ZŠ – základní škola
ZUČ – zájmová umělecká činnost
ZUŠ – základní umělecká škola
ŽOS – železniční opravy a strojířny

Soupisy účastníků celostátních přehlídek v letech 2000–2023

Systematická dokumentace o podobě národních a celostátních přehlídek (CP) je vytvořena a od roku 2005 publikovaná (viz. Literatura) zejména díky dlouhodobé práci odborného pracovníka pro scénický tanec organizace NIPOS, útvaru ARTAMA.²²⁰ Součástí publikací (almanachů přehlídek) jsou i soupisy jejich účastníků, máme tak přehled o účastnících CP dětských skupin do roku 2018 a CP mládeže a dospělých do roku 2016. Pro úplnost a pro dokumentaci rozsahu CP a jejich dosahů v regionu zde předkládáme úplný soupis účastníků CP v letech 2000–2023, členěn na CP dětské a CP mládeže a dospělých. Soupisy jsou řazeny nejdříve podle místa působení skupiny, které nabízejí představu o zastoupení a dění v konkrétním místě/regionu; následně podle jména autora choreografie, které odkrývají působnost některých tvůrců na více místech, popř. dávají představu o jejich setrvávání či putování v regionech. Pokud se název skupiny v letech proměňoval, je uveden poslední užívaný název; pokud vedoucí skupiny změnil/a příjmení, je uváděno poslední užívané. Záznamy jsou řazeny abecedně, vrocení jsou uvedena vzestupně.

Soupis účastníků celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance v letech 2000–2023 – podle místa působení skupiny

Brno, ZUŠ Jaroslava Kvapila, Kolečkářová Veronika, 2022

Brno, ZUŠ Antonína Doležala, Kolečkářová Veronika, 2017, 2018, 2019

Brno, Malé f, Kolečkářová Veronika, 2002, 2003

Brno, ZUŠ Františka Jílka, Kolečkářová Veronika, 2001

Brno, Větrnice ZUŠ Charbulova, Nejedlá Dagmar, 2001, 2007

Brno, ZUŠ Charbulova, Nejedlá Dagmar, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2010, 2012

Brno, ZUŠ Charbulova, Švandová Lenka, 2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008, 2009, 2013, 2015, 2016, 2018, 2019, 2021, 2023

Broumov, ZUŠ, Ogriščenko(vá) Helena, 2003, 2004, 2005, 2009

Bystré, ZUŠ, Maloch Malíková Hana, 2010, 2023

Čelákovice, ZUŠ Jana Zacha, Smržová Alena, 2008

Černošice, ZUŠ, Látalová Marcela, 2002

Červený Kostelec, ZUŠ, Faltová Jana, 2021

Červený Kostelec, Akordy ZUŠ, Rejholdová Blanka, 2012, 2013, 2015

Červený Kostelec, ZUŠ, Rejholdová Blanka, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2014, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022, 2023

²²⁰ Nejdříve to byla Dana Ždímalová, následně od roku 1999 Jiří Lössl. Dokumenty se dařilo zpracovávat v odborné spolupráci s Bohumírou Cveklovou, v počátcích milénia také se Zuzanou Smugalovou.

Červený Kostelec, ZUŠ, Zítková Zuzana, 2003, 2004
České Budějovice, ZUŠ B. Jeremiáše, Kříhová Lenka, 2009
České Budějovice, TS Můry, Korbelová Ludmila, 2008
České Budějovice, Fantazie ZUŠ, Žigárdyová Jana, 2000, 2003
České Budějovice, MŠ Papírenská, Mikešová Zuzana, 2002
Český Krumlov, Flesh ZUŠ, Begovičová Marta, 2004
Český Krumlov-Křemže, ZUŠ, Begovičová Marta, 2017
Děčín, Studio tance a pohybu FRI.DA, Benešová Eliška, 2022
Dobruška, ZUŠ, Felcmanová Petra, 2009, 2013, 2022
Dobřany, ZUŠ J. S. Bacha, Stupková Pavlína, 2014
Dobřichovice, Studio taneční a pohybové výchovy, Jamníková Mariana, 2007
Dobřichovice, Studio taneční a pohybové výchovy, Tuháčková Hana, 2002, 2010, 2012
Frýdek-Místek, Ostravička, Nováková Marie, 2000
Frýdlant nad Ostravicí, ZUŠ Leoše Janáčka, Hubíková Zuzana, 2006, 2007, 2008
Haviřov, ZUŠ, Studnická Božena, 2000
Havlíčkův Brod, SZUŠ, Šilarová Jana, 2015, 2017, 2018
Hluboká nad Vltavou, ZUŠ, Kříhová Lenka, 2007
Hodonín, ZUŠ, Pavůčková Věra, 2001, 2006, 2011, 2012, 2022
Horní Slavkov, ZUŠ, Müllerová Veronika, 2004
Horní Slavkov, ZUŠ, Blau Petra, 2000, 2001, 2002, 2003
Hořovice, ZUŠ Josefa Slavíka, Dědová Vendula, 2017, 2018, 2019
Hostinné, ZUŠ, Škeříková Sylvie, 2011
Hradec Králové, ZUŠ, Cejnarová Pavla, 2001
Hronov, ZUŠ, Zítková Zuzana, 2022
Hrušovany nad Jevišovkou, ZUŠ, Fialová Markéta, 2010, 2011
Choceň, ZUŠ, Neuhöferová Pavla, 2023
Choceň, ZUŠ, Hofmanová Pírková Alena, 2018, 2021, 2022
Chodov, ZUŠ, Wintrová Karin, 2004, 2008, 2011, 2012
Chodov, ZUŠ, Dražanová Kateřina, 2000
Chotěboř, ZUŠ, Tonarová Sylvie, 2008
Jablonec nad Nisou, Taneční studio V pohybu, Pupík Rellichová Magdaléna, 2023
Jablonec nad Nisou, Taneční škola DaM, Malá Anna, 2003
Jaroměř, Flash Dance Company TJ Sokol, Vach Michal, 2015

Jaroměř, MiniFlash TJ Sokol a ZŠ Na Ostrově, Bartošová Kateřina, 2010
Jaroměř, Flash TJ Sokol a ZŠ Na Ostrově, Halašová Lenka, 2007, 2009
Jaroměř, Flash Dance Company TJ Sokol, Halašová Lenka, 2002, 2014, 2016, 2017, 2018, 2021, 2023
Jihlava, ZUŠ, Zahálková Dita, 2012, 2017
Jihlava, ZUŠ, Zudová Hana, 2002, 2009, 2010
Jilemnice, T. I. K. ZUŠ, Kulichová Ilka, 2003, 2004, 2005, 2008
Jilemnice, T. I. K. ZUŠ, Pražáková Markéta, 2002
Jindřichův Hradec, ZUŠ Vítězslava Nováka, Kabelová Nad'a, 2015, 2019, 2021, 2022, 2023, Kadaň, ZUŠ Klementa Slavického, Hadrávková Karolína, 2008, 2013, 2015, 2016, 2021, 2023
Karlovy Vary, ZŠ a ZUŠ, Blau Petra, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018, 2021, 2022, 2023
Karlovy Vary, Malý soubor ZŠ a ZUŠ, Blau Petra, 2012, 2013
Karlovy Vary, ZŠ a ZUŠ, Odvodyová Markéta, 2006, 2016, 2021
Karlovy Vary, ZŠ a ZUŠ, Sušantinová Lenka, 2008, 2023
Karlovy Vary, ZŠ a ZUŠ, Šemberová Pavla, 2009, 2010, 2022
Karlovy Vary, MLSÍK ZŠ a ZUŠ, Šemberová Pavla, 2019
Karlovy Vary, MLS DDM, Šemberová Pavla, 2015
Karlovy Vary, ZUŠ A. Dvořáka, Dražanová Kateřina, 2002, 2012, 2014
Kláštepec nad Ohří, Legarmm ZUŠ, Breczková Zora, 2000, 2001, 2002, 2006
Kláštepec nad Ohří, ZUŠ, Breczková Zora, 2003, 2005, 2007, 2008, 2010, 2012, 2013, 2022
Kláštepec nad Ohří, ZUŠ, Kuttnerová Markéta, 2021
Kláštepec nad Ohří, ZUŠ, Rambousková Olina, 2018
Klatovy, ZUŠ J. Kličky, Selingerová Ivana, 2013
Klecany, ZUŠ, Dolečková Pavlína, 2015
Králíky, ZUŠ, Paskerová Soňa, 2022
Králíky, ZUŠ, Golianová Monika, 2021
Králíky, ZUŠ, Musilová Iva, 2012, 2014
Králíky-Červená Voda, ZUŠ, Golianová Monika, 2013, 2015
Kralovice, ZUŠ, Mikešová Simona, 2015
Krnov, Naboso ZUŠ, Špičková Irena, 2005, 2022, 2023
Krnov, Taxmínek ZUŠ s.r.o., Zvonková Daniela, 2001, 2005
Krnov, Taxmen ZUŠ s.r.o., Zvonková Daniela, 2000, 2003, 2004, 2008, 2012, 2013
Lanškroun, I. Z. Dance Studio, Zahradníková Iveta, 2016, 2017, 2018, 2019
Lanškroun, ZUŠ Jindřicha Pravečka, Zahradníková Iveta, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006

Libčice nad Vltavou, ZUŠ, Charouzová Lucie, 2018
Liberec, ZUŠ, Tumová Kateřina, 2012
Liberec, ZUŠ, Pupík Rellichová Magdaléna, 2008, 2011
Litoměřice, ZUŠ, Běláčová Petra, 2023
Litvínov, ZUŠ, Vojtelová Alena, 2019
Mikulov, ZUŠ, Kolečkářová Veronika, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008
Náchod, ZUŠ, Faltová Jana, 2019
Náchod, ZUŠ, Příbojská Anita, 2022
Náchod, ZUŠ, Valtarová Jana, 2000, 2002, 2004, 2006, 2023
Nové Město nad Metují, ZUŠ B. Smetany, Spilková Veronika, 2009
Nové Město nad Metují, ZUŠ B. Smetany, Mrovcová Jana, 2004, 2005, 2008
Nový Jičín, ZUŠ, Rudelová Ilona, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2010, 2013
Nový Jičín, ZUŠ, Vahalová Anita, 2001, 2009
Nový Jičín, ZUŠ, Zapletalová Hana, 2012
Nučice, Aféra ZŠ, Chrobáková Eva, 2001, 2003
Olomouc, ZUŠ Iši Krejčího, Škrabalová Dana, 2005, 2010, 2012, 2014, 2015, 2021
Olomouc, ZUŠ Iši Krejčího, Norman Jana, 2021, 2022
Opava, TS Puls SVČ, Vondálová Eva, 2008, 2010, 2011, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2023
Ostrava-Zábřeh, Studio pohybu ELKO ZUŠ, Vajsová Eva, 2004, 2005, 2014, 2015
Ostrava-Zábřeh, Studio pohybu ELKO ZUŠ, Chrenová Alžběta, 2022
Ostrov, ZUŠ, Wintrová Karin, 2018, 2019
Pardubice-Polabiny, ZUŠ, Brožová Kateřina, 2017
Pardubice-Polabiny, Saltatio ZUŠ, Gregorová Naďa, 2009
Písek, T-Dance, Kroutilová Gabriela, 2017, 2018
Plzeň, ZUŠ Bedřicha Smetany, Jíšová Lenka, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2019, 2021, 2022
Plzeň, ZUŠ Bedřicha Smetany, Velíková Josefína, 2021
Plzeň, ZUŠ Sokolovská, Mikešová Simona, 2018, 2019, 2021, 2023
Plzeň, ZUŠ Terezie Brzkové, Mikešová Simona, 2017
Postřelmov, MiniIntro, Hajduková Lenka, 2007, 2008, 2017, 2018
Praha, ZUŠ Adolfa Voborského, Burešová Tereza, 2018, 2021, 2022, 2023
Praha, ZUŠ Adolfa Voborského, Josephová Anna, 2019
Praha, ZUŠ Klapkova, Eliášová Mirka, 2001, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022
Praha, ZUŠ Lounských, Herynková Tereza, 2010, 2012, 2013

Praha, ZUŠ Lounských, Suša Michaela, 2004, 2008, 2013, 2017
Praha, ZUŠ Jižní Město, Janatová Simona, 2023
Praha, TŠ Vavruška, Janotová Alice, 2014
Praha, MJ Studio, Ježková Milana, 2008
Praha, TS Hotapáček DDM, Kaňková Kateřina, 2006
Praha, Tereza taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Kodetová Radana, 2000, 2002, 2003
Praha, Fridolín TŠ Hes, Kubešová Leona, 2001, 2021
Praha, MiniFridolín TŠ Hes, Kubešová Leona, 2008
Praha, Švih ZUŠ Křtinská, Ornstová Eva, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009
Praha, Bosíí Studio taneční a pohybové výchovy, Pekárková Anna, 2006
Praha, Hot Shenose, Poznarová Vendula, 2005, 2008
Praha, KML Kobylisy, Tomšíková Pavla, 2003
Praha, TS Light při ZUŠ Na Popelce, Tretiagová Lenka, 2006
Praha, Áňa taneční studio Light při MŠ Peroutkova, Tretiagová Lenka, 2003
Praha, MŠ Peroutkova, Tretiagová Lenka, 2001
Praha, Pohybové studio H, Vrašťáková Šárka, 2000
Prostějov, ZUŠ Vladimíra Ambrose, Jahodová Krieger Pavla, 2013
Přeštice, Naboso ZUŠ, Mikešová Simona, 2003, 2004
Příbram, Taneční studio ELPÉ, Hlaváčková Lucie, 2019
Roztoky, TS Po špičkách, Kučerová Zuzana, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Rellichová Ludmila, 2002, 2004, 2005, 2006,
2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Pupík Rellichová Magdaléna, 2010, 2013, 2018, 2019, 2021, 2022
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Herderová Marie, 2021, 2023
Sedlčany a Sedlec, Manaz ZUŠ, Dědová Vendula, 2013, 2014
Sedlčany, ZUŠ, Dědová Vendula, 2011, 2015, 2016, 2017, 2018, 2023
Sedlec-Prčice, ZUŠ, Dědová Vendula, 2009
Sedlec-Prčice, ZUŠ, Svatošová Alena, 2021, 2022, 2023
Sezimovo Ústí, ZUŠ, Štěrbová Drahomíra, 2011
Strakonice, ZUŠ, Janotová Alice, 2012, 2013, 2014, 2016, 2023
Sušice, ZUŠ Františka Stupky, Kopová Hana, 2008, 2022
Svitavy, ZUŠ, Hruběšová Květoslava, 2001
Šternberk, ZUŠ, Kamanová Květoslava, 2006, 2008, 2014, 2015

Šternberk, ZUŠ, Zahradová Eva, 2022
Šumperk, Delta, Škurková Eva, 2003
Šumperk, ZUŠ, Jirmanová Anna, 2002
Šumperk, ZUŠ, Jirmanová Marie, 2000, 2001, 2004, 2005, 2009, 2011, 2017, 2019, 2021, 2023
Šumperk, ZUŠ, Kokešová Jiřina, 2012, 2016, 2019, 2023
Tachov, AYO Dance ZUŠ, André Irena, 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2012, Tanvald, ZUŠ, Dědková Pavlína, 2002
Trutnov, ZUŠ, Michaličková Jana, 2018
Trutnov, ZUŠ, Talavašková Kateřina, 2010
Třeboň, ZUŠ, Strnadlová Vladimíra, 2006, 2011
Uherský Brod, ZUŠ, Josková Jana, 2003, 2006, 2007
Uherské Hradiště, ZUŠ, Košíková Ladislava, 2002, 2003
Uherské Hradiště, ZUŠ, Trubačiková Jana, 2010, 2017, 2019, 2022
Ústí na Labem, ZUŠ Evy Randové, Hroudová Martina, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018
Ústí nad Labem, ZUŠ Evy Randové, Pechová Kateřina, 2017
Ústí nad Orlicí, ZUŠ Jaroslava Kociána, Bartošová Zlatoše, 2007, 2021
Ústí nad Orlicí, ZUŠ Jaroslava Kociána, Čopianová Olga, 2011
Ústí nad Orlicí, ZUŠ Jaroslava Kociána, Veverková Eva, 2001, 2002
Valašské Meziříčí, ZUŠ Alfréda Radoka, Stolařová Irena, 2012, 2016, 2018, 2019, 2021, 2023
Valašské Meziříčí, ZUŠ Alfréda Radoka, Vašíčková Denisa, 2013
Valašské Meziříčí, Taneční centrum Valmez, Příleská Dorota, 2022
Varnsdorf, ZUŠ, Kestnerová Alžběta, 2011
Varnsdorf, Puntáto ZUŠ, Šafusová Pavlína, 2000, 2004
Veselí nad Moravou, ZUŠ, Kolečkářová Veronika, 2010
Vodňany, ZUŠ, Šindlerová Miluše, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010, 2013, 2015, 2018, 2019, 2021
Vsetín, ZUŠ, Špačková Jaroslava, 2004, 2008
Zlín, Domino, Hozová Leona, 2001, 2002
Zlín-Malenovice, TD Netopýr ZUŠ, Jevická Tereza, 2015, 2017
Zlín-Malenovice, ZUŠ, Vrbová Hana, 2011
Žďár nad Sázavou, GEN ZUŠ, Hásková Jitka, 2009
Žďár nad Sázavou, ZUŠ, Ludvíková Hana, 2000, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018
Židlochovice-Rajhrad, ZUŠ, Hraničková Pavla, 2010, 2012, 2013, 2014, 2017, 2019, 2023

**Soupis účastníků celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance v letech 2000–2023
– podle jména autora choreografie**

André Irena, AYO Dance ZUŠ Tachov, 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2012
 Bartošová Kateřina, MiniFlash TJ Sokol a ZŠ Na Ostrově Jaroměř, 2010
 Bartošová Zlatuše, ZUŠ J. Kociána Ústí nad Orlicí, 2007, 2021
 Begovičová Marta, Flesh ZUŠ, Český Krumlov, 2004
 Begovičová Marta, ZUŠ Český Krumlov-Křemže, 2017
 Běláčková Petra, ZUŠ Litoměřice, 2023
 Benešová Eliška, Studio tance a pohybu FRI.DA Děčín, 2022
 Blau Petra, ZUŠ Horní Slavkov, 2000, 2001, 2002, 2003
 Blau Petra, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018, 2021, 2022, 2023
 Blau Petra, Malý soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2012 2013
 Breczková Zora, ZUŠ Klášterec nad Ohří, 2003, 2005, 2007, 2008, 2010, 2012, 2013, 2022
 Breczková Zora, Legarmm ZUŠ Klášterec nad Ohří, 2000, 2001, 2002, 2006
 Brožová Kateřina, ZUŠ Pardubice-Polabiny, 2017
 Burešová Tereza, ZUŠ Adolfa Voborského Praha, 2018, 2021, 2022, 2023
 Cejnarová Pavla, ZUŠ Hradec Králové, 2001
 Čopianová Olga, ZUŠ Jaroslava Kociána Ústí nad Orlicí, 2011
 Dědková Pavlína, ZUŠ Tanvald, 2002
 Dědová Vendula, ZUŠ Sedlec-Prčice, 2009
 Dědová Vendula, ZUŠ Sedlčany, 2011, 2015, 2016, 2017, 2018, 2023
 Dědová Vendula, Manaz ZUŠ Sedlčany a Sedlec, 2013, 2014
 Dědová Vendula, ZUŠ Josefa Slavíka Hořovice, 2017, 2018, 2019
 Dolečková Pavlína, ZUŠ Klecany, 2015
 Dražanová Kateřina, ZUŠ Chodov, 2000
 Dražanová Kateřina, ZUŠ Antonína Dvořáka, Karlovy Vary, 2002
 Eliášová Mirka, ZUŠ Klapkova Praha, 2001, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022
 Faltová Jana, ZUŠ Náchod, 2019
 Faltová Jana, ZUŠ Červený Kostelec, 2021
 Felcmanová Petra, ZUŠ Dobruška, 2009, 2013, 2022
 Fialová Markéta, ZUŠ Hrušovany nad Jevišovkou, 2010, 2011
 Golianová Monika, ZUŠ Králíky, 2021

Golianová Monika, ZUŠ Králíky-Červená Voda, 2013, 2015
Gregorová Naďa, Saltatio ZUŠ Pardubice-Polabiny, 2009
Hadrávková Karolína, ZUŠ Klementa Slavického Kadaň, 2008, 2013, 2015, 2016, 2021, 2023
Hajduková Lenka, MiniIntro Postřelmov, 2007, 2008, 2017, 2018
Halašová Lenka, Flash Dance Company TJ Sokol Jaroměř, 2002, 2014, 2023
Halašová Lenka, Flash TJ Sokol a ZŠ Na Ostrově Jaroměř, 2007, 2009, 2016, 2017, 2018, 2021
Hanušová Anna, ZUŠ Evy Randové Ústí nad Labem, 2018
Hásková Jitka, GEN ZUŠ Žďár nad Sázavou, 2009
Herderová Marie, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2021, 2023
Herynková Tereza, ZUŠ Lounských Praha, 2010, 2012, 2013
Hlaváčková Lucie, Taneční studio ELPÉ Příbram, 2019
Hofmanová Pírková Alena, ZUŠ Choceň, 2018, 2021, 2022
Horáková Šárka, ZUŠ Antonína Dvořáka Karlovy Vary, 2012,2014
Hozová Leona, Domino Zlín, 2001, 2002
Hraničková Pavla, ZUŠ Židlochovice, pobočka Rajhrad, 2010, 2012, 2013, 2014, 2017, 2019, 2023
Hroudová Martina, ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2017
Hrubešová Květoslava, ZUŠ Svitavy, 2001
Hubíková Zuzana, ZUŠ Leoše Janáčka Frýdlant nad Ostravicí, 2006, 2007, 2008
Charouzová Lucie, ZUŠ Libčice nad Vltavou, 2018
Chrenová Alžběta, Studio pohybu ELKO Ostrava, 2022
Chrobáková Eva, Aféra ZŠ Nučice, 2001, 2003
Jahodová Krieger Pavla, ZUŠ Vladimíra Ambrose Prostějov, 2013
Jamníková Mariana, Studio taneční a pohybové výchovy Dobřichovice, 2007
Janatová Simona, ZUŠ Jižní město Praha, 2023
Janotová Alice, ZUŠ Strakonice, 2012, 2013, 2014, 2016, 2023
Janotová Alice, TŠ Vavruška Praha, 2014
Jevická Tereza, TD Netopýr ZUŠ Zlín-Malenovice, 2015, 2017
Ježková Milana, MJ Studio Praha, 2008
Jirmanová Marie, ZUŠ Šumperk, 2000, 2001, 2004, 2005, 2009, 2011, 2017, 2019, 2021, 2023
Jirmanová Anna, ZUŠ Šumperk, 2002
Jíšová Lenka, ZUŠ Bedřicha Smetany Plzeň, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2019, 2021, 2022
Josephová Anna, ZUŠ Adolfa Voborského Praha, 2019
Josková Jana, ZUŠ Uherský Brod, 2003, 2006, 2007

Kabelová Naďa, ZUŠ Vítězslava Nováka Jindřichův Hradec, 2015, 2019, 2021, 2022, 2023
Kamanová Květoslava, ZUŠ Šternberk, 2006, 2008, 2014, 2015
Kaňková Kateřina, TS Hotapáček DDM Praha, 2006
Kestnerová Alžběta, ZUŠ Varnsdorf, 2011
Kodetová Radana, Tereza taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce Praha, 2000, 2002, 2003
Kokešová Jiřina, ZUŠ Šumperk, 2012, 2016, 2019, 2023
Kolečkářová Veronika, ZUŠ Františka Jílka Brno, 2001
Kolečkářová Veronika, Malé f Brno, 2002, 2003
Kolečkářová Veronika, ZUŠ Mikulov, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008
Kolečkářová Veronika, ZUŠ Veselí nad Moravou, 2010
Kolečkářová Veronika, ZUŠ Antonína Doležala Brno, 2017, 2018, 2019
Kopová Hana, ZUŠ F. Stupky Sušice, 2008
Korbelová Ludmila, TS Můry České Budějovice, 2008
Košíková Ladislava, ZUŠ Uherské Hradiště, 2002, 2003
Kroutilová Gabriela, T-Dance Písek, 2017, 2018
Kříhová Lenka, ZUŠ Bohuslava Jeremiáše České Budějovice, 2009
Kříhová Lenka, ZUŠ Hluboká nad Vltavou, 2007
Kubešová Leona, Fridolín TŠ Hes Praha, 2001, 2021
Kubešová Leona, MiniFridolín TŠ Hes Praha, 2008
Kučerová Zuzana, TS Po špičkách Roztoky, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012
Kulichová Ilka, T. I. K. ZUŠ Jilemnice, 2003, 2004, 2005, 2008
Kuttnerová Markéta, ZUŠ Klášterec nad Ohří, 2021
Látalová Marcela, ZUŠ Černošice, 2002
Ludvíková Hana, GEN ZUŠ Žďár nad Sázavou, 2000, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018
Malá Anna, Taneční škola DaM s.r.o. Jablonec nad Nisou, 2003
Maloch Malíková Hana, ZUŠ Bystré, 2010, 2023
Michaličková Jana, ZUŠ Trutnov, 2018
Mikešová Simona, Naboso ZUŠ Přeštice, 2003, 2004
Mikešová Simona, ZUŠ Kralovice, 2015
Mikešová. Simona, ZUŠ Terezie Brzkové Plzeň, 2017
Mikešová Simona, ZUŠ Sokolovská Plzeň, 2018, 2019, 2021, 2023
Mikešová Zuzana, MŠ Papírenská České Budějovice, 2002
Mrovcová Jana, ZUŠ B. Smetany Nové Město nad Metují, 2004, 2005, 2008

Müllerová Veronika, ZUŠ Horní Slavkov, 2004
Musilová Iva, ZUŠ Králíky, 2012, 2014
Nejedlá Dagmar, ZUŠ Charbulova Brno, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2010, 2012
Nejedlá Dagmar, Větrnice ZUŠ Charbulova Brno, 2001, 2007
Neuhöferová Pavla, ZUŠ Choceň, 2023
Nováková Marie, Ostravička Frýdek-Místek, 2000
Norman Jana, ZUŠ Iši Krejčího Olomouc, 2021, 2022
Odvodyová Markéta, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2006, 2016, 2021
Ogriščenko(vá) Helena, ZUŠ Broumov, 2003, 2004, 2005, 2009
Ornstová Eva, Švih ZUŠ Křtinská Praha, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009
Paskerová Soňa, ZUŠ Králíky, 2022
Pavůčková Věra, ZUŠ Hodonín, 2001, 2006, 2011, 2012, 2022
Pechová Kateřina, ZUŠ Evy Randové Ústí nad Labem, 2017
Pekárková Anna, Bosíí Studio taneční a pohybové výchovy Praha, 2006
Poznarová Vendula, Hot Shenose Praha, 2005, 2008
Pražáková Markéta, T. I. K. ZUŠ Jilemnice, 2002
Příbojská Anita, ZUŠ Náchod, 2022
Příleská Dorota, Taneční centrum Valmez Valašské Meziříčí, 2022
Pupík Rellichová Magdaléna, ZUŠ Liberec, 2008, 2011
Pupík Rellichová Magdaléna, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2010, 2013, 2018, 2019, 2021, 2022
Pupík Rellichová Magdaléna, Taneční studio V pohybu Jablonec nad Nisou, 2023
Rambousková Olina, ZUŠ Klášterec nad Ohří, 2018
Rejholdová Blanka, Akordy ZUŠ Červený Kostelec, 2012, 2013, 2015
Rejholdová Blanka, ZUŠ Červený Kostelec, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2014, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022, 2023
Rellichová Ludmila, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2022
Rudelová Ilona, ZUŠ Nový Jičín, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2010, 2013
Selingrová Ivana, ZUŠ Josefa Kličky Klatovy, 2013
Smržová Alena, ZUŠ Jana Zacha Čelákovice, 2008
Spilková Veronika, ZUŠ Bedřicha Smetany Nové Město nad Metují, 2009
Stolařová Irena, ZUŠ Alfréda Radoka Valašské Meziříčí, 2012, 2016, 2018, 2019, 2021, 2023
Strnadlová Vladimíra, ZUŠ Třeboň, 2006, 2011
Studnická Božena, ZUŠ Havířov, 2000

Stupková Pavlína, ZUŠ J. S. Bacha Dobřany, 2014
Suša Michaela, ZUŠ Lounských Praha, 2004, 2008, 2013, 2017
Sušaninová Lenka, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2008, 2023
Svatošová Alena, ZUŠ Sedlec-Prčice, 2021, 2022, 2023
Šafusová Pavlína, Puntáto ZUŠ Varnsdorf, 2004
Šafusová Pavlína, ZUŠ Varnsdorf, 2000
Šemberová Pavla, ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2009, 2010, 2022
Šemberová Pavla, MLS DDM Karlovy Vary, 2015
Šemberová Pavla, MLSÍK ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2019
Šilarová Jana, SZUŠ Havlíčkův Brod, 2015, 2017, 2018
Šindlerová Miluše, ZUŠ Vodňany, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010, 2013, 2015, 2018, 2019, 2021,
Škeříková Sylvie, ZUŠ Hostinné, 2011
Škrabalová Dana, ZUŠ Iši Krejčího Olomouc, 2005, 2010, 2012, 2014, 2015, 2021
Škurková Eva, Delta Šumperk, 2003
Šnaiberková Jaroslava, ZUŠ Františka Stupky Sušice, 2022
Špačková Jaroslava, ZUŠ Vsetín, 2004, 2008
Špičková Irena, Naboso ZUŠ Krnov, 2005, 2022, 2023
Štěrbová Drahomíra, ZUŠ Sezimovo Ústí, 2011
Švandová Lenka, ZUŠ Charbulova Brno, 2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008, 2009, 2013, 2015, 2016, 2018, 2019, 2021, 2023
Talavašková Kateřina, ZUŠ Trutnov, 2010
Tomšíková Pavla, KML Kobylysy Praha, 2003
Tonarová Sylvie, ZUŠ Chotěboř, 2008
Tretiagová Lenka, TS Light při ZUŠ Na Popelce Praha, 2006
Tretiagová Lenka, Áňa taneční studio Light při MŠ Peroutkova Praha, 2003
Tretiagová Lenka, MŠ Peroutkova Praha, 2001
Trubačíková Jana, ZUŠ Uherské Hradiště, 2010, 2017, 2019, 2022
Tuháčková Hana, Studio taneční a pohybové výchovy Dobřichovice, 2002, 2010, 2012
Tumová Kateřina, ZUŠ Liberec, 2012
Vahalová Anita, ZUŠ Nový Jičín, 2001, 2009
Vach Michal, Flash Dance Company TJ Sokol Jaroměř, 2015
Vajsová Eva, Studio pohybu ELKO ZUŠ Ostrava-Zábřeh, 2004, 2005, 2014, 2015
Valtarová Jana, ZUŠ Náchod, 2000, 2002, 2004, 2006, 2023
Váňová Aneta, ZUŠ Jaroslava Kvapila Brno, 2022

Vašíčková Denisa, ZUŠ Alfréda Radoka Valašské Meziříčí 2013
Vavříková Miroslava, ZUŠ Sedlčany, 2015
Velíková Josefína, ZUŠ Bedřicha Smetany Plzeň, 2021
Veverková Eva, ZUŠ Jaroslava Kociána Ústí nad Orlicí, 2001, 2002
Vojtelová Alena, ZUŠ Litvínov, 2019
Vondálová Eva, TS Puls SVČ Opava, 2008, 2010, 2011, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2023
Vrašťáková Šárka, Pohybové studio H Praha, 2000
Vrbová Hana, ZUŠ Zlín-Malenovice, 2011
Wintrová Karin, ZUŠ Chodov, 2004, 2008, 2011, 2012
Wintrová Karin, ZUŠ Ostrov, 2018, 2019
Zahálková Dita, ZUŠ Jihlava, 2012, 2017
Zahradníková Iveta, ZUŠ Jindřicha Pravečka Lanškroun, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006
Zahradníková Iveta, I. Z. Dance Studio Lanškroun, 2016, 2017, 2018, 2019
Zahradová Eva, ZUŠ Šternberk, 2022
Zapletalová Hana, ZUŠ Nový Jičín, 2012
Zítková Zuzana, ZUŠ Červený Kostelec, 2003, 2004
Zítková Zuzana, ZUŠ Hronov, 2022
Zudová Hana, ZUŠ Jihlava, 2002, 2009, 2010
Zvonková Daniela, Taxmen ZUŠ s.r.o. Krnov, 2000, 2003, 2004, 2008, 2012, 2013
Zvonková Daniela, Taxmínek ZUŠ s.r.o. Krnov, 2001, 2005
Žigárdyová Jana, Fantazie ZUŠ České Budějovice, 2000, 2003

Soupis účastníků celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých v letech 2000–2023 – podle místa působení skupiny

Brno, Filigrán, Zelenková Dobra, 2000, 2002, 2003
 Brno, FIMaFÁRUM (Fimfárum, Fárum), Nejedlá Dagmar, 2002, 2004, 2006, 2007
 Brno, Malé f, Kolečkářová Veronika, 2003, 2004, 2005, 2008, 2011
 Brno, Malé f, Musilová Martina, 2005
 Brno, Malé taneční seskupení, Švandová Lenka, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
 Brno, TD Basta, Florian Petr, 2001
 Brno, TD Mimi fortunae, Smičková Látalová Hana, 2008, 2012
 Brno, TD Mimi fortunae, Helánová Dagmar, 2000
 Broumov, ZUŠ, Ogriščenkova Helena, 2011
 Čelákovice, ZUŠ Jana Zacha, Stupecká Kateřina, 2010,
 Čelákovice, ZUŠ Jana Zacha, Smržová Alena, 2012
 Čelákovice, ZUŠ Jana Zacha, Stránský Radek, 2018
 Červený Kostelec, ZUŠ, Faltová Jana, 2020, 2021, 2022
 Červený Kostelec, Akordy ZUŠ, Rejholdová Blanka, 2001, 2002, 2007, 2010, 2014, 2016, 2022, 2023
 České Budějovice, Moderna DDM, Tůmová Marie, 2017, 2020
 České Budějovice, Dzandzare, Benedová Šárka, 2012, 2013, 2014, 2016
 České Budějovice, Frý DDM, Mládková Světlana, 2012
 České Budějovice, ZUŠ B. Jeremiáše, Kříhová Lenka, 2008, 2010
 České Budějovice, Na Tenkém ledě, Nýdlová Pavla, 2003, 2004
 Český Krumlov, ZUŠ, Begovičová Marta, 2011
 Dobřany, LuBaLe ZUŠ J. S. Bacha, Stupková Pavlína, 2012
 Havlíčkův Brod, SZUŠ, Šilarová Jana, 2010
 Hodonín, ZUŠ, Pavůčková Věra, 2005, 2009
 Horní Slavkov, ZUŠ, Blau Petra, 2001
 Horní Slavkov, ZUŠ, Müllerová Veronika, 2007
 Horní Slavkov, ZUŠ, Krajnikovičová Lucie, 2007
 Horní Slavkov, ZUŠ, Kuttnerová Markéta, 2020
 Horní Slavkov, Dnes netančím, Krajnikovičová Lucie, 2008, 2009
 Hronov, ZUŠ, Zítková Zuzana, 2006, 2021, 2022
 Choceň, TS Prozatím ZUŠ, Bartošová Zlataše, 2000, 2002, 2003

Choceň, TS Prozatím ZUŠ, Hofmanová Pírková Alena, 2023
Chodov, ZUŠ, Wintrová Karin, 2004, 2005, 2008, 2010, 2011, 2014
Chrudim, Flek, Hrochová Ivana, 2001
Jablonec nad Jizerou, ZUŠ, Jiroušová Petra, 2012
Jablonec nad Nisou, Parau Parau, Endlerová Petra, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Jablonec nad Nisou, DaM, Malá Kateřina, 2001
Jablonec nad Nisou, DaM, Malá Dana, 2000
Jaroměř, Flash Dance Company TJ Sokol, Halašová Lenka, 2004, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2018, 2019, 2021, 2022, 2023
Jihlava, Apsara ZUŠ, Zudová Hana, 2018, 2022
Jihlava, Sono da sola, Zudová Tereza, 2015
Jihlava, ZUŠ, Zahálková Dita, 2019
Jilemnice, T. I. K., Pražáková Markéta, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2023
Jilemnice, T. I. K., Charvátová Eliška, 2011
Jilemnice, T. I. K., Hebelková Kristýna, 2021
Jindřichov, Trik, Kokešová Jiřina, 2016
Jindřichův Hradec, ZUŠ Vítězslava Nováka, Kabelová Naděžda, 2015, 2018
Kadaň, ZUŠ Klementa Slavického, Hadrávková Karolína, 2008
Karlovy Vary, Malý soubor ZŠ a ZUŠ, Blau Petra, 2014
Karlovy Vary, Velký soubor ZŠ a ZUŠ, Blau Petra, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022
Karlovy Vary, Komorní soubor DDM, Šemberová Pavla, 2001
Karlovy Vary, SMLS DDM, Šemberová Pavla, 2012, 2013, 2016
Karlovy Vary, Vydaný z archívu DDM, Šemberová Pavla, 2022
Karlovy Vary, SMLS ZŠ a ZUŠ, Šemberová Pavla, 2017, 2020, 2021, 2023
Karlovy Vary, Velký soubor ZŠ a ZUŠ, Šemberová Pavla, 2009, 2010, 2015
Karlovy Vary, ZUŠ A. Dvořáka, Dražanová Kateřina, 2005
Kláštepec nad Ohří, Legarmm, Breczková Zora, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2023
Kláštepec nad Ohří, Legarmm, Hadrávková Karolína, 2006
Kláštepec nad Ohří, Legarmm, Rambousková Olina, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018
Krnov, Naboso, Špičková Irena, 2020
Krnov, Taxmen, Zvonková Daniela, 2012
Lanškroun, I. Z. Dance Studio, Zahradníková Iveta, 2011, 2012, 2013, 2016, 2018
Lanškroun, ZUŠ. J. Pravečka, Zahradníková Iveta, 2000, 2002, 2003, 2004, 2006
Liberec, Vlachová Kateřina, Vlachová Kateřina, 2004

Litvínov, Taneční soubor ZUŠ, Lamačová Martina, 2000, 2019, 2022
Litvínov, Cramps Dance, Vojtelová Alena, 2014
Litvínov, Cramps Dance, Henzl Jakub, 2008
Litvínov, ZUŠ, Vojtelová Alena, 2004, 2005, 2006, 2019, 2020
Mělník, ZUŠ, Bublová Marie, 2019
Most, ZUŠ Moskevská, Volrábová Jana, 2018, 2021
Náchod, ZUŠ, Faltová Jana, 2019, 2020, 2022
Nové Město nad Metují, ZUŠ B. Smetany, Mrovcová Jana, 2002
Nový Jičín, ZUŠ, Vahalová Anita, 2000, 2001, 2002, 2004, 2006
Olomouc, ZUŠ Iši Krejčího, Norman Jana, 2018, 2020, 2021, 2022, 2023
Olomouc, ZUŠ Iši Krejčího, Škrabalová Dana, 2001, 2022
Opava, TS Puls SVČ, Vondálová Eva, 2014, 2015, 2016, 2022, 2023
Opava, Takt, Holušová Veronika, 2000, 2009
Ostrava, Flex, Slezáková Kristýna, 2004
Ostrov, ZUŠ, Wintrová Karin, 2018, 2019, 2021
Pardubice, BT studio, Gregorová Naďa, 2001, 2003, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020
Pardubice, Saltatio, Gregorová Naďa, 2000, 2002
Pardubice-Polabiny, ZUŠ, Gregorová Naďa, 2010, 2012
Pardubice-Polabiny, ZUŠ, Němcová Nikola, 2022
Pardubice-Polabiny, ZUŠ, Brožová Kateřina, 2022
Písek, T-Dance, Kroutilová Gabriela, 2014, 2016, 2021
Písek, Z. I. P., Beran Ladislav, 2008
Písek, Element, Husinecká Veronika, 2000
Plzeň, NoTa, Jíšová Lenka, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2017, 2022, 2023
Plzeň, ZUŠ Sokolovská, Mikešová Simona, 2022, 2023
Postřelmov, Intro, Hajduková Lenka, 2005, 2006, 2007, 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018, 2023
Praha, Akcent Dance, Mírková Lucie, 2000, 2001, 2004
Praha, BanDance, Schmidt Jan, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2017
Praha, Bla Bla Du, Daňková Alžběta, 2006, 2007
Praha, Bla Bla Du, Pavey Paul, 2002, 2003
Praha, Company, Poznarová Vendula, 2010, 2011
Praha, Dance Perfect, Sinová Veronika, 2002
Praha, Dance Perfect, Knytllová Veronika, 2004

Praha, Dance Puella, Davidová Klára, 2004, 2005
Praha, Danse in Extremis, Sojka Vladimír, 2005
Praha, Domino Dance Company, Ottová Lenka, 2003
Praha, Emotion, Hoštová Dora, 2004
Praha, Freedom 4 TŠ Hes, Kubešová Leona, 2009, 2012, 2018
Praha, Freedom TŠ Hes, Kubešová Leona, 2001, 2003, 2004, 2008, 2009, 2014, 2020
Praha, Gardes, Hybnerová Iveta, 2000
Praha, Hot Shenose, Poznarová Vendula, 2005, 2007
Praha, Impuls, Prouza Josef, 2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2016, 2017, 2020
Praha, Indance Theatre, Kocourek Josef, 2001
Praha, MJ Studio, Ježková Milana, 2001, 2002, 2004, 2011
Praha, Paleja Ballet Theatre, Kocourek Josef, 2011
Praha, Pohybové studio H, Vrašťáková Šárka, 2000
Praha, Pohybové studio H, Hanušová Marika, 2001
Praha, Pohybové studio H, Kaňková Kateřina, 2005
Praha, Pohybové studio H, Slezáková Kristýna, 2008
Praha, Pop Balet, Veselá Piskořová Majka, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010
Praha, Skupina Q ZUŠ Adolfa Voborského, Burešová Tereza, 2022
Praha, Švih ZUŠ Jižní Město, Ornstová Eva, 2007, 2008, 2010, 2011, 2019
Praha, Tyrando TMS, Dohnalová Jana, 2001, 2006
Praha, ZUŠ Klapkova, Eliášová Mirka, 2012, 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2022, 2023
Praha, ZUŠ Lounských, Herynková Tereza, 2012, 2016, 2017, 2018
Praha, ZUŠ Lounských, Suša Michaela, 2007, 2012, 2014
Prostějov, Buď ZUŠ VI. Ambroze, Jahodová Pavla, 2011, 2017
Prostějov, TD Doteky, Štefková Eva, 2000, 2001, 2002
Příbram, Taneční studio ELPÉ, Hlaváčková Lucie, 2022, 2023
Roztoky, Něco navíc, Kučerová Zuzana, 2012
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Rellichová Ludmila, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2012, 2013, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Pupík Rellichová Magdaléna, 2010, 2014, 2016, 2020, 2022
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Benháková Anna, 2011, 2012, 2015, 2016
Rychnov u Jablonce nad Nisou, TaPS Magdaléna, Vacková Natálie, 2017
Sedlčany, Manaz ZUŠ, Dědová Vendula, 2011, 2015, 2018

Sedlec-Prčice, ZUŠ, Dědová Vendula, 2008, 2009, 2010
Sezimovo Ústí, ZUŠ, Štěrbová Drahomíra, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2015
Strakonice, 4. skupina ZUŠ, Sladová Zuzana, 2022
Sušice, Proměny, Čížková Svatava, 2006
Šternberk, ZUŠ, Kamanová Květoslava, 2019
Šumperk, ZUŠ, Jirmanová Marie, 2000, 2002, 2004, 2009, 2012, 2015, 2016, 2017, 2019, 2021
Šumperk, Delta, Kreisel Jiří, 2000
Šumperk, Delta, Hajduková Lenka, 2001, 2002
Tachov, AYO Dance ZUŠ, André Irena, 2005, 2007, 2012
Trutnov, MovingPoint, Six, ZUŠ, Talavašková Kateřina, 2010, 2015, 2017, 2018
Trutnov, Gorgony ZUŠ, Sogelová Marie, 2004
Trutnov, ZUŠ, Francová Jana, 2002
Třeboň, ZUŠ, Strnadlová Vladimíra, 2009
Uherský Brod, ZUŠ, Michalčíková Aneta, 2001, 2002, 2003
Ústí nad Labem, Okolo ZUŠ E. Randové, Hroudová Martina, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
Ústí nad Labem, Okolo ZUŠ E. Randové, Pechová Kateřina, 2017, 2021
Ústí nad Labem, Okolo ZUŠ E. Randové, Kokšalová Hana, 2018, 2020, 2021
Ústí nad Labem, Okolo ZUŠ E. Randové, Nebázlivá Natálie, 2020
Ústí nad Labem, Okolo ZUŠ E. Randové, Koudelková Barbora, 2020
Ústí nad Orlicí, ZUŠ Jaroslava Kociána, Bartošová Zlataše, 2016, 2021
Ústí nad Orlicí, C-Dance, Veverková Eva, 2000, 2001, 2002, 2003, 2017
Valašské Klobouky, ZUŠ, Maňasová Hana, 2007
Veselí nad Lužnicí, Žába, Heřmanová Markéta, 2009
Veselí nad Moravou, ZUŠ, Kolečkářová Veronika 2011
Vodňany, ZUŠ, Šindlerová Miluše, 2018
Vodňany, ZUŠ, Brož Vojtěch (ped. vedení Šindlerová Miluše), 2020, 2022, 2023
Vřesina, Stres ve vřesu, Slezáková Kristýna, 2005
Vsetín, ZUŠ, Špačková Jaroslava, 2001, 2004
Zlín-Malenovice, TD Netopýr ZUŠ, Martinovská Kristýna, 2000, 2002, 2008, 2022
Žďár nad Sázavou, Gen ZUŠ, Ludvíková Hana, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017
Žďár nad Sázavou, "G" ZUŠ, Ludvíková Hana, 2000

Soupis účastníků celostátních přehlídek scénického tance mládeže a dospělých v letech 2000–2023
– podle jména autora choreografie

André Irena, AYO Dance ZUŠ Tachov, 2005, 2007, 2012
Bartošová Zlatuše, ZUŠ Jaroslava Kociána Ústí nad Orlicí, 2016
Bartošová Zlatuše, Prozatím Choceň, 2000, 2002, 2003
Begovičová Marta, ZUŠ Český Krumlov, 2011
Benedová Šárka, Dzandzare, České Budějovice, 2012, 2013, 2014, 2016
Benháková Anna, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2011, 2012, 2015, 2016
Beran Ladislav, Z. I. P. Písek, 2008
Blau Petra, ZUŠ Horní Slavkov, 2001
Blau Petra, Malý soubor ZŠ a ZUŠ, Karlovy Vary, 2014
Blau Petra, Velký soubor ZŠ a ZUŠ, Karlovy Vary, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022
Breczková Zora, Legarmm Klášterec nad Ohří, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2023
Brož Vojtěch, ZUŠ Vodňany, 2020, 2022, 2023
Brožová Kateřina, ZUŠ Pardubice-Polabiny, 2022
Bublová Marie, ZUŠ, Mělník, 2019
Burešová Tereza, Skupina Q ZUŠ Adolfa Voborského Praha, 2022
Čížková Svatava, Proměny Sušice, 2006
Daňková Alžběta, Bla Bla Du, Praha, 2006, 2007
Davidová Klára, Dance Puella, Praha, 2004, 2005
Dědová Vendula, Manaz ZUŠ Sedlčany, 2011, 2015, 2018
Dědová Vendula, ZUŠ Sedlec-Prčice, 2008, 2009, 2010
Dohnalová Jana, Tyrando TMS Praha, 2001, 2006
Dražanová Kateřina, ZUŠ A. Dvořáka Karlovy Vary, 2005
Drobná Eliška, ZUŠ Horní Slavkov, 2020
Eliášová Mirka, ZUŠ Klapkova Praha, 2012, 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2022, 2023
Endlerová Petra, Parau Parau Jablonec nad Nisou, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Faltová Jana, ZUŠ Červený Kostelec, 2020, 2021, 2022
Faltová Jana, ZUŠ Náchod, 2019, 2020, 2022, 2023
Florian Petr, TD Basta Brno, 2001
Francová Jana, ZUŠ Trutnov, 2002
Gilová Karolína, TS ELPÉ Příbram, 2023

Gregorová Naďa, BT studio Pardubice, 2001, 2003, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020
Gregorová Naďa, Saltatio Pardubice, 2000, 2002
Gregorová Naďa, ZUŠ Pardubice-Polabiny, 2010, 2012
Hadrávková Karolína, ZUŠ Klementa Slavického Kadaň, 2008
Hadrávková Karolína, Legarmm Klášterec nad Ohří, 2006
Hajduková Lenka, K.Lid Postřelmov, 2018
Hajduková Lenka, Intro Postřelmov, 2005, 2006, 2007, 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2023
Hajduková Lenka, Delta Šumperk, 2001, 2002
Halašová Lenka, Flash Dance Company TJ Sokol Jaroměř, 2004, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2018, 2019, 2021, 2023
Hanušová. Marika, Pohybové studio H Praha, 2001
Hebelková Kristýna, T. I. K. Jilemnice, 2021
Helánová Dagmar, TD Mimi fortunae Brno, 2000
Henzl Jakub, Cramps Dance Litvínov, 2008
Herynková Tereza, ZUŠ Lounských Praha, 2012, 2016, 2017, 2018
Heřmanová Markéta, Žába Veselí nad Lužnicí, 2009
Hlaváčková Lucie, TS ELPÉ Příbram, 2023
Hofmanová Pírková Alena, TS Prozatím ZUŠ Choceň, 2023
Holánková Lucie, TD Netopýr ZUŠ Zlín-Malenovice, 2008
Holušová Veronika, Takt Opava, 2000, 2009
Honzová Viola, ZUŠ J. Kociána Ústí nad Orlicí, 2021
Hoštová Dora, Emotion Praha, 2004
Hrochová Ivana, Flek Chrudim, 2001
Hroudová Martina, Okolo ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
Husinecká Veronika, Element Písek, 2000
Hybnerová Iveta, Gardes Praha, 2000
Charvátová Eliška, T. I. K. ZUŠ Jilemnice, 2011
Jarešová Kristina, BanDance Praha, 2005
Jezl Jan, Akcent Dance Praha, 2004
Ježková Milana, MJ Studio Praha, 2001, 2002, 2004, 2011
Jirmanová Anna, Naoko Šumperk, 2017
Jirmanová Anna, ZUŠ Šumperk, 2009
Jirmanová Marie, ZUŠ Šumperk, 2000, 2002, 2004, 2012, 2015, 2016, 2019, 2021
Jiroušová Petra, ZUŠ Jablonec nad Jizerou, 2012

Jíšová Lenka, NoTa Plzeň, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2017, 2022, 2023
Kabelová Naděžda, ZUŠ Vítězslava Nováka Jindřichův Hradec, 2015
Kamanová Květoslava, ZUŠ Šternberk, 2019
Kaňková Kateřina, Pohybové studio H Praha, 2005
Kreisel Jiří, Delta Šumperk, 2000
Knytlová Veronika, Dance Perfect Praha, 2004
Kocourek Josef, Paleja Ballet Theatre Praha, 2011
Kocourek Josef, Indance Theatre Praha, 2001
Kokešová Jiřina, Trik Jindřichov, 2016
Kokšalová Hana, Okolo ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2018, 2020, 2021
Kolečkářová Veronika, Malé f Brno, 2003, 2004, 2005, 2008, 2011
Kolečkářová Veronika, ZUŠ Veselí nad Moravou, 2011
Koudelková Barbora, Okolo ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2020
Koudelová Kristýna, Zadní vepřové Praha, 2006
Kozlová Kateřina, ZUŠ Vítězslava Nováka Jindřichův Hradec, 2018
Krajníkovičová Lucie, Dnes netančím Horní Slavkov, 2008, 2009
Krajníkovičová Lucie, ZUŠ Horní Slavkov, 2007
Krieger Jahodová Pavla, BUĎ ZUŠ Prostějov, 2011
Krutilová Gabriela, T-Dance Písek, 2014, 2016, 2021
Kříhová Lenka, ZUŠ B. Jeremiáše České Budějovice, 2008, 2010
Kubešová Leona, Freedom 4 TŠ Hes Praha, 2009, 2012, 2018
Kubešová Leona, Freedom TŠ Hes Praha, 2001, 2003, 2008, 2014, 2020
Kučerová Zuzana, Něco navíc Rostoky, 2012
Kuttnerová Markéta, ZUŠ Horní Slavkov, 2020
Kvapilová Anežka, ZUŠ Iši Krejčího Olomouc, 2022
Lamačová Martina, Taneční soubor ZUŠ Litvínov, 2000, 2019, 2022
Ludvíková Hana, Gen ZUŠ Žďár nad Sázavou, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017
Ludvíková Hana, G ZUŠ Žďár nad Sázavou, 2000
Lüftner Radek, TS Impuls Praha, 2020
Madecká Hana, Soubor Netopýr ZUŠ Zlín-Malenovice, 2022
Malá Kateřina, DaM Jablonec nad Nisou, 2001
Malá Dana, DaM Jablonec nad Nisou, 2000
Maňasová Hana, ZUŠ Valašské Klobouky, 2007

Martinovská Kristýna, TD Netopýr ZUŠ Zlín-Malenovice, 2000, 2002
Meregalli Florence, Pop Balet Praha, 2006
Michalčíková Aneta, ZUŠ Uherský Brod, 2001, 2002, 2003
Mikešová Simona, ZUŠ Sokolovská Plzeň, 2022, 2023
Mírková Lucie, Akcent Dance Praha, 2000, 2001
Mládková Světlana, Frý DDM České Budějovice, 2012
Mrovcová Jana, ZUŠ B. Smetany Nové Město nad Metují, 2002
Müllerová Veronika, ZUŠ Horní Slavkov, 2007
Musilová Martina, Malé f Brno, 2005
Nebázlivá Natálie, Okolo ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2020
Nejedlá Dagmar, FIMaFÁRUM Brno, 2006, 2007
Nejedlá Dagmar, Fárum Brno, 2004
Nejedlá Dagmar, Fimfárum Brno, 2002
Němcová Nikola, ZUŠ Pardubice-Polabiny, 2022
Nlása Mfuta Štěpána, Taneční studio ELPÉ Příbram, 2022
Norman Jana, ZUŠ Iši Krejčího Olomouc, 2018, 2020, 2021, 2022, 2023
Nýdlová Pavla, Na Tenkém ledě České Budějovice, 2003
Ogriščenková Helena, ZUŠ Broumov, 2011
Opavský Petr, Opavský Petr Praha, 2000
Ornstová Eva, Švih ZUŠ Jižní Město Praha, 2007, 2008, 2010, 2011, 2019
Orságová Markéta, Freedom TŠ Hes Praha, 2004, 2009
Ottová Lenka, Domino Dance Company Praha, 2003
Pavey Paul, Bla Bla Du Praha, 2002, 2003
Pavienská Jana, Na Tenkém ledě České Budějovice, 2003, 2004
Pavůčková Věra, ZUŠ Hodonín, 2005, 2009
Pechová Kateřina, Okolo ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem, 2017, 2021
Podešvová Natálie, Impuls Praha, 2016
Polák Tomáš, Impuls Praha, 2004, 2006
PoSkoč D. S., BanDance Praha, 2004, 2009
Poznarová Vendula, Company Praha, 2010, 2011
Poznarová Vendula, Hot Shenose Praha, 2005, 2007
Pražáková Markéta, T. I. K. Jilemnice, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2023
Procházka Martin, ZUŠ J. Kociána Ústí nad Orlicí, 2021

Prouza Josef, Impuls Praha, 2000, 2002, 2004, 2005, 2017
Přikrylová Agáta, Malé taneční seskupení Brno, 2015
Pupík Rellichová Magdaléna, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2010, 2014, 2016, 2020, 2022
Rambousková Olina, Legamm Klášterec nad Ohří, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018
Rejholdová Blanka, Akordy ZUŠ Červený Kostelec, 2001, 2002, 2007, 2010, 2014, 2016, 2022, 2023
Rellichová Ludmila, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2003, 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2012, 2013, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023
Schmidt Jan, BanDance Praha, 2002, 2003, 2007, 2008, 2017
Sinová Veronika, Dance Prefekt Praha, 2002
Sladová Zuzana, 4. skupina ZUŠ Strakonice, 2022
Slezáková Kristýna, Pohybové studio H Praha, 2008
Slezáková Kristýna, Stres ve vřesu Vřesina, 2005
Slezáková Kristýna, Flex Ostrava, 2004
Smičková Látalová Hana, TD Mimi fortunae Brno, 2008, 2012
Smržová Alena, ZUŠ Jana Zacha Čelákovice, 2012
Sogelová Marie, Gorgony ZUŠ Trutnov, 2004
Sojka Vladimír, Danse in Extremis Praha, 2005
Stránský Radek, ZUŠ Jana Zacha Čelákovice, 2018
Strnadlová Vladimíra, ZUŠ Třeboň, 2009
Stupecká Kateřina, ZUŠ J. Zacha Čelákovice, 2010
Stupková Pavlína, LuBaLe při ZUŠ J. S. Bacha Dobřany, 2012
Suša Michaela, ZUŠ Lounských Praha, 2007, 2012, 2014
Šemberová Pavla, Komorní soubor Karlovy Vary, 2001
Šemberová Pavla, Velký soubor ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2009, 2010, 2015
Šemberová Pavla, SMLS DDM Karlovy Vary, 2012, 2013, 2016
Šemberová Pavla, SMLS ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, 2017, 2020, 2021
Šemberová Pavla, Vyndaný z archívu DDM Karlovy Vary, 2022
Šilarová Jana, SZUŠ Havlíčkův Brod, 2010
Šindlerová Miluše, ZUŠ Vodňany, 2018, 2022
Škrabalová Dana, ZUŠ Iši Krejčího Olomouc, 2001
Šmída Jan, Buď ZUŠ VI. Ambroze Prostějov, 2017
Špačková Jaroslava, ZUŠ Vsetín, 2001, 2004
Špičková Irena, Naboso Krnov, 2020

Štefková Eva, TD Doteky Prostějov, 2000, 2001, 2002
Štěřbová Drahomíra, ZUŠ Sezimovo Ústí, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2015
Švandová Lenka, Malé taneční seskupení Brno, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019
Talavašková Kateřina, MovingPoint ZUŠ Trutnov, 2018
Talavašková Kateřina, Six Trutnov, 2015, 2017
Talavašková Kateřina, ZUŠ Trutnov, 2010
Tůmová Marie, Moderna DDM České Budějovice, 2017, 2020
Vacková Natálie, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce nad Nisou, 2017
Vahalová Anita, ZUŠ Nový Jičín, 2000, 2001, 2002, 2004, 2006
Vach Michal, Flash Dance Company TJ Sokol Jaroměř, 2022
Velíková Josefína, ZUŠ B. Smetany Plzeň, 2023
Veselá Piskořová Majka, Pop Balet Praha, 2007, 2008, 2009, 2010
Veverková Eva, C-Dance Ústí nad Orlicí, 2000, 2001, 2002, 2003, 2017
Vlachová Kateřina, Vlachová Kateřina Liberec, 2004
Vojtelová Alena, Cramps Dance Litvínov, 2014
Vojtelová Alena, ZUŠ Litvínov, 2004, 2005, 2006, 2019, 2020
Volrábová Jana, ZUŠ Moskevská Most, 2018, 2021
Vondálová Eva, TS Puls SVČ Opava, 2014, 2015, 2016, 2022, 2023
Vrašťáková Šárka, Pohybové studio H Praha, 2000
Vrzáková Lenka, Flash Dance Company Jaroměř, 2019
Wenzelová Andrea, Taneční soubor ZUŠ Litvínov, 2022
Wintrová Karin, ZUŠ Chodov, 2004, 2005, 2008, 2010, 2011, 2014
Wintrová Karin, ZUŠ Ostrov, 2018, 2019, 2021
Zahálková Dita, ZUŠ Jihlava, 2019
Zahradníková Iveta, I. Z. Dance Studio Lanškroun, 2011, 2012, 2013, 2016, 2018
Zahradníková Iveta, ZUŠ. J. Pravečka Lanškroun, 2000, 2002, 2003, 2004, 2006
Zelenková Dobra, Filigrán Brno, 2000, 2002, 2003
Žitková Zuzana, ZUŠ Hronov, 2006, 2021, 2022
Zudová Hana, Apsara ZUŠ Jihlava, 2018, 2022
Zudová Tereza, Sono da sola Jihlava, 2015
Zvonková Daniela, Taxmen Krnov, 2012

Vzбудme Vary: performance *Nalévačky pramenů* (2017).
Soubor rozhovorů a dokumentačních materiálů. Sbírka *Tanec jako záliba v regionech*, 2022.
Projekt *Živá minulost scénického tance, 2015–2023*, archiv NIPOS.

O autorech

Prof. Mgr. Dorota Gremlicová, Ph.D., (* 1966) vystudovala teorii tance/taneční vědu na Akademii múzických umění v Praze, tamtéž byla jmenována profesorkou v oboru taneční věda. Působí na katedře tance Hudební a taneční fakulty AMU v Praze (od 1992), zabývá se historií tance v moderní době, tancem jako sociálním jednáním, analýzou tance. Je spoluautorkou publikace BAKKA, Egil; BUCKLAND, Theresa J.; SAARIKOSKI, Helena; WHARTON BIBRA von, Anne (ed). *Waltzing Through Europe: Attitudes towards Couple Dances in the Long Nineteenth Century*. Open Book Publishers 2020. Podílela se na projektech a publikacích zaměřených na tanec v českých zemích druhé poloviny 20. století, např. LANZOVÁ, Isabella; GREMLICOVÁ, Dorota; NĚMEČKOVÁ, Elvíra; VAŠEK, Roman. *Různé břehy. Choreograf Jiří Kylián mezi Haagem a Prahou*. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2011; STAVĚLOVÁ, Daniela ed. *Tíha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích*. Praha: Academia, 2021. Spoluautorka publikace *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021.

Doc. Mgr. Jiří Lössl (* 1962) vystudoval pedagogiku tance na Akademii múzických umění v Praze, kde byl též jmenován docentem v oboru dramatická umění. Je odborným pracovníkem NIPOS pro scénický tanec (od 1999), pedagogicky působí na Akademii múzických umění v Praze na katedře tance Hudební a taneční fakulty (od 2007, didaktika a praxe taneční výchovy) a katedře výchovné dramatiky (od 2003). Věnuje se pedagogické, metodické, koncepční, publikační a výzkumné práci v oblasti scénického tance a pohybových umění vůbec. Mapuje zejména problematiku amatérského tanečního umění, např. v publikaci LÖSSL, Jiří. *Tanec v exteriéru: Tanambourrée 1999–2018: otevřený celostátní festival scénického tance a pohybového divadla Varnsdorf*. Praha: NIPOS-ARTAMA, 2019. Spoluautor publikace *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021.

MgA. Elvíra Němečková, Ph.D., (* 1970) vystudovala teorii tance/taneční vědu na Akademii múzických umění v Praze, na katedře tance Hudební a taneční fakulty AMU v Praze vyučuje (externě od 2000, interně od 2011) video semináře a dějiny tance a baletu 20. století. V roce 1992 absolvovala tříletou stáž u Kylián Foundation Den Haag, od roku 1995 vede Kyliánovu nadaci v Praze, nyní Kyliánův taneční archiv, který mimo jiné spravuje archivy a pozůstalosti osobností české taneční scény (Jiřina Mlíkovská, Eva Kröschlová, Jarmila Kröschlová, Elmarita Divíšková aj.). Dlouhodobě spolupracuje s NIPOS, útvarem ARTAMA v oblasti dětského scénického tance i scénického tance mládeže a dospělých. Spolupracovala na publikacích zaměřených na tanec v českých zemích druhé poloviny 20. století a problematiku historie a současnosti scénického tance, např. LANZOVÁ, Isabella; GREMLICOVÁ, Dorota; NĚMEČKOVÁ, Elvíra; VAŠEK, Roman. *Různé břehy. Choreograf Jiří Kylián mezi Haagem a Prahou*. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2011. Spoluautorka publikace *Tanec jako záliba. Amatérské soubory scénického tance v českých zemích druhé poloviny 20. století*. Praha: NIPOS, 2021.

Apsara Jihlava v choreografii *Do tmy* (2022).
Foto Ivo Mičkal.

NIPOS
Edice pohyb
19. svazek
Tanec jako záliba
v regionech

Dorota Gremlicová (ed.), Jiří Lössl, Elvíra Němečková

Tanec jako záliba v regionech
Pestrobarevný svět scénického tance v českých zemích
druhé poloviny 20. a počátku 21. století

Odbornou knihu připravilo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, útvar ARTAMA.

Vydalo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS).

Vydání katalogu uskutečněno za finanční podpory Evropské unie.

Grafické zpracování Petr Prušek

Odpovědný redaktor Jiří Lössl

Jazyková redakce Karolína Bulínová, Pavlína Bulínová

Překlad Václav Tintěra

Tisk TNM PRINT Poděbrady

Vydání první, Praha 2023

ISBN 978-80-7068-386-6

Tanec jako záliba v regionech
Pestrobarevný svět scénického tance v českých zemích
druhé poloviny 20. a počátku 21. století

NIPOS
Edice pohyb
19. svazek
Tanec jako záliba
v regionech